

JEUGDBELEID **UIT DE PUBERTEIT**

**REKENKAMERONDERZOEK NAAR
HET JEUGDBELEID IN VEENENDAAL**

OKTOBER 2008

REKENKAMER **COMMISSIE**
GEMEENTE VEENENDAAL

Jeugdbeleid uit de puberteit...

Onderzoek naar het jeugdbeleid in Veenendaal

Oktober 2008

REKENKAMER COMMISSIE
GEMEENTE VEENENDAAL

Colofon

De rekenkamercommissie van de gemeente Veenendaal voert onderzoeken uit naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeente-bestuur gevoerde beleid. Zij heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente en haar doel is de gemeenteraad te ondersteunen bij het uitvoeren van haar controlerende taak. De rekenkamercommissie van de gemeente Veenendaal bestaat uit twee raadsleden en drie externe leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Voorzitter: dr. G.H. Hagelstein

Externe leden: drs. D.K.L. Obbink RO
Mr. M.D. Budding-Mostert

Raadsleden: drs. J.M. de Heer-Verheij
C.H. Plant

Secretaris: ir. I.M.T. Spoor

Contact: Rekenkamercommissie Veenendaal
Postbus 1100
3900 BC Veenendaal
Email: rekenkamercommissie@veenendaal.nl
Tel. 0318-538277

Status rapport: Definitief
Versie, datum: 27 oktober 2008

Het onderzoek is in opdracht van de Rekenkamercommissie mede uitgevoerd door:
B&A consulting B.V, Leeuwenburg 115 a, 7411 TH Deventer

Voorwoord

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Dat geldt ook voor Veenendaal. Kinderen en jongeren moeten op een goede wijze kunnen opgroeien en samenleven. Wat 'goed' daarbij precies is, valt niet in enkele woorden te zeggen. De van vroeger bekende begrippen "rust, reinheid en regelmaat" doen weliswaar wat archaïsch aan, maar blijken in de levenswereld van ouders, kinderen en pedagogen nog steeds een belangrijke graadmeter en toetssteen.

Met alle verlokkingen van vandaag de dag en de veranderende sociale infrastructuur en verhoudingen valt dat niet mee. Daar waar jongeren en hun ouders niet in staat zijn of blijken zelfstandig hun eigen weg te kiezen, komt de lokale overheid in beeld. Jeugdbeleid en jeugdzorg zijn er voor om jongeren en ouders te helpen een begaanbare weg te kiezen in de ingewikkelde maatschappij van vandaag de dag. De overheid en een groot aantal maatschappelijke organisaties zijn er voor om het opgroeien van jongeren in goede banen te leiden: veelal faciliterend en stimulerend, soms ook met enige dwang.

Een goed jeugdbeleid is, letterlijk, van levensbelang. Immers, investeren bij de bron loont. Daarom heeft de rekenkamercommissie gemeend het jeugdbeleid van de gemeente Veenendaal te moeten beoordelen. Niet omdat de jeugd- en jongerenproblematiek cijfermatig in Veenendaal overdreven groot is, maar vooral omdat een effectief jeugdbeleid toekomstige problemen kan voorkomen. Met de overgang naar een fase waarin de Centra voor Jeugd en Gezin worden opgezet en er een nieuwe nota Gezinsbeleid van de verantwoordelijke minister ligt, komt dit onderzoek ons inziens op een geschikt moment.

Uit ons onderzoek blijkt dat er in Veenendaal veel gebeurt op het gebied van het jeugdbeleid, maar dat het vooralsnog ontbreekt aan heldere regie, aan onderlinge afstemming, een planmatige uitvoering en, soms, doorzettingsmacht. Duidelijk is ook dat het gemeentebestuur verbeteringen niet alleen kan bedenken en doorvoeren, alle betrokken organisaties zullen de handen ineen moeten slaan. De op te zetten Centra voor Jeugd en Gezin kunnen een belangrijk kristallisatiepunt van gecoördineerde actie worden.

Wij willen alle mensen die aan dit onderzoek hebben meegewerkt bedanken voor hun tijd en geduld. Dat geldt ook voor de gemeenteraad, want helaas heeft dit onderzoek de nodige vertraging opgelopen.

Wij hopen dat onze analyse van het jeugdbeleid een bijdrage kan leveren aan de verbetering van de positie van de jongeren in Veenendaal.

Namens de rekenkamercommissie Veenendaal,

Dr. G.H. Hagelstein
Voorzitter Rekenkamercommissie Veenendaal

Inhoud

Samenvatting	7
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding rekenkameronderzoek	9
1.2 Doel- en vraagstelling van het onderzoek	9
1.3 Beoordelingskader	10
1.4 Onderzoeksaanpak	12
1.5 Afbakening	12
1.6 Leeswijzer	12
2 De context van het jeugdbeleid in Veenendaal	13
2.1 De doelgroep van het jeugdbeleid	13
2.2 De beleidskaders	16
2.3 Samenvattend	20
3 Ontwikkeling van het jeugdbeleid.....	21
3.1 Proces van totstandkoming van het jeugdbeleid	21
3.2 Startnotitie Jeugdbeleid	22
3.3 Rol- en taakverdeling in het beleidsproces	24
3.4 Conclusies	27
4 Uitvoering van het jeugdbeleid	29
4.1 Betrokken organisaties jeugdbeleid en de netwerken	29
4.2 Het aanbod van de organisaties	31
4.3 Verantwoording van de organisaties	33
4.4 Conclusies	36
5 Resultaat en effecten van het jeugdbeleid.....	39
5.1 Evaluatie van de acties uit het jeugdbeleid	39
5.2 Effecten jeugdbeleid	39
5.3 Conclusies	40
6 Huidige ontwikkelingen	41
6.1 Landelijke ontwikkelingen op het gebied van jeugdbeleid.....	41
6.2 Ontwikkelingen ten aanzien van Centrum voor Jeugd en Gezin	42
7 Conclusies en aanbevelingen	45
7.1 Conclusies	45
7.2 Aanbevelingen	46

Bijlage 1: Lijst van afkortingen.....	49
Bijlage 2: Geraadpleegde bronnen	51
Bijlage 4: Startnotitie jeugdbeleid.....	57
Bijlage 5: Nationale kaders jeugdbeleid.....	79
Bijlage 6: Deelnemende organisaties regieplatform jeugd	83
Bijlage 7: Beleidsopdracht Opgroeien en opvoeden.....	85
Bijlage 8: Financieel kader.....	97
Bijlage 9: Resultaten acties jeugdbeleid.....	99
Bijlage 10: Gespreksnotitie t.b.v. interviews	107

Samenvatting

De jeugd heeft de toekomst, zo luidt een bekend gezegde. Om hiervoor de randvoorwaarden te scheppen voert de gemeente Veenendaal een integraal jeugdbeleid. Dat beleid is gericht op het ondersteunen van de ontwikkeling van jeugdigen en het voorkomen dat jongeren, in de leeftijd van 0 tot 23 jaar, buiten de boot vallen.

Gezien het maatschappelijk belang en de omvang van de financiële middelen die hiermee gepaard gaan heeft de rekenkamercommissie in de periode eind 2007 tot begin 2008 een onderzoek uitgevoerd naar het jeugdbeleid van de gemeente Veenendaal. Het doel hiervan was om een beeld te vormen van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het jeugdbeleid in de periode van 2002 tot 2008.

De 'Veense' bevolking bestaat voor circa 30% uit jeugdigen. Verschillende bronnen zoals de GGD, de leerplichtadministratie, etc. zijn beschikbaar om een beeld te vormen van de jeugd van Veenendaal in relatie tot andere gemeenten in de regio of tot landelijke gemiddelden. Samengevat blijkt hieruit dat de gezondheid van de 'Veense' jeugd vergelijkbaar is met die van de jeugd in de omgeving en dat de sociaal-economische toestand van de jeugd afwijkt van die van de regio (relatief minder hoger opgeleiden). Een beperkt deel van de jeugd veroorzaakt overlast.

Op zowel landelijk, regionaal als lokaal niveau zijn (beleids)kaders beschikbaar met betrekking tot de jeugd. Voorbeelden hiervan betreffen de Wet maatschappelijke ondersteuning, Wet op Jeugdzorg, bestuursakkoord 'Samen op Scherp', Jeugd, Integrale Veiligheid en Leefbaarheid, etc. Sinds 2006 heeft het jeugdbeleid in Veenendaal een zekere samenhang met de genoemde kaders.

Het jeugdbeleid in Veenendaal is pragmatisch opgesteld en uitgewerkt in actieplannen en is bekend als de "Startnotitie Jeugdbeleid". De rekenkamercommissie is van mening dat de beleidsdoelstellingen in deze startnotitie veelal algemeen zijn geformuleerd waardoor de waarde als sturingsinstrument beperkt is. De basis voor het beleid is een beperkte analyse, met als risico dat niet voldoende helder is of de 'juiste dingen' voor de Veense jeugd worden gedaan.

Over de rol- en taakverdeling inzake het jeugdbeleid constateert de rekenkamercommissie het volgende. De raad heeft haar taakstellende en controlerende rol beperkt uitgevoerd. De startnotitie is niet formeel vastgesteld, brede discussies in raadsvergaderingen hebben niet plaatsgevonden en de informatievoorziening was vooral gericht op onderdelen en minder op het totale integrale beleid. Aandacht was er met name voor incidentele problemen inzake de uitvoering van het beleid.

Verder constateert de rekenkamercommissie dat er grote betrokkenheid is bij de ambtelijke organisatie, maar dat er sprake is van beperkte formatie en continuïteit, waardoor er minder aandacht besteed wordt en kan worden besteed aan visieontwikkeling en monitoring.

Het valt de rekenkamercommissie op dat het aantal betrokken instellingen bij de uitvoering van het jeugdbeleid aanzienlijk is. Dit geldt eveneens voor het aantal overlegstructuren in dit kader. Wat echter ontbreekt is een centrale regierol vanuit de gemeente. Instellingen geven aan wel behoefte te hebben aan een dergelijke regisseur.

De 'Startnotitie jeugdbeleid gemeente Veenendaal' benoemt zeven beleidsthema's. De rekenkamercommissie heeft zich gefocust op de thema's welzijn, gezondheid en zorg, vrije tijd en openbare ruimte en opvoedingsondersteuning. Geconstateerd is dat in Veenendaal sprake is van een breed aanbod op al deze terreinen. Wat echter wel opvalt is dat ouders, opvoeders en kinderen moeilijk inzicht hebben in het aanbod. Het ontbreekt in Veenendaal aan een 'sociale kaart' die hierin overzicht creëert.

Het inzicht in het werkelijke budget dat beschikbaar is voor jeugdbeleid is niet nauwkeurig vast te stellen omdat dit afkomstig is uit verschillende beleidsterreinen. Uit een ruwe schatting blijkt dat het in 2007 om circa 4 % van de totale gemeentelijke begroting gaat van circa € 120 miljoen. Vanwege dit beperkte inzicht is het niet mogelijk om een zuivere relatie te leggen tussen de beleidsdoelstellingen, de ingezette middelen en de bereikte effecten van het jeugdbeleid. Daarnaast ontbreekt structurele verantwoordingsinformatie van de instellingen waardoor er geen sprake kan zijn van optimale sturing en bijsturing door de gemeente.

Uit deelwaarnemingen blijkt dat de nieuwe werkwijze die de gemeente vanaf 2009 gaat hanteren als positief wordt ervaren door uitvoerende instellingen van het jeugdbeleid. De gemeente gaat werken met beleidsopdrachten. Deze werkwijze, die is gericht op het leveren van concrete prestaties en daarover afleggen van verantwoording, leidt tot een intensieve dialoog over de jeugdproblematiek tussen beleidsambtenaren en de betrokken instellingen. Deze werkwijze kan er toe leiden dat het aanbod beter afgestemd wordt op vraag c.q. behoefte en dat er meer vernieuwing komt in het aanbod.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat effecten van het jeugdbeleid moeilijk meetbaar zijn en dat hierover geen informatie beschikbaar is, waardoor er ook geen inzicht is in de effecten. In de beleidsplanning wordt ook geen specifieke aandacht besteed aan monitoring en evaluatie. Dit kan er toe leiden dat er in het aanbod slechts een beperkte ontwikkeling is en dat de politieke aandacht vooral uitgaat naar de negatieve effecten die in de media komen en veel minder naar de positieve bijdrage van de preventieve activiteiten van het jeugdbeleid.

Samengevat is de rekenkamercommissie van mening dat in de gemeente Veenendaal nog aanzienlijke verbeteringen zijn te realiseren in het licht van een doelmatig jeugdbeleid. Daarvoor is een helder, concreet en consistent beleidskader, dat gedetailleerder is dan de huidige startnotitie, een belangrijke randvoorwaarde. Verder verwacht de rekenkamercommissie dat de raad en het college van B&W een nadrukkelijker, sturende en regisserende rol innemen bij de kaderstelling en de uitvoering van het jeugdbeleid dan tot heden het geval was. Het kunnen leggen van een relatie tussen de ingezette (financiële) middelen en de bereikte resultaten en een goed werkend planning en controlsysteem is daar naar onze mening een onderdeel van.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding rekenkameronderzoek

De jeugd heeft de toekomst en vormt het kapitaal van Veenendaal. De jeugd heeft passende vaardigheden, waarden, normen en kennis nodig, zodat zij een goede invulling kan geven aan haar leven, nu en in de toekomst. Om de jeugd in haar ontwikkeling te ondersteunen en om te voorkomen dat kinderen en jongeren op welke manier dan ook buiten de boot vallen, voert de gemeente preventief jeugdbeleid.

Het jeugdbeleid is veelomvattend en strekt zich uit over diverse beleidsterreinen.

De gemeente Veenendaal probeert het jeugdbeleid integraal aan te pakken. Het is een beleidsterrein waar alle jongeren van 0 tot 23 jaar en hun ouders/verzorgers mee te maken hebben. Met de komst van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) en de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot het Centrum voor Jeugd en Gezin krijgt de gemeente nog meer taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden op dit beleidsterrein. De gemeente heeft een belangrijke rol in het jeugdbeleid. Naast de gemeente zijn er veel organisaties die een bijdrage leveren aan het jeugdbeleid. Gezien de grote maatschappelijke relevantie en de omvang van de financiële middelen die met het jeugdbeleid gemoeid zijn, acht de rekenkamercommissie het van belang dat er inzicht komt in de resultaten en effecten van het jeugdbeleid. De rekenkamercommissie heeft daarom een onderzoek uitgevoerd naar het jeugdbeleid in Veenendaal.

1.2 Doel- en vraagstelling van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de beoogde effecten van het jeugdbeleid in de gemeente Veenendaal. Het onderzoek moet ertoe bijdragen dat er een duidelijk beeld komt van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het jeugdbeleid.

Om bovenstaande doelstelling te realiseren heeft de rekenkamercommissie de volgende vraagstelling geformuleerd:

“Is de ontwikkeling en uitvoering van het jeugdbeleid in de gemeente Veenendaal doeltreffend en doelmatig?”

De rekenkamercommissie heeft drie afgeleide onderzoeksvragen geformuleerd die betrekking hebben op de rol van de raad, het College van B en W en de uitvoerende organisaties.

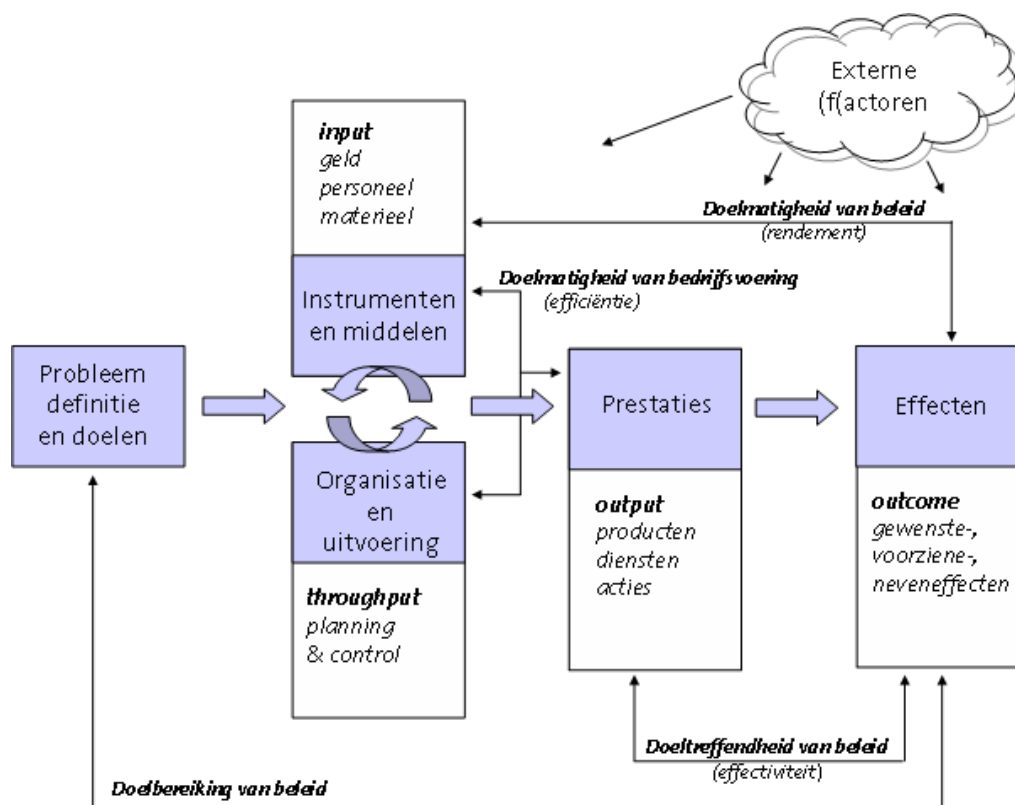
1. Heeft de raad gestuurd op een doeltreffend jeugdbeleid?
2. Heeft het College van B en W gewaarborgd dat het jeugdbeleid doeltreffend en doelmatig is uitgevoerd?
3. In hoeverre heeft het aanbod van, en de samenwerking tussen, uitvoerende instellingen geleid tot een doeltreffend jeugdbeleid?

1.3 Beoordelingskader

Voor het onderzoek is een beoordelingskader opgesteld waaraan de feitelijke praktijk is getoetst. Dit beoordelingskader is afgeleid van een analysekader dat het beleidsproces weerspiegelt. Voor elk van de stappen in het beleidsproces zijn normen opgesteld met betrekking tot de doelmatigheid en doeltreffendheid van de ontwikkeling en uitvoering van het jeugdbeleid.

Het analysekader wordt hierna afgebeeld.

Figuur 1: Analysekader Jeugdbeleid Veenendaal

De paarse 'blokken' in bovenstaand analysekader geven de stappen of fasen van het beleidsproces weer. De normen die bij iedere fase horen worden hieronder in de tabel weergegeven:

Fase beleidsproces	Normen
Probleemdefinitie en doelen: Proces van beleidsvorming en – formulering	• Er ligt aan de beleidsdoelen een adequate probleemanalyse ten grondslag. • De oorzaken en gevolgen van het probleem zijn onderbouwd beschreven. • Visieontwikkeling: er is vastgelegd waar de gemeente wil zijn over een bepaalde periode. • Er is een stakeholderanalyse uitgevoerd onder jeugd-jongeren en instellingen. • Door de raad is een gemeenschappelijk doel vastgesteld waarvoor partijen elkaar nodig hebben voor een effectief en efficiënt doelbereik. • De doelstellingen van het beleid zijn specifiek, meetbaar, acceptabel, resultaatgericht en tijdsgebonden en hangen logisch met elkaar samen.
Input en throughput: Proces van beleidsuitvoering en subsidieverlening	• De beleidsdoelstellingen zijn geoperationaliseerd in een beleidsplanning en bestuurlijke organisatie. • De bestuurlijk-ambtelijk informatie uitwisseling en aansturing is toereikend. • Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokken ambtelijke afdelingen zijn vastgelegd en toereikend. • De kwaliteit en capaciteit van de betrokken ambtenaren is op de taakstelling toegerust. • De bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen de gemeente en de instellingen is vastgelegd en voorwaarden worden nageleefd. • De inrichting van het subsidieproces is met betrekking tot de instellingen vastgelegd. • Er zijn afspraken over de verantwoording en informatievoorziening vanuit de instellingen. • De afspraken worden nagekomen en wordt er wederzijds actief op gestuurd. • De verantwoording aan de raad vindt periodiek, tijdig en volledig plaats.
Output : Prestaties in de vorm van producten en diensten	• De concrete prestaties zijn vastgelegd. • De prestaties sluiten aan op de inhoud van de doelen en is er een match tussen de 'wat' en 'hoe' vraag. • De omvang van de prestaties is redelijkerwijs voldoende om het doel te bereiken. • De prestatie-indicatoren zijn vastgelegd. • De geleverde prestaties zijn conform afspraak.
Outcome: Effecten.	• Geplande prestaties en effecten worden gemonitord en geëvalueerd. • De prestaties en de gemeten effecten hebben een causaal verband.

1.4 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek is in verschillende fasen uitgevoerd in de maanden september 2007 tot en met maart 2008.

In de eerste fase van het onderzoek is aan de hand van een korte documentenstudie en interviews met enkele beleidsambtenaren, het beoordelingskader opgesteld (zie § 1.3).

In de tweede fase heeft een (nadere) analyse plaatsgevonden van de bestaande documentatie over het jeugdbeleid en de uitvoering. Een lijst van de geraadpleegde documenten staat weergegeven in bijlage 2. Tevens zijn in deze fase interviews gehouden met diverse uitvoerende instellingen van het jeugdbeleid (zie bijlage 3). De vragenlijst die tijdens de interviews werd gehanteerd staat weergegeven in bijlage 10. Ook is er een groepsinterview georganiseerd met een aantal raadsleden (zie bijlage 3).

In de derde fase is de informatie uit de documentenanalyse en de (aanvullende) informatie uit de gesprekken geanalyseerd en verwerkt in een concept-onderzoeksrapport. Dit conceptrapport waarin uitsluitend bevindingen waren opgenomen, is voorgelegd aan de geïnterviewden ten behoeve van hoor en wederhoor.

In de laatste fase van het onderzoek zijn de op- en aanmerkingen uit de hoor- en wederhoor verwerkt in het definitieve rapport en zijn de conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

1.5 Afbakening

In het onderzoek is de beleidsontwikkeling in de periode 2002 tot 2008 onderzocht. Het accent van het onderzoek heeft gelegen op de periode vanaf 2004, het moment dat de startnotitie Jeugdbeleid (zie bijlage 4) tot stand is gekomen.

In de loop van het onderzoek is de focus in het onderzoek min of meer willekeurig gelegd op een viertal thema's uit het jeugdbeleid, te weten welzijn, gezondheidszorg, vrije tijd en openbare ruimte en opvoedingsondersteuning. De gekozen thema's zijn naar de mening van de rekenkamercommissie relevant voor de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie hiermee voor diepgang gekozen in plaats van een breed overzicht van alle thema's. Sommige thema's (zoals onderwijs) hebben veel raakvlakken met ander beleid en zij vormen veelal een onderzoeksobject op zich.

Het onderzoek heeft zich niet gericht op het functioneren van de gesubsidieerde instellingen. Verder is niet nagegaan of de instellingen de subsidieregels naleven en of de instellingen juist en volledig verantwoorden. Het subsidieproces is wel in kaart gebracht.

1.6 Leeswijzer

In het hoofdstuk 2 wordt de context van het jeugdbeleid geschetst, de doelgroep en de kaders. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de ontwikkeling van het jeugdbeleid in Veenendaal en de invulling ervan. In hoofdstuk 4 komt de uitvoering van het jeugdbeleid aan de orde. Hoofdstuk 5 gaat in op de effecten van het jeugdbeleid in Veenendaal en hoofdstuk 6 geeft een beschrijving van de huidige ontwikkelingen. Tot slot worden in hoofdstuk 7 de belangrijkste conclusies en aanbevelingen weergegeven.

2 De context van het jeugdbeleid in Veenendaal

In dit hoofdstuk wordt een algemeen beeld geschetst van de doelgroep van het jeugdbeleid in Veenendaal, op basis van de omvang en samenstelling van de jongerengroep, de schoolsituatie, de gezondheidstoestand en de sociaal-economische status. Daarnaast wordt ingegaan op de wettelijke, regionale en gemeentelijke kaders die van invloed zijn op de beleidsvorming.

2.1 De doelgroep van het jeugdbeleid

2.1.1 De omvang van de doelgroep

Er zijn ongeveer 18.000 jongeren in de gemeente Veenendaal in de leeftijd tot 23 jaar, dat is 29% van de totale bevolking (62.000 inwoners). In onderstaande tabel is het aantal jongeren weergegeven van de afgelopen drie schooljaren, ingeschreven in de leerplichtadministratie¹. In deze administratie worden alle jongeren tot 23 jaar geregistreerd, dus ook niet schoolgaande jongeren.

Tabel 2.1: Aantal jongeren in Veenendaal ¹

Schooljaar	2004/2005	2005/2006	2006/2007
<i>0-4 jaar (nog niet leerplichtig)</i>	3.657	3.328	3.215
<i>5-16 (volledig leerplichtig)</i>	9.568	9.676	9.606
<i>17 jaar (partieel leerplichtig)</i>	852	870	833
<i>18-23 jaar (bovenleerplichtig)</i>	4.217	4.337	3.983
Totaal	18.294	18.211	17.637

In Veenendaal leven mensen van ongeveer tachtig nationaliteiten samen. Veenendaal kent een grote Marokkaanse gemeenschap en verder zijn mensen van Turkse en Spaanse afkomst goed vertegenwoordigd. Ongeveer 15% van de inwoners van Veenendaal heeft een buitenlandse achtergrond, 10% heeft een niet-westerse achtergrond en 5% heeft een westerse achtergrond.²

De meerderheid van de jongeren zit in Veenendaal op school. Veenendaal beschikt over de volgende scholen:

Tabel 2.2: Aantal scholen naar soort in Veenendaal ¹

Scholen voor	Aantal
<i>Basisonderwijs</i>	19
<i>Voortgezet onderwijs</i>	4
<i>Speciaal basisonderwijs</i>	1
<i>Speciaal onderwijs (SO/VSO)</i>	1
<i>MBO-locaties</i>	2

¹ Jaarverslag Leerplicht/RMC 2006/2007. Peildatum: 1 oktober 2006.

² Centraal Bureau voor de Statistiek, Gemeente op Maat 2006.

Onderstaande tabel geeft voor de afgelopen drie schooljaren het aantal meldingen en aanvragen weer die leerplicht/Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) dat jaar in behandeling heeft genomen³.

Tabel 2.3: Aantal meldingen Leerplicht/Regionale Meld- en Coördinatiefunctie

Schooljaar	2004/2005	2005/2006	2006/2007
<i>Verzuimmeldingen</i> ⁴	391	421	477
<i>Aanvragen vrijstellingen/dispensaties</i>	55	69	23
<i>Voortijdig Schoolverlaters</i>	23	18	15
<i>Informatie uitwisseling met verschillende instanties (politie, AMK, SVB, e.d.)</i>	30	30	28
Totaal	499	538	543

2.1.2 De gezondheidssituatie en leefstijl van de Veense jeugd

De GGD doet jaarlijks onderzoek naar de fysieke en psychische gezondheidstoestand van de Veense jeugd vanaf 4 jaar. Alle kinderen worden minstens driemaal onderzocht door een jeugdgezondheidszorgteam. Er wordt gekeken naar gezondheid, groei en of de kinderen zich goed ontwikkelen. Dit gebeurt in de groepen 2 en 6 van de basisschool en klas 2 van het voortgezet onderwijs. Mede door deze jaarlijkse onderzoeken is uitgebreid informatie beschikbaar over de gezondheidssituatie van de Veense jeugd.⁵ Naast deze jaarlijkse onderzoeken worden er door de GGD nog follow-up onderzoeken uitgevoerd en onderzoeken op indicatie (extra zorg). Alle bevindingen uit de onderzoeken worden vastgelegd in het Jeugd Informatie Systeem (JIS).

De belangrijkste bevindingen uit het GGD onderzoek van het schooljaar 2005-2006 worden hieronder weergegeven ⁵:

Leeftijdsgroep 4-12 jaar

- 6% van de onderzochte kinderen in deze leeftijdscategorie heeft in het onderzochte schooljaar regelmatig medicatie gebruikt voor astma. Dit is vergelijkbaar met het regionaal gemiddelde.⁶ Belangrijke risicofactor voor astma is (mee)roken.
- In de gemeente Veenendaal is bij minder kinderen sprake van een indicatie van psychosociale problematiek vergeleken met regionale cijfers.
- Bij 12 % van de kinderen in deze leeftijdscategorie is sprake van overgewicht. Dit is vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde.
- De sportdeelname is lager dan het regionale gemiddelde: 27% van de onderzochte kinderen van groep 6 is niet aangesloten bij een sportvereniging (Regio: 13%).
- In groep 6 slaat 6% van de kinderen het ontbijt over, dat is hoger dan het regionale gemiddelde van 3%.

³ Jaarverslag leerplicht/rmc 2006/2007.

⁴ Exclusief absoluut verzuim richting scholen/onderwijsinstellingen.

⁵ GGD Midden Nederland, Gezondheid en leefstijl van de jeugd in de gemeente Veenendaal, resultaten jeugdgezondheidszorg (schooljaar 2005-2006).

⁶ Regio betreft 21 gemeenten uit de provincie Utrecht (m.u.v. de gemeenten Utrecht, Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg).

Leeftijdsgroep 12+

- 3% van de onderzochte kinderen in deze leeftijdscategorie heeft in het onderzochte schooljaar regelmatig medicatie gebruikt voor astma. Dit is vergelijkbaar met het regionaal gemiddelde.
- 6% van de kinderen in Veenendaal in de tweede klas van het voortgezet onderwijs hebben een indicatie van psychosociale problematiek. Dit is vergelijkbaar met het regionaal gemiddelde.
- Bij 17% van de onderzochte kinderen van 12 jaar en ouder is sprake van (ernstig) overgewicht. Dit is significant hoger dan het regionale gemiddelde.
- De sportdeelname is lager dan het regionale gemiddelde, 30% van de onderzochte 12-plussers, is niet aangesloten bij een sportvereniging. (Regio: 18%)
- Op het voortgezet onderwijs slaan relatief veel kinderen (14%) het ontbijt over, dat is hoger dan het regionale gemiddelde van 7%.

Overig

- De vaccinatiegraad van de kinderen in Veenendaal ligt tussen de 89 en 91% (gebaseerd op gegevens uit 2005). Dit is lager dan het regionale gemiddelde (tussen de 94 en 96 %) en ligt onder de WHO norm van 95 %.
- De hygiëne op de scholen is iets ongunstiger vergeleken met de regionale cijfers.

2.1.3 Sociaal economische status van de Veense jeugd

Naast de gezondheid wordt ook de sociaal economische status door de GGD bepaald. Deze wordt bepaald aan de hand van de opleiding van de ouders.

Tabel 2.4: Sociaal economische status van jongeren in Veenendaal. (2005-2006)

	Gemeente Veenendaal (n=2366) %	Regionaal (n=21182)* %
Lbo/Mavo en lager	23	20
Havo/VWO/MBO	34	29
HBO/WO	32	41
Onbekend	12	10
Totaal	100	100

* De regio betreft 21 gemeenten uit de provincie Utrecht (m.u.v. de gemeenten Utrecht, Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg).

Uit bovenstaande tabel komt naar voren dat de economische status van de Veenendaalse jeugd afwijkt van die van de regio. Dit is een gegeven waar in de beleidsvorming rekening mee kan worden gehouden.

2.1.4 Specifieke groep jongeren

Het college van B en W laat in haar beleidsnotities blijken dat het met de meeste jongeren in Veenendaal goed gaat, maar constateert eveneens dat er een specifieke groep jongeren is die voor overlast zorgt. Volgens de Monitor 'Leefbaarheid, Veiligheid en

Sociale Staat' (maart 2006) ⁷ scoort Veenendaal op de sociale overlast net als in 2002 een 2.2 (op een schaal van 0-10, een score van 0 betekent dat het probleem volgens de bewoners niet voorkomt, een score van 10 betekent dat het volgens bewoners heel veel voorkomt). De overlast die inwoners ervaren komt voor een belangrijk deel van groepen jongeren.

Ook zijn er in 2006 problemen geweest tussen bewoners en Marokkaanse jongeren. Er is destijds een plan van aanpak opgesteld met de partners in het JOR (Jongeren in Openbare Ruimte). De hierin opgenomen acties, die ingezet werden, betroffen o.a. extra surveillance door politie en buurtvaders, twee extra inloopactiviteiten in het buurthuis en één sportactiviteit in de Binnenronde. Verder hebben er gesprekken plaatsgevonden tussen de wethouder, de burgemeester, de politie en de jongeren en bewoners. Al deze activiteiten leverden echter nog geen constructieve oplossing voor de problemen in de wijk het Franse Gat. Daarom heeft het College van B en W besloten tot inhuur van onderzoeksbureau BIG (Bureau voor Individuele en Groepsgerichte Hulp en dienstverlening). Dit bureau heeft de problemen in de wijk het Franse Gat onderzocht. ⁸

Uit het onderzoek van BIG is naar voren gekomen dat er gebrek is aan coördinatie en daadkracht vanuit de gemeente, ondanks de grote zorg en betrokkenheid van het college van B en W. De vele oplossingen en ideeën die worden aangedragen worden niet opgepakt. BIG constateert onduidelijke communicatielijnen en een gebrek aan afgebakende verantwoordelijkheden. Dit leidt ertoe dat niemand zich verantwoordelijk voelt. BIG heeft in haar rapport een aantal aanbevelingen gedaan per betrokken partij, die vooral gericht zijn op het verbeteren van de communicatie en de werkwijze.

De aanbevelingen uit het BIG-rapport zijn eind 2007 opgepakt door het college van B en W. Er is een beleidsopdracht naar o.a. Stichting de Vaart gegaan. De Vaart heeft hierop gereageerd met een gericht aanbod. Begin 2008 zijn extra activiteiten ingekocht en is gestart met een projectgroep onder aansturing van de gemeente. Begin 2008 zijn er nauwelijks meldingen van overlast in de wijk. Inmiddels (oktober 2008) is er een wijkconciërge aangesteld in de wijk.

2.2 De beleidskaders

De beleidsterreinen onderwijs, jeugd en jeugdgezondheidszorg zijn volop in beweging. Enerzijds zijn de gemeenten de laatste jaren geconfronteerd met nogal wat wetwijzigingen op met name het lokale onderwijs- en jeugdbeleid. Hierbij kan gedacht worden aan de nieuwe Wet op de jeugdzorg, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet kinderopvang en de veranderingen in regelgeving op het gebied van onderwijs. Gevolg van deze ontwikkelingen is dat er wijzigingen in de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente, onderwijs en zorg- en welzijnsinstellingen plaatsvinden. Anderzijds vereist een continu veranderende samenleving voortdurende aandacht voor afstemming, informatieoverdracht en vernieuwing in de benadering van het kind. Daarom kiest Veenendaal, evenals andere gemeenten, voor een integrale nota jeugdbeleid.

De beleidskaders die van invloed zijn op het lokale jeugdbeleid worden hieronder in tabel 2.5 weergegeven.

⁷ Monitor Leefbaarheid Veiligheid en Sociale staat 2005 (maart 2006).

⁸ BIG Barneveld b.v. , Onderzoek Veenendaal, Het Franse Gat – juni 2007.

Tabel 2.5: Beleidskaders en relevante wet- en regelgeving jeugdbeleid

<i>Nationale kaders</i>	Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) Wet op de jeugdzorg Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) Wet onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Leerplichtwet/RMC- wet (Regionaal Meld – en Coördinatiepunt) Wet kinderopvang (Wk)
<i>Regionale kaders</i>	Bestuursakkoord “Samenhang op Scherp”
<i>Gemeentelijke kaders</i>	JIVL Wmo-kadernota Startnotitie Jeugdbeleid

2.2.1 Nationale kaders

In bijlage 5 wordt nader ingegaan op de nationale wetten, die van invloed zijn op het jeugdbeleid. In deze paragraaf wordt beschreven hoe de gemeente Veenendaal invulling heeft gegeven aan deze wetten.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De gemeente Veenendaal heeft in 2007 haar Wmo-kadernota vastgesteld. Daarin is o.a. beschreven wat de gemeente aan voornemens heeft met betrekking tot jeugd: “Preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen en van ouders met opvoedproblemen”. De voornemens worden vertaald in jaarlijkse uitvoeringsplannen. In paragraaf 2.2.3 wordt hier verder op ingegaan.

Wet op de jeugdzorg

Op landelijk niveau zijn afspraken gemaakt tussen VWS, Justitie, VNG, IPO en MO-Groep over het hulpaanbod dat op lokaal niveau minimaal voor jeugdigen en hun ouders beschikbaar moet zijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een adequaat en slagvaardig jeugdbeleid dat goed aansluit op de jeugdzorg, om te helpen voorkomen dat problemen bij het opgroeien en opvoeden van jeugdigen ontstaan of onnodig verergeren. Instroom in de jeugdzorg moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

De gemeente Veenendaal geeft invulling aan de wet door subsidiëring van instellingen. Tevens heeft de gemeente in het kader van deze wet een bestuursakkoord 'Samenhang op Scherp' met de provincie gesloten (zie § 2.2.2).

Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV)

In Veenendaal wordt aan deze wet uitvoering gegeven door de GGD en Vitras die samen verantwoordelijk zijn voor het jeugdgezondheidsbeleid. In het aanbod van deze organisaties wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds het algemene aanbod van landelijk producten volgens een vast protocol, zoals de bezoeken aan het consultatiebureau en de schoolarts op bepaalde leeftijden van het kind. Daarnaast kan de gemeente anderzijds besluiten, op basis van de specifieke lokale situatie en met inzet van eigen middelen, om extra producten te laten uitvoeren: het zogenoemde maatwerk.

Nieuwe Wet onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

In de gemeente Veenendaal vallen onder het GOA-budget een aantal projecten zoals: vroeg- en voorschoolse educatie (VVE), brede school, zorg adviesteams (ZAT's), coördinatie buurtnetwerken, marokkaans ouderpunt, contactpersoon allochtone leerlingen, taalbeleid.

In de kadernota 2007 zijn middelen opgenomen voor deze projecten. De projecten "contactpersoon allochtone leerlingen (CAL) en het "taalbeleid" vallen niet meer onder de gemeentelijke taak. Aan het onderwijs is verzocht deze projecten met eigen middelen in stand te houden. Dit geldt ook voor de "vroegschoolse educatie". De gemeente houdt zicht op de uitvoering van deze afspraken door middel van een coördinatieoverleg. In het VVE-convenant, dat november 2007 is gesloten met de schoolbesturen, is afgesproken dat partijen elkaar tijdens het najaarsoverleg informeren over de (beleids)-inspanningen die zij hebben verricht en de resultaten die de inspanningen hebben opgeleverd.

Leerplichtwet/ RMC-wet

De gemeente Veenendaal heeft leerplichtambtenaren in dienst, met een formatie van twee fte, die toezicht houden op het handhaven van de leerplicht op de scholen. Deze leerplichtambtenaren werken integraal en nemen actief deel aan allerlei netwerken met betrekking tot het onderwijs, zorg, werk en inkomen.

De gemeente Veenendaal is aangesloten bij het RMC regio Eem en Vallei. De RMC heeft daardoor te maken met twee provincies. Veenendaal valt onder de subregio Vallei. Deze subregio richt zich op voortijdige schoolverlaters in de leeftijd van 18 tot 23 jaar. Meldingen over deze groep jongeren komen binnen via scholen, de gemeente, jongeren zelf, Centra voor Werk en Inkomen, hulpverlening etcetera. Daarmee is de RMC afhankelijk van de (wisselende) kwaliteit van melding van deze organisaties. Naar aanleiding van een melding neemt de consulent van de RMC contact op met de jongere om te proberen met begeleiding de jongere weer op school te krijgen of een andere geschikte oplossing te vinden. In het schooljaar 2005 – 2006 heeft het RMC ongeveer 20 jongeren uit Veenendaal intensief begeleid.

Wet Kinderopvang

In de gemeente Veenendaal is Kwink de grootste aanbieder van kinderopvang. Kwink heeft vijf kinderdagverblijven, elf locaties met buitenschoolse opvang, twaalf peuterspeelzalen en honderd gastouders. Daarnaast biedt zij een aantal specifieke vormen van opvang aan voor kinderen die niet in een reguliere groep kunnen functioneren, zoals NSO plus en opvang van gehandicapte kinderen. De gemeente Veenendaal geeft hieraan een gedeeltelijke financiële bijdrage.

2.2.2 Regionale kaders

Bestuursakkoord “Samenhang op Scherp”

Wat betreft de relatie en afstemming van het lokale jeugdbeleid met het provinciale jeugdzorgbeleid is op 30 juni 2005 een bestuurlijk akkoord gesloten tussen de provincie Utrecht en de gemeente Veenendaal genaamd ‘Samenhang op Scherp’ (SOS). Onder het kader van SOS vallen de volgende projecten:

- Licht pedagogische hulpverlening (uitbreiding licht pedagogische hulpverlening en inloop wachttijd en opvoedspreekuur);
- versterken lokale structuur (sociale kaart, buurtnetwerk+, uitbreiding zorgadvies-teams, gezinscoach);
- snijvlakprojecten (home start, observatie en diagnostiek).

Utrechtse Jeugd Centraal

Inmiddels is in mei 2008 het programmaplan van de provincie Utrecht “Utrechtse Jeugd Centraal” verschenen. Alle partijen die in de provincie Utrecht verantwoordelijkheden hebben op het terrein van jeugdzorg hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit programma. In het programma zijn een aantal kerndoelen geformuleerd die er voor moeten zorgen dat het jeugd(zorg)beleid inhoudelijk en bestuurlijk wordt vernieuwd. Er zal worden ingezet op een gezamenlijke aanpak en een sluitende keten van preventie, lokaal jeugdbeleid en geïndiceerde, intersectorale jeugdzorg.

2.2.3 Gemeentelijke kaders

In Veenendaal zijn er, in aanvulling op de startnotitie jeugdbeleid, twee gemeentelijke beleidskaders die samenhang vertonen met het jeugdbeleid. Dit zijn het programma Jeugd, Integrale Veiligheid en Leefbaarheid (JIVL) en de Wmo-kadernota. In deze beide beleidsdocumenten wordt substantieel aandacht besteed aan jeugd.

JIVL

Het jeugdbeleid maakt sinds 2006 onderdeel uit van het programma Jeugd, Integrale Veiligheid en Leefbaarheid (JIVL) 2006-2010. Het JIVL-programma zet in op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid voor alle inwoners van Veenendaal en moet de verkokering van beleid op het gebied van jeugd, integrale veiligheid en leefbaarheid binnen de ambtelijke organisatie tegengaan.

De basis voor het programma wordt gevormd door de uitkomsten van de gehouden monitor ‘Leefbaarheid, Veiligheid en Sociale staat’ (maart 2006), de politiecijfers en de gehouden wijkavonden. In 2006 is de gemeente gestart met een programma-aanpak. Het programma omvat acht beleidsthema’s, te weten:

1. 20 % minder slachtoffers van geweld, autocriminaliteit en fietsdiefstal;
2. 25 % minder verkeersslachtoffers t.o.v. 1988;
3. 10 % minder jeugdcriminaliteit;
4. een veiliger uitgaans- en winkelgebied;
5. een veiliger woon-, werk- en leefomgeving;
6. 20 % minder overlast van jongeren, horeca en omwonenden;
7. sociale kwaliteit van 6,3 naar 6,5;
8. evaluatie huurwoning van 6,8 naar 7.

De beleidsthema’s worden aangepakt met een groot aantal verschillende activiteiten. In deze programma-aanpak werkt (een deel van) het College van B en W samen met de

verschillende onderdelen van de ambtelijke organisatie, maar ook met de verschillende partners.

Wmo-kadernota⁹

De gemeente Veenendaal heeft ervoor gekozen om Wmo-beleid in te vullen aan de hand van zes domeinen. Daarbij heeft Veenendaal gekozen voor een onderverdeling die voor haar logischer en meer werkbaar is dan de landelijke onderverdeling in negen prestatievelden (zie bijlage 5).

1. Samen leven in buurt en wijk;
2. opgroeien;
3. mantelzorg en vrijwilligers;
4. meedoen makkelijker maken;
5. preventie, zorg en opvang;
6. anders te werk.

Op alle zes de domeinen heeft de gemeente in haar beleid aangegeven hoe het domein zich verhoudt tot de Wmo, wat de 'bestemming' is op dat domein, hoe het 'vertrekpunt' eruit ziet en welke 'tussenstations' de gemeente aan wil doen. Vooral domein twee kent veel overeenkomsten met het jeugdbeleid. Dit domein omvat prestatieveld 2 van de nationale wet, op preventiegerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden (zie bijlage 5).

Het College van B en W en de raad van de gemeente Veenendaal heeft besloten zich in dit domein te richten op alle jeugd en gezinnen en niet alleen op jeugd en gezinnen met een verhoogd risico op wat voor terrein dan ook.

2.3 Samenvattend

Bijna 30% van de totale bevolking in Veenendaal is jonger dan 23 jaar. De gezondheidssituatie is vergelijkbaar met die van de jeugd in de regio, de sociaal economische status van de Veense jeugd wijkt af van die van de jeugd uit de regio. Slechts een beperkt deel van de jeugd zorgt voor overlast en het college van B en W heeft in de afgelopen jaar acties ondernomen om deze overlast aan te pakken.

Het jeugdbeleid betreft een complex beleidsthema, dat zich uitstrekt over diverse beleidsterreinen en sectoren. Het jeugdbeleid heeft te maken met een veelheid aan wettelijke en regionale kaders. Het jeugdbeleid heeft in Veenendaal sinds 2006 samenhang met het Wmo-beleid en het programma Jeugd, Integrale Veiligheid en Leefbaarheid.

⁹ Vastgesteld door de gemeenteraad van Veenendaal d.d. 8 februari 2007.

3 Ontwikkeling van het jeugdbeleid

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het proces van beleidsvorming en beleidsformulering van het jeugdbeleid in Veenendaal. De gemeente Veenendaal heeft met de startnotitie Jeugdbeleid (zie bijlage 4) invulling gegeven aan dit beleid. In dit hoofdstuk zal nader ingegaan worden op deze startnotitie. Daarnaast zal de rol van diverse betrokken partijen in het beleidsproces in dit hoofdstuk aan de orde komen.

3.1 Proces van totstandkoming van het jeugdbeleid

3.1.1 Aanleiding voor het ontwikkelen van het jeugdbeleid

Begin 2002 is door de gemeenteraad de Visie Lokaal Sociaal Beleid ¹⁰ vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten voor het lokaal sociale beleid in Veenendaal vastgelegd. Vervolgens is deze visie uitgewerkt in het “Beleidskader Lokaal Sociaal Beleid” ¹¹. In dit beleidskader is het ontwikkelen van een integraal lokaal jeugdbeleid één van de beleidsspeerpunten.

Tegelijkertijd zijn er in 2001¹² en 2002 diverse incidenten met jongeren die overlast veroorzaken. Voor het college van B en W is dit aanleiding om in 2002 een bestuursopdracht “Aanpak overlast probleemjongeren” te formuleren en hiervoor een projectgroep op te richten. In de voorjaar van 2002 komt de projectgroep met een rapportage waarin o.a. geconstateerd wordt dat een integrale gemeentelijke visie op jeugdbeleid wenselijk en noodzakelijk is om samenhang in het geheel van voorzieningen te waarborgen en gerichte aandacht te hebben voor risicogroepen.¹³ Tevens adviseert de projectgroep een regieplatform jeugd in te stellen. Dit platform moet bestaan uit vertegenwoordigers van samenwerkende instellingen die met jongeren te maken hebben, de verantwoordelijk wethouder en beleidsambtenaren. Het platform moet met voorstellen komen over visie, strategische doelen en kaders. Het college van B en W volgt dit advies op en op 10 juli 2002 wordt het regieplatform jeugd opgericht.¹⁴

3.1.2 Het proces van beleidsontwikkeling

Vanuit het regieplatform komt het integrale jeugdbeleid niet goed van de grond, daarom wordt besloten om in de zomer van 2003 een interviewronde te organiseren onder alle organisaties die zich bezig houden met jongeren. Deze ronde leidt tot een analyse van wat goed gaat in Veenendaal en waar verbeteringen wenselijk zijn. De analyse wordt besproken in een discussiebijeenkomst van het regieplatform jeugd, waarvoor alle geïnterviewden zijn uitgenodigd. Op basis van de discussie wordt het integrale jeugdbeleid vorm gegeven en vastgelegd in een concept startnotitie, welke door het college van B en W wordt vastgesteld op 9 maart 2004 en vervolgens in de raadscommissie Welzijn op 13 april 2004 wordt besproken. Er worden enkele aanpassingen gedaan waarna een volgend concept in augustus 2004 wordt besproken met het regieplatform. In november wordt vervolgens de Jongerenraad erbij betrokken. Op 27 januari 2005 wordt de startnotitie voor de tweede keer voorgelegd aan de commissie welzijn. Voor de uitvoering van de startnotitie is een eenmalig budget van

¹⁰ Visie Lokaal Sociaal Beleid – 28 feb 2002.

¹¹ Vastgesteld door de gemeenteraad op 13 maart 2003.

¹² Actieplan Veenendaal, Veiligheidsacties gerelateerd aan problematiek rond jeugd, mei 2001.

¹³ Rapportage projectgroep “Aanpak overlast probleemjongeren” - 10 apr 2002 / gemeenteraad 10 jul 2002.

¹⁴ Besprekingsverslag “Startbijeenkomst regieplatform jeugd”, 10 juli 2002.

150.000 euro nodig. Het College van B en W wil gebruik maken van het overschot van de Rijksstimuleringsregeling Kinderopvang. In de commissievergadering worden enkele opmerkingen door de politieke partijen gemaakt. Zo vraagt de commissie zich af of alle acties wel kunnen worden gefinancierd. Ook vindt de commissie de financiële onderbouwing niet sterk. Ondanks deze kanttekeningen kan de commissie welzijn zich vinden in de uitgangspunten en inhoudelijke bepalingen zoals die in de notitie zijn genoemd.¹⁵ Vanaf dat moment, januari 2005, is de startnotitie jeugdbeleid gemeente Veenendaal van kracht (zie bijlage 4).

Opvallend is dat de startnotitie daarna niet door de raad is vastgesteld. Er zijn in dit onderzoek geen documenten aangetroffen waaruit zou blijken dat de startnotitie wel is vastgesteld door de raad.

3.2 Startnotitie Jeugdbeleid

Met het integrale jeugdbeleid (Startnotitie Jeugdbeleid gemeente Veenendaal, jan 2005, zie bijlage 4) wil de gemeente Veenendaal de voorwaarden scheppen voor jeugdigen zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en maatschappelijk verantwoordelijke volwassenen.

De startnotitie is algemeen en beknopt geformuleerd. De destijds verantwoordelijke wethouder bevestigt dit. Vermeende oorzaken en gevolgen van het probleem i.c. een probleemanalyse, worden in de startnotitie niet beschreven.

De notitie bevat geen specifieke visie op de jeugd- en jongerenproblematiek in Veenendaal. Alleen de uitgangspunten op basis waarvan het College van B en W het jeugdbeleid wil ontwikkelen en uitvoeren zijn benoemd. Deze uitgangspunten zijn in lijn met de wijze waarop landelijk in de gemeenten aan het jeugdbeleid wordt gewerkt.

Een belangrijk uitgangspunt in de startnotitie is het hanteren van twee sporen:

1. algemeen jeugdbeleid voor de grootste groep jeugdigen waar het goed mee gaat en waarvoor in principe geen specifieke maatregelen getroffen hoeft te worden. De gemeente doelt hierbij vooral op een adequaat voorzieningenniveau;
2. specifiek jeugdbeleid waarbij de aandacht ligt bij het voorkomen en bestrijden van achterstanden.

Daarnaast zijn in de startnotitie acht *uitgangspunten* geformuleerd waarop het College van B en W het jeugdbeleid wil ontwikkelen en uitvoeren. Dit zijn:

1. ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding;
2. integraal beleid;
3. een goede balans tussen algemeen en specifiek jeugdbeleid;
4. samenhangend beleid;
5. vraaggericht;
6. interactief;
7. resultaatgericht;
8. versterking regiefunctie.

In de startnotitie zijn zeven *beleidsthema's* benoemd waarbij aangegeven wordt wat de doelstellingen zijn voor de komende jaren. Deze thema's zijn: onderwijs, welzijn,

¹⁵ Besprekingsverslag openbare vergadering commissie welzijn, 27 januari 2005.

gezondheid en zorg, vrije tijd en openbare ruimte, veiligheid, opvoedingsondersteuning en jongerenparticipatie. De gekozen thema's weerspiegelen alle leefgebieden van de jeugd en zijn daarmee ook de verwoording van integraal jeugdbeleid. Integraal jeugdbeleid is immers het in samenhang brengen van alle beleidsterreinen die betrekking hebben op de ontwikkeling van de jeugd. De notitie geeft aandacht aan alle aspecten van de ontwikkeling van kinderen maar er ontbreekt een sterke samenhangende, integrale benadering vanuit de verschillende thema's.

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 heeft de rekenkamercommissie in de loop van het onderzoek besloten de focus van het onderzoek te richten op de vier thema's: welzijn, gezondheid en zorg, vrije tijd en openbare ruimte en opvoedingsondersteuning. De keuze voor deze thema's is min of meer willekeurig tot stand gekomen, hoewel deze thema's naar de mening van de rekenkamercommissie ook relevant zijn voor de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

In de startnotitie jeugdbeleid is voor elk van de voor het onderzoek gekozen thema's tenminste één doelstelling geformuleerd. (zie tabel hieronder)

<i>Thema</i>	<i>Doelstellingen</i>
<i>Welzijn</i>	• Kwalitatief en kwantitatief voldoende vraaggericht basisaanbod ten behoeve van sociaal- culturele en emotionele ontwikkeling en ontmoeting; • Evenwicht tussen algemeen en specifiek aanbod.
<i>Gezondheid en zorg</i>	• Aansluiting Lokaal jeugdbeleid en Jeugdzorg door middel van effectieve en sluitende zorgnetwerken met als functies signalering, beoordeling en doorverwijzing; • Voorkomen van breukvlakken bij de overgang van de ene levensfase naar de nadere; • Uitvoering integrale jeugdgezondheidszorg.
<i>Vrije tijd en openbare ruimte</i>	• Een veilige plaats voor alle leeftijdsgroepen in de openbare ruimte.
<i>Opvoedingsondersteuning</i>	• Het bieden van ondersteuning aan de ouders bij het uitvoeren van de opvoedingstaak.

De doelstellingen zijn erg algemeen geformuleerd en gaan niet in op de specifieke Veense situatie. Zo is één van de doelstellingen met betrekking tot welzijn "evenwicht tussen algemeen en specifiek aanbod".

Per thema zijn vervolgens in de startnotitie acties geformuleerd die nodig zijn om de doelstellingen te bereiken. Deze acties zijn beschreven naar problematiek, resultaat en financiële consequentie. De uitwerking is veelal niet SMART geformuleerd (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden).

Als voorbeeld wordt een actie van het thema welzijn hieronder weergegeven.

Thema	Problematiek	Resultaat	Financiële consequenties
2) Welzijn Breed aanbod jongerenwerk	Het jongerencentrum dient voor een zo breed mogelijk publiek toegankelijk te zijn	Sinds de zomer 2003 kent het jongerencentrum een activiteitenaanbod dat gericht is op een brede doelgroep. Via het budgetcontract wordt op basis van de prestatieafspraken gevolgd of het bereik breder is geworden	Regulier budget is uitgangspunt

Bron: Startnotitie Jeugdbeleid, 2005

De opmerking dat de startnotitie niet SMART geformuleerd is, wordt ook geplaatst tijdens de bespreking van het tweede concept in de raadscommissie Welzijn op 27 januari 2005. De commissie merkt op dat de startnotitie een ambtelijk en inventariserend stuk is waarin weinig beleidsinhoudelijke keuzes worden gemaakt. Desondanks wordt in deze commissievergadering vastgesteld dat de commissie zich kan vinden in de uitgangspunten en inhoudelijke bepalingen uit de startnotitie.

In de startnotitie wordt een driejarenplan gepresenteerd. Het driejarenplan is tot stand gekomen op basis van de inventarisatie van het tot dan toe geldende beleid en besproken met het regieplatform. Het platform heeft ingestemd met de aangegeven prioritering. De concrete uitwerking van de acties zijn in de loop van het eerste jaar niet met het gehele regieplatform besproken; de acties zijn uitgewerkt in kleinere beleidsgroepen die per thema zijn gevormd.

Het College van B en W geeft in de startnotitie aan halfjaarlijks overleg te willen voeren met het regieplatform en de jongerenraad. Daarnaast wil het College van B en W eens per kwartaal een nieuwsbrief jeugdbeleid uitbrengen. Het overleg met de jongerenraad vindt twee keer per jaar plaats, de nieuwsbrief is tot op heden niet uitgebracht.

3.3 Rol- en taakverdeling in het beleidsproces

3.3.1 Bestuurlijke organisatie

In de periode waarop het onderzoek betrekking heeft (2002-2008) zijn twee wethouders in opeenvolgende raadsperiodes verantwoordelijk geweest voor het jeugdbeleid. De wethouder in de vorige raadsperiode (2002-2006) had het brede sociale beleid in haar portefeuille. De huidige wethouder heeft jeugd en jongerenbeleid in zijn portefeuille en is daarnaast projectwethouder Wmo. Een collega wethouder heeft het overige sociale beleid in zijn portefeuille.

Het jeugdbeleid wordt politiek behandeld in de commissies welzijn en middelen. Opvallend is dat vraagstukken met betrekking tot veiligheid en jeugd besproken worden in de raadscommissie Middelen.

3.3.2 Ambtelijke organisatie

Het jeugdbeleid is belegd bij de sector Maatschappelijke Ontwikkelingen onder de afdeling onderwijs, zorg en samenleving. Deze afdeling houdt zich naar eigen zeggen de helft van de tijd bezig met beleid en de andere helft van de tijd met de uitvoering.

De ambtelijke bemensing voor jeugdbeleid is al jaren klein (0,89 fte). Daarnaast is er 0,89 fte beschikbaar voor onderwijsbeleid en 2.0 fte voor leerplichtambtenaren. Verder is er ca. 0,15 fte beschikbaar voor jeugdgezondheidsbeleid.

De ambtelijke inzet kent veel (tijdelijke) uitval en personele wisselingen. Hoewel het bestuur en de uitvoerende instellingen in de interviews aangeven zeker te spreken zijn over de inzet en betrokkenheid van de ambtenaren, lijkt de formatie voor dit brede beleidsterrein en de grote taakstelling tekort te schieten.

De afdeling had de laatste jaren te kampen met achterstanden. Met name met betrekking tot bedrijfsmatige zaken zoals de subsidieafhandelingen. Sinds eind 2007 kan er weer meer tijd geïnvesteerd worden in de kwaliteitsverbetering van de uitvoering van het jeugdbeleid. De verwachting van de beleidsambtenaren is dat de nieuwe subsidieverordening¹⁶ hieraan een positieve bijdrage zal leveren omdat deze een andere manier van werken mogelijk maakt. (zie § 4.3.1)

Uit interviews met beleidsambtenaren is naar voren gekomen dat ambtelijk vooral ingezet wordt op het realiseren van een stevig aanbod en het opzetten van netwerken op uitvoerend niveau. Noodgedwongen heeft het College van B en W en de ambtenaren veel minder aandacht kunnen besteden aan de ontwikkeling van een visie op, en de invulling van de regierol. Ambtelijk realiseert men zich dat ook nagedacht moet worden over een betere informatievoorziening naar de raad. De beperkte formatie lijkt een belemmering te vormen in het realiseren van deze ambities. In de interviews wordt ook aangegeven dat beleidsprioritering en een sterke beleidsplanning noodzakelijk is.

3.3.3 Regierol gemeente

De gemeente (college en gemeenteraad) heeft bij de vormgeving van samenhangend jeugdbeleid een regisserende rol en is uiteindelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het jeugdbeleid. In Veenendaal is deze rol nog in ontwikkeling. Regisseren betekent (in principe) niet zelf uitvoeren maar richting geven (sturen, beleid bepalen, prioriteiten stellen), samenwerken (partijen betrekken, relaties en netwerken onderhouden, overleg plegen en afspraken maken), stimuleren en draagvlak creëren. Kennis van wat er speelt is hierbij onmisbaar.

In de startnotitie jeugdbeleid is beschreven hoe de gemeente haar rol als regisseur ziet. Het beschrijft de inhoudelijke en procesmatige component. Vanuit de inhoud ziet de regisseur erop toe of het beleid voldoende samenhangend en consistent is. Tevens ziet de regisseur erop toe dat het beleid zodanig geformuleerd is, dat de gewenste resultaten toetsbaar zijn. Dit om te kunnen controleren of resultaten ook daadwerkelijk worden gehaald.

Uit de gesprekken met de instellingen en ambtenaren is gebleken dat ten aanzien van de regierol dezelfde opvattingen leven en dat zij een aantal veranderingen voorstaan. Deze worden hieronder weergegeven. Hierbij moet opgemerkt worden dat dit het algemene

¹⁶ Gemeente Veenendaal, algemene subsidieverordening Veenendaal (13 dec 2007).

beeld is dat uit de gesprekken naar voren is gekomen. Op onderdelen hadden de instellingen een andere of geen mening.

- Andere wijze van opdrachtverlening aan instellingen (o.a. door intensiever beleidsoverleg) en meer maatwerk in subsidieverlening (met heldere resultaatverplichtingen) waardoor er een meer gelijkwaardige relatie ontstaat tussen gemeente en uitvoerende instellingen.
- Meer samenhang en afstemming tussen de uitvoerende organisaties door versterking van de netwerkstructuur.
- Versterking van de effectiviteit van het huidige aanbod.
- Ontwikkelen van meer slagkracht en doorzettingsmacht bij de instellingen als het gaat om probleemgevallen.
- Een slag maken in het versterken van de aansluiting en afstemming met de jeugdzorg: hoe kunnen betere afspraken gemaakt worden en hoe kan men komen tot een gezamenlijke dossierontwikkeling?
- Vernieuwing van het aanbod door instellingen meer uit te dagen tot creativiteit en het nemen van de eigen verantwoordelijkheid en het stimuleren van ondernemerschap.

In de interviews geven de instellingen aan dat zij van de gemeente meer regie verwachten. Een concreet punt van veel instellingen is, dat zij wensen dat de regiegroep jeugd weer leven in wordt geblazen. Het regieplatform jeugd is namelijk sinds februari 2006 niet meer bijeen geweest. In bijlage 6 wordt weergegeven welke organisaties hebben deelgenomen aan het regieplatform jeugd.

Binnen de beperkte ambtelijke formatie is gekozen voor het invullen van de regierol op de beleidsspeerpunten voor de jaren 2006 en 2007 (project jeugd in het Franse Gat, JIVL, de uitvoering van het bestuursakkoord Samenhang op Scherp, de voortzetting van de opgebouwde structuur op het gebied van onderwijsachterstanden en opvoedingsondersteuning, het sluiten van een convenant VVE). Ook bij de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin verwachten instellingen een regierol van de gemeente.

Uit de gesprekken met de wethouders en de leden van de raadscommissie Welzijn en Middelen is ten aanzien van de regierol het volgende naar voren gekomen:

- De belangrijkste aanleiding voor de ontwikkeling van de beleidsnota was om de regierol van de gemeente te versterken.
- De oud-wethouder realiseerde zich dat versterking van de regierol noodzakelijk was om de problemen (o.a. met de jongeren die overlast bezorgden) adequaat op te kunnen pakken. Dit heeft de oud-wethouder er toegebracht de regiegroep jeugd op te richten waarin alle betrokken uitvoerders en de gemeente samen aan tafel zitten.
- De oud-wethouder constateerde dat de bij het jeugdbeleid betrokken uitvoerende organisaties, maar ook de ambtelijk organisaties, geen samenhangend geheel was. Er was sprake van allemaal zuiltjes c.q. eilandjes.
- De regiegroep is inhoudelijk sterk betrokken geweest bij de ontwikkeling van de beleidsnotitie.
- Op verzoek van de raad is er geen brede jeugdnota gekomen maar een korte startnotitie met een voortrollend actieplan met actiepunten. Er was vanuit de raad een sterke druk dat er wat moest gaan gebeuren.
- De notitie is twee keer in de raad besproken maar vervolgens nooit vastgesteld door de raad.

- Over de uitvoering van de startnotitie werd en wordt de raad steeds geïnformeerd op basis van de voortgang van het voortrollend actieplan. Uit verslagen van de raadscommissie Welzijn en uit interviews is gebleken dat de raad wordt geïnformeerd over de voortgang op onderdelen van het jeugdbeleid maar niet over het totaal.
- De raad had en heeft vooral aandacht voor incidentele problemen die zich voordoen bij de uitvoering van het jeugdbeleid, terwijl het College van B en W de intentie heeft om aan alle aspecten van het jeugdbeleid te werken, dus ook aan de preventieve activiteiten. Of al deze activiteiten uiteindelijk het gewenste effect hebben is niet duidelijk.
- Jeugdbeleid is een breed beleidsterrein en de raad krijgt moeilijk overzicht over de ontwikkelingen en resultaten in het hele veld. Zowel in de raadscommissie Middelen als in de raadscommissie Welzijn worden onderwerpen behandeld die betrekking hebben op het jeugdbeleid.

3.4 Conclusies

Ten aanzien van de beleidsontwikkeling en beleidsvorming kan het volgende geconcludeerd worden:

- Aan de ontwikkeling van de startnotitie jeugdbeleid ligt een beperkte probleemanalyse ten grondslag. Slechts in overleg met de uitvoerende instellingen en de jongerenraad is bepaald waar het beleid zich op moet gaan richten. Naast de landelijke en regionale beleidskaders is de overlast door jongeren een belangrijke aanleiding geweest voor het formuleren van het beleid.
- De stakeholders (Regiegroep jeugd (vanaf 2002) en de Jongerenraad (vanaf 2004) zijn betrokken bij de formulering van het jeugdbeleid.
- Er is in Veenendaal gekozen voor een pragmatische aanpak. Het beleid is uitgewerkt in actieplannen.
- De doelstellingen van het beleid zijn te algemeen geformuleerd en niet SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden).

Ten aanzien van de rol- en taakverdeling kan het volgende geconcludeerd worden

- De ambtelijke organisatie kent een beperkte formatie en continuïteit. Dit heeft noodzakelijkerwijs geleid tot het maken van keuzes waarbij is gekozen voor inzet van een breed aanbod en het opzetten van netwerken op met name uitvoerend niveau. Er is veel minder aandacht besteed aan visieontwikkeling, vernieuwende werkwijzen, versterking van de effectiviteit van het huidige aanbod en verbetering van de monitoringsfunctie.
- De raad heeft haar controlerende rol en kaderstellende rol slechts beperkt vervuld. De startnotitie is nooit door de raad vastgesteld. De raadscommissie Welzijn heeft echter wel aangegeven dat zij zich kan vinden in de uitgangspunten en inhoudelijke bepalingen zoals die in de startnotitie worden genoemd. Daarnaast is de raad in de onderzochte periode slechts op onderdelen geïnformeerd over het jeugdbeleid. Brede inhoudelijke discussies in de raadsvergadering over het jeugdbeleid hebben niet plaatsgevonden. De raad had en heeft vooral aandacht voor incidentele problemen die zich voordoen bij de uitvoering van het jeugdbeleid.

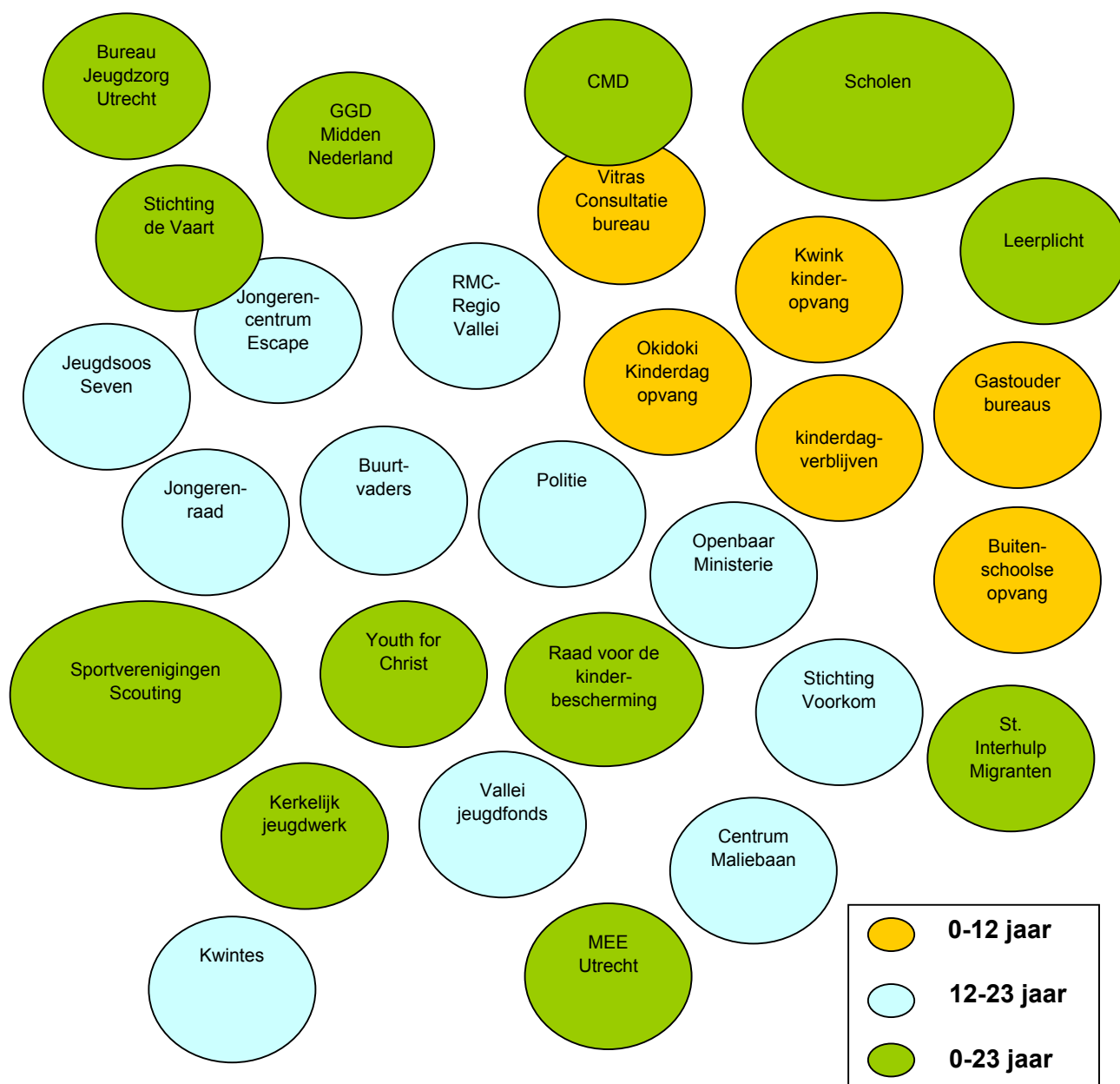
4 Uitvoering van het jeugdbeleid

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de instellingen die uitvoering geven aan het jeugdbeleid in Veenendaal. De samenwerking tussen de instellingen komt aan de orde en hoe de verantwoording plaatsvindt aan de gemeente.

4.1 Betrokken organisaties jeugdbeleid en de netwerken

Op het gebied van de uitvoering van het jeugdbeleid van de gemeente Veenendaal zijn verschillende organisaties betrokken. In onderstaande figuur zijn de belangrijkste organisaties (aangegeven door de ambtelijke respondenten) willekeurig weergegeven, onderscheiden in de leeftijdsgroep 0-12 jaar en 12-23 jaar. Naast de weergegeven organisaties kunnen ook nog andere actief zijn op het gebied van jeugdbeleid zoals woningcorporaties, stichting Veenendaal schoon, Oranjefonds etc.

Betrokken organisaties jeugdbeleid 0-23 jaar

Binnen het jeugdbeleid van de gemeente Veenendaal bestaat er een omvangrijke keten van verschillende overleg- en adviesnetwerken die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het realiseren van een sluitende aanpak. In onderstaande tabel 4.1 staan de overleggen weergegeven die plaatsvinden tussen de instellingen in de jeugdketen. Daarnaast vindt ook op regelmatige basis casuïstiek en beleidsmatig overleg plaats met betrekking tot thuisgeweld, sociaal vangnet en openbare geestelijke gezondheidszorg. Bij deze overleggen komt zowel de problematiek van volwassenen als van kinderen aan de orde.

Tabel 4.1: Overzicht van overleggen in de jeugd(zorg)keten:

<i>Soort overleg</i>	<i>Wie</i>	<i>Frequentie</i>
<i>Casuïstiek overleg</i>	ZAT CSV	1x per 6 weken
	ZAT Rembrandtcollege	1x per 6 weken
	ZAT CLV	1x per 6 weken
	ZAT Ichthus College	1x per 6 weken
	Jongerenoverleg 12+	1x per 5 à 6 weken
	Zorgteam de Bongerd	6x per jaar
	Zorgteam Mozaïek - Ronde Erf	5x per jaar
	Zorgteam Vuurvlinder-Zuid ¹⁷	5x per jaar
	Buurtnetwerk Centrum/Oost	1x per 6 weken
	Buurtnetwerk Noord/West	1x per 6 weken
	Justitieel casusoverleg	1x per 6 weken
	ZAT ROC	1x per 6 weken
<i>Tactisch uitvoerend overleg</i>	Per jaar 4x 2uur incidentele overleggen, afstemming uitvoerend werk: BJZ, PCC, de Gelderse Roos, de Leerplicht etc.	4x per jaar
	Vitras / peuterspeelzalen / kinderdagverblijven	Onbekend
	Regio overleg leerplicht	1x per 6 weken
	Preventieproject	8x per jaar
	RMC overleg	1x per 8 weken
<i>Strategisch overleg</i>	Overkoepelend Weer Samen Naar School	8x per jaar
	Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs/speciaal onderwijs	Onbekend
	Platform Jeugd c.q. regiegroep jeugd	Frequentie zeer laag Sinds 2006 geen overleg meer geweest. Krijgt vervolg in Lokaal Educatieve Agenda
	Netwerkoeverleg jeugd (zelfstandig initiatief van lokale jeugdzorg en eerstelijns jeugdvoorzieningen)	Onbekend

¹⁷ De zorgteams zijn nog niet op alle scholen actief.

Bij de casuïstieke overleggen heeft de gemeente een faciliterende rol, in de zin dat zij budget beschikbaar stelt voor deze overleggen. De leerplichtambtenaar is bij deze overleggen wel aanwezig, maar heeft geen regisserende rol. Bij de tactische overleggen is de gemeente slechts bij een deel van de overleggen vertegenwoordigd. Dit betreft de overleggen waar de leerplichtambtenaar een inhoudelijke bijdrage moet leveren. De gemeente wordt wel geïnformeerd over de inhoud van de overleggen. Dergelijk informatie vormt vervolgens weer input voor de beleidsvorming. Bij de strategische overleggen heeft de gemeente een regierol, m.u.v. het overkoepelend overleg Weer Samen naar School en het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs. Dit zijn zelfstandige samenwerkingsverbanden, die de scholen ondersteunen bij hun eigen wettelijke taken. De gemeente heeft daarin geen actieve rol. De gemeente wordt wel geïnformeerd over deze overleggen en er vindt samenwerking tussen de gemeente en de partners van deze overleggen plaats bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Uit de interviews komt naar voren dat de instellingen over het algemeen tevreden zijn over de samenwerkingsverbanden c.q. netwerken. Vooral de casuïstiek-overleggen worden als zeer waardevol ervaren. Uit de interviews is wel naar voren gekomen dat er behoefte is om de overlegstructuren effectiever te maken en meer te professionaliseren. In alle overleggen speelt de discussie over 'doorzettingsmacht'; wie hakt de knopen door als het nodig is. De regie van de gemeente wordt gemist. Het niet meer bij elkaar komen van de regiegroep jeugd (sinds 2006) wordt als een gemis ervaren. Dit overleg zou de gemeente de mogelijkheid geven regie te voeren op de uitvoering van het beleid. Anderzijds geeft het de betrokken instellingen de mogelijkheid een goed algemeen beeld te krijgen van de ontwikkelingen in Veenendaal op het terrein van jeugd en de prioriteiten die gesteld moeten worden. Het college van B en W wil in 2008 met de regiegroep en het OOGO afspraken maken om tot samenvoeging te komen en verder onder de noemer Lokale Educatieve Agenda (LEA) een strategisch overleg voeren. Naar verwachting van de beleidsambtenaren zal dit LEA-overleg begin 2009 operationeel worden.

4.2 Het aanbod van de organisaties

De genoemde instellingen bieden aan de jeugd verschillende faciliteiten aan. Algemeen geldt dat ouders, opvoeders en kinderen moeilijk overzicht krijgen van het aanbod in de gemeente. Het ontbreekt aan een "sociale kaart" waarin ouders kunnen zien waar ze terecht kunnen met welke vraag. In de WMO beleidsnota is de ontwikkeling van deze kaart opgenomen als een actiepun. Het te ontwikkelen Centrum voor Jeugd en Gezin kan hierin ook een belangrijke rol spelen.

In de volgende tabellen wordt per onderzocht beleidsthema aangegeven wat de verschillende organisaties per leeftijdscategorie kunnen aanbieden. Het aanbod is afkomstig uit de startnotitie en is in de periode 2005-2008 niet wezenlijk veranderd.

Tabel 4.1: Basisaanbod in het kader van algemeen jeugdbeleid

	Welzijn	Vrije tijd en openbare ruimte	(Gezondheids-)zorg inclusief aansluiting geïndiceerde jeugd- zorg	Opvoedingsondersteuning
0-4 jaar	Peuterspeelzalen Kinderopvang Sociaal cultureel werk	speelvoorzieningen buurthuizen/creativiteitscentra breedtesport bibliotheek	JGZ (beleid) consultatiebureau huisarts MKD AMK Bureau Jeugdzorg buurtnetwerken	Opvoedspreekuur 0-5 Vitras JGZ. Stapprojecten (De Vaart)
5-12 jaar	Naschoolse opvang AMW Sociaal cultureel werk	muziekschool schouwburg musea bibliotheek muziekverenigingen commerciële bedrijven op het terrein van jongerencultuur vrijwilligersorganisaties (scouting e.d.) Speelvoorzieningen Buurthuizen/creativiteitscentra breedtesport	GGD-jeugdarts instelling voor ambulante/ semi- residentiële hulpverlening RIAGG kindertelefoon JGZ (beleid) huisarts AMK Bureau Jeugdzorg buurtnetwerken	Opvoedspreekuur 5-12 jarigen CMC Stapproject 4-7 jaar Brede school Marokkaans ouderpunt
13-18 jaar	sociaal cultureel werk AMW	Escape muziekschool schouwburg musea bibliotheek muziekverenigingen commerciële bedrijven op het terrein van jongerencultuur vrijwilligersorganisaties (scouting e.d.) Buurthuizen/creativiteitscentra Ambulant jongerenwerk Sportbuurtwerk	CAD GGD -jeugdarts instelling voor ambulante/ semi- residentiële hulpverlening RIAGG kindertelefoon JGZ (beleid) huisarts AMK Bureau Jeugdzorg Buurtnetwerken	
19-23 jaar	sociaal cultureel werk AMW CMD (sociaal raadslidenwerk en budgetadviescentrum)	Escape muziekschool schouwburg musea poppodium bibliotheek muziekverenigingen commerciële bedrijven op het terrein van jongerencultuur vrijwilligersorganisaties (scouting e.d.) Buurthuizen/creativiteitscentra Ambulant/jongerenwerk Sportbuurtwerk	CAD GGD -jeugdarts instelling voor ambulante/ semi- residentiële hulpverlening RIAGG kindertelefoon JGZ (beleid) huisarts AMK	Kwintes (bemoeizorg)

Naast het aanbod in het kader van het algemene jeugdbeleid is er sprake van aanbod in het kader van specifiek beleid (zie tabel 4.2). Specifiek beleid is beleid voor risico-groepen of ontspoorde jongeren. Bijvoorbeeld opvang van 12+ jongeren met leer- en gedragsproblemen.

Tabel 4.2: Aanbod in het kader van specifiek jeugdbeleid

	Welzijn	Vrije tijd en openbare ruimte	Gezondheid	Opvoedingsondersteuning
0-4 jaar			Maatwerk JGZ	Spel aan huis Spelinloop 1,5-2,5
5-12 jaar	Brede school NSO+		Maatwerk JGZ	
13-18 jaar		Inloopactiviteiten	Maatwerk JGZ Stuff op maat	Preventieproject
19-23 jaar		Inloopactiviteiten		Preventieproject

Uit de interviews met de instellingen is gebleken dat het huidige aanbod toegankelijker moet zijn voor met name allochtone groepen. Andere groepen die moeilijk bereikt worden zijn gebroken/gescheiden gezinnen en geloofsgemeenschappen die binnen een eigen (hecht) netwerk advies en hulp regelen.

Ook wordt in de interviews aangegeven dat er meer aandacht besteed moet worden aan de zogenoemde 'zorgmijders'. Door meer "outreaching" te werken, dat wil zeggen meer vraaggericht te werken door in de wijken de doelgroepen zelf te benaderen, kunnen zij mogelijk beter bereikt worden. Op die manier kan het aanbod beter op deze doelgroep afgestemd worden.

4.3 Verantwoording van de organisaties

4.3.1 Subsidieproces

In 2003 is de algemene subsidieverordening Veenendaal vastgesteld (raadsbesluit van 2 juli 2003). Deze verordening maakte een nieuwe manier van subsidiëring van uitvoeringsorganisaties op het terrein van het lokaal sociaal beleid mogelijk. De verordening was een uitvloeisel van de nota "Visie Lokaal Sociaal Beleid" (28 feb 2002). De nota en de verordening hadden tot doel om vanuit de gemeente sturing te geven aan de doelstellingen van het lokaal sociaal beleid. De uitvoeringsverantwoordelijkheid wordt daartoe met behulp van product- en prestatieafspraken in handen gesteld van de uitvoerende organisaties. Deze ontvangen daarvoor een budgetsubsidie.

De sector Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) behandelt jaarlijks ongeveer 75 structurele subsidie-verzoeken en ongeveer 20 incidentele subsidieverzoeken. In 2004 is de sector MO gestart met drie pilots budgetsubsiëring bij drie grote instellingen: stichting de Vaart. Centrum voor Maatschappelijke Dienstverlening Zuidoost Utrecht (CMD) en de openbare bibliotheek.

In 2006 heeft het college van B en W een 213a-onderzoek uitgevoerd naar budgetsubsiëring. 213a onderzoeken zijn interne onderzoeken die het college moet uitvoeren volgens artikel 213a uit de gemeentewet. In dergelijke onderzoeken wordt de doelmatigheid en/of doeltreffendheid onderzocht van de werkzaamheden die door de ambtelijke organisatie worden uitgevoerd. Jaarlijks bepaalt het college wat zij gaan onderzoeken.

De resultaten van het 213a onderzoek naar budgetsubsiëring zijn in april 2007 aan de gemeenteraad ter beschikking gesteld¹⁸. In dit 213a-onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

¹⁸ Budgetsubsiëring welzijnsonderzoek, 26 april 2007.

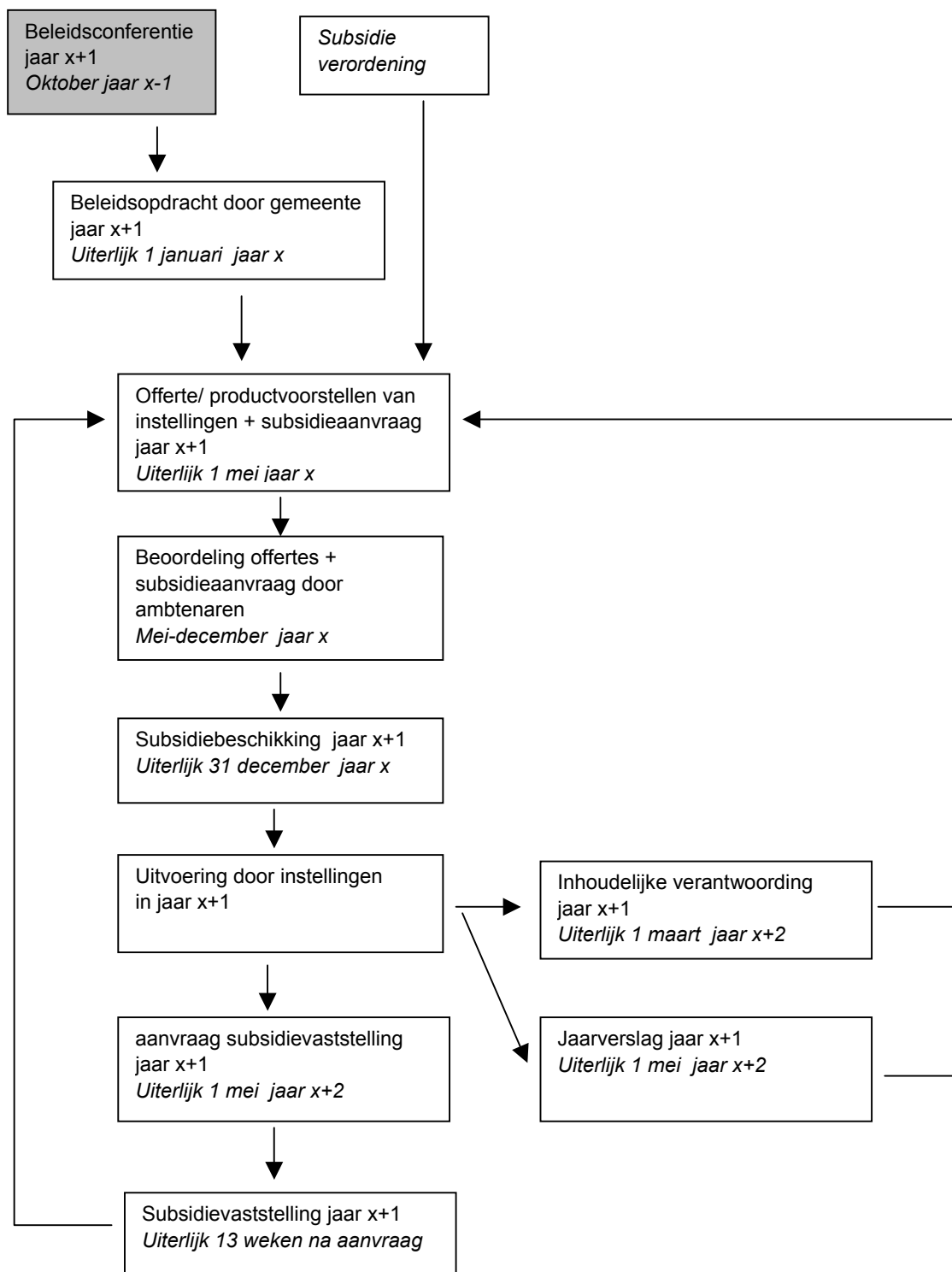
- Het sturen op resultaten bij instellingen is nog niet gerealiseerd, de productprestatie afspraken bieden daartoe (nog) onvoldoende mogelijkheden;
- beleidsnotities bevatten geen gemeentelijke visie met beleidsinhoudelijke keuzen en prioriteiten;
- product-prestatie afspraken zijn niet SMART;
- verantwoordingsgegevens van instellingen zijn niet resultaatgericht en erg omvangrijk, afwijkingen worden niet gerapporteerd;
- de beoogde gemeentelijke kostenbeheersing is wel gerealiseerd;
- budgetoverschrijdingen door de instellingen worden niet meer gesubsidieerd door de gemeente;
- het sturen op afstand is beperkt gerealiseerd, de gemeente mengt zich ad-hoc toch in de bedrijfsvoering van de onderzochte instellingen.

Ten aanzien van de doelmatigheid worden in het 213a-onderzoek de volgende conclusies getrokken:

- Proces is onvoldoende doelmatig georganiseerd;
- bedrijfsvoeringskosten van budgetsubsiëring zijn niet in beeld;
- werkprocesbeschrijvingen zijn complex en ondoorzichtig;
- opzet van product- en prestatieafspraken is erg uitvoerig, werkt bureaucratie in de hand;
- proces is eenzijdig beheerst;
- veel getroffen beheersmaatregelen zijn vooral gericht op tijdigheid, termijnen zijn erg strak;
- zorgvuldigheid en eenduidigheid krijgen minder aandacht, er wordt niet gewerkt met algemeen geldende richtlijnen en formats;
- verordening budgetsubsiëring wijkt af van notitie budgetsubsiëring.

Met de uitkomsten van het 213a onderzoek is de algemene subsidieverordening aangepast en deze is op 13 december 2007 door de gemeenteraad vastgesteld.

Vanaf 2008 wordt volgens deze subsidieverordening gewerkt. Daarnaast wordt met ingang van 2009 met beleidsopdrachten gewerkt. Hiertoe is in oktober 2007 een brede Wmo-beleidsconferentie georganiseerd door de gemeentelijke ambtenaren. Ongeveer 120 instellingen, waaronder stichting De Vaart, hebben tijdens deze conferentie input geleverd voor de beleidsopdrachten voor het jaar 2009. Uit de ambtelijke gesprekken en het gesprek met De Vaart kwam naar voren dat beiden positief staan tegenover deze werkwijze. Het leidt tot een intensieve dialoog over wederzijdse verwachtingen met betrekking tot het aanbod in relatie tot de jeugdproblematiek. En het geeft instellingen meer ruimte voor vernieuwing van het aanbod op basis van een gezamenlijk geconstateerde behoefte bij de jeugd. Een voorbeeld van deze beleidsopdracht is te vinden in bijlage 7. Deze beleidsopdracht wordt door de gemeente uiterlijk 1 januari aan de instellingen toegestuurd. Aan de hand van deze beleidsopdrachten stellen de instellingen een soort offerte op, waarin zij productvoorstellen doen. Deze voorstellen dienen samen met de subsidieaanvraag uiterlijk 1 mei ingediend te zijn. Vervolgens gaat de gemeente in de periode mei-december deze voorstellen beoordelen, waarna er uiterlijk 31 december een subsidiebeschikking door de gemeente wordt afgegeven. In onderstaande figuur wordt het subsidieproces schematisch weergegeven.

In het interview met De Vaart is aangegeven dat er gedurende het jaar regelmatig en constructief contact is met de beleidsambtenaren en de wethouder over actuele zaken. Daarnaast is echter ook aangegeven dat criteria voor subsidietoekenning niet duidelijk zijn. Verder zijn er geen afspraken over voortgangsrapportages gedurende het uitvoeringsjaar. Indien nodig stelt de instelling op eigen initiatief of op aanvraag van de gemeente een rapportage op. De conclusies uit het 213 a onderzoek ten aanzien van het niet resultaatgericht zijn van verantwoordingsgegevens en het ontbreken van algemeen geldende formats zijn begin 2008 nog steeds van toepassing. Na afloop van het subsidiejaar leveren de instellingen uiterlijk 1 maart een inhoudelijke rapportage aan het

college over de gesubsidieerde producten en prestaties (volgens de subsidieverordening¹⁹). In de algemene subsidieverordening is weergegeven dat het college instellingen kan vragen om tussentijdse rapportages aan te leveren. Stichting De Vaart heeft aangegeven dat zij structureel geen tussentijdse rapportages aanleveren. Verder moeten de instellingen uiterlijk 1 mei een jaarverslag met een accountantsverklaring opleveren en dienen zij een aanvraag tot subsidievaststelling in. Uiterlijk 13 weken na indiening moet het college de aanvraag vaststellen.

De huidige subsidiecyclus met beleidsopdrachten en productvoorstellen, moet volgens De Vaart onderdeel gaan uitmaken van de gemeentelijke begrotingscyclus (kadernota-programmabegroting). De productvoorstellen van de instellingen zouden input moeten zijn voor de beleidskeuzes van het college die tot uitdrukking komen in de programmabegroting (in het najaar). Naar de mening van De Vaart moet dit in de praktijk nog verder vorm gegeven worden.

4.3.2 Financieel kader

Het is niet eenvoudig gebleken een overzicht te krijgen van de middelen die besteed zijn aan het jeugdbeleid. Wel is er een indicatief overzicht gegeven door de beleidsambtenaren van de middelen die de gemeente Veenendaal in 2007 beschikbaar had. Dit overzicht is weergegeven in bijlage 8. Indicatief kan aangegeven worden dat in Veenendaal ongeveer 5 miljoen euro wordt begroot voor jeugdbeleid. Dit betreft ca. 4% van de totale gemeentelijke begroting.

In het kader van dit onderzoek was het niet mogelijk de beschikbare middelen te relateren aan de effectiviteit van het aanbod van elk van de instellingen. Ook is het niet mogelijk af te leiden wat er per kind en jongere in Veenendaal besteed wordt aan het preventieve jeugdbeleid.

4.4 Conclusies

Ten aanzien van het aanbod kan het volgende geconcludeerd worden:

- In Veenendaal is een breed scala van organisaties betrokken bij de uitvoering van het jeugdbeleid. Er is een breed aanbod van voorzieningen en diensten voor jongeren.
- Er is sprake van een enorm scala aan overleggen tussen de instellingen. Er zijn vraagtekens te zetten bij de effectiviteit en de efficiency van de overleggen.
- De rol van de gemeente tijdens deze overleggen is wisselend. In een aantal overleggen wordt de regie van de gemeente gemist, waardoor de slagvaardigheid van de overlegstructuur beperkt is.
- Er komt naar voren dat instellingen, maar zeker ook ouders/verzorgers en kinderen geen overzicht hebben over het huidige aanbod, dit is mede als gevolg van het ontbreken van een "sociale kaart".

¹⁹ Algemene subsidieverordening – 13 dec 2007.

Ten aanzien van de verantwoording kan het volgende geconcludeerd worden.

- De inrichting van het subsidieproces is vastgelegd;
- Met ingang van 2009 wordt er een nieuwe werkwijze geïntroduceerd, de gemeente werkt met beleidsopdrachten aan de instellingen. De werkwijze, gericht op het leveren van concrete prestaties en het daarover afleggen van verantwoording, leidt tot een intensieve dialoog over de jeugdproblematiek tussen beleidsambtenaren en de betrokken instellingen. Deze werkwijze kan er toe leiden dat het aanbod beter afgestemd wordt op vraag c.q. behoefte en dat er meer vernieuwing komt in het aanbod.
- De planning en control cyclus is op papier vastgelegd in de subsidieverordening maar laat in de praktijk te wensen over, (subsidietoekenning-verantwoording-subsidievaststelling), met name door het ontbreken van heldere toekenningscriteria van subsidies en het ontbreken van structurele verantwoordingsinformatie.
- Het bedrag dat de gemeente Veenendaal besteedt aan het jeugdbeleid is niet nauwkeurig vast te stellen. Naar schatting gaat het om 4% van de gemeentelijke begroting. Er is geen goed inzicht in de middelen die besteed worden aan het jeugdbeleid en er is daardoor ook geen relatie te leggen tussen de beschikbare middelen en de eventuele effecten.

5 Resultaat en effecten van het jeugdbeleid

5.1 Evaluatie van de acties uit het jeugdbeleid

In het onderzoek is nagegaan in welke mate de acties uit de startnotitie jeugdbeleid met betrekking tot de geselecteerde thema's (welzijn, gezondheid en zorg, vrije tijd en openbare ruimte, opvoedingsondersteuning) zijn gerealiseerd. In bijlage 9 worden de resultaten van de ingezette acties per thema weergegeven.

Analyse van de resultaten van de 19 voorgenomen acties op de geselecteerde thema's toont het volgende aan: 4 acties zijn gerealiseerd en 4 acties moeten nog gerealiseerd worden of het is niet bekend of deze gerealiseerd zijn, het merendeel (11) van de acties zijn voor een deel gerealiseerd of hebben een doorlopend karakter.

Destijds (ten tijde van het opstellen van de startnotitie, eind 2004) is de prioritering van de acties in de tijd weergegeven, d.w.z. dat aangegeven is wanneer de acties opgepakt zouden worden. Een planningsoverzicht en een termijn waarop de acties gerealiseerd moesten zijn, ontbreken echter. Door de beleidsambtenaren is aangegeven dat de beschreven acties in de startnotitie bedoeld waren als een voortrollend actieplan, waarin de activiteiten jaarlijks geactualiseerd zouden worden. Eind 2006 is de commissie welzijn via een rapportage op de hoogte gesteld van de voortgang.²⁰ In deze rapportage is ook aangegeven welke prioriteiten gesteld gingen worden. Een uitgewerkt actieplan voor 2007 en verder is vervolgens achterwege gebleven. Ondanks het feit dat de commissie welzijn geïnformeerd is over de voortgang is de beleving van de raadsleden anders. In het groepsinterview is aangegeven dat de raad weinig zicht heeft op de uitvoering van het beleid. Volgens de raadsleden wordt de raad wel op onderdelen geïnformeerd, maar ontbreekt het aan een totaal integraal beeld van het jeugdbeleid.

Overigens zijn in de onderzoeksperiode ook zaken gerealiseerd die niet als acties waren benoemd. Dit zijn activiteiten die voort zijn gekomen uit het JIVL, de Wmo en de ontwikkelingen op het gebied van afstemming jeugdbeleid-jeugdzorg en de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Voorbeelden hiervan zijn de uitwerking van prestatieveld 2 in de Wmo-kadernota, de activiteiten vermeld in het JIVL, de start van de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin en daarnaast ook de formulering van beleidsopdrachten. De Wmo en de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en gezin zijn landelijke beleidsontwikkelingen waarmee de ambtenaren geconfronteerd werden waardoor het jeugdbeleid steeds in een andere vorm gegoten moest worden.

5.2 Effecten jeugdbeleid

Tijdens het onderzoek kwam naar voren dat er vrijwel geen informatie voor handen is over de effecten. Vanuit de verantwoordingsgegevens van de instellingen is er zicht op de prestaties maar niet op de effecten. Effecten van jeugdbeleid zijn volgens de geïnterviewden ook moeilijk aan te geven. Door de geïnterviewden werd aangegeven dat het ook moeilijk is om een causaal verband vast te stellen tussen het beleid, ondernomen acties en de effecten. Als er bijvoorbeeld minder overlast op straat is door jongeren kan dat het gevolg zijn van de activiteiten die jongerencentrum Escape heeft ondernomen, maar het kan ook toeval zijn of andere oorzaken hebben dat het rustiger op straat is. Effecten van preventieve maatregelen zouden ook nauwelijks te meten zijn omdat deze

²⁰ Voortgangsrapportage jeugdbeleid (13 nov 2006)- commissie Welzijn d.d. 28 nov 2006.

effecten vaak pas op langere termijn eventueel zichtbaar worden. Effecten van beleid zouden mogelijk geconstateerd kunnen worden door een jeugdmonitor over een aantal jaren. In Veenendaal is een dergelijke jeugdmonitor niet beschikbaar.

In de beleidsplanning wordt geen specifieke aandacht besteed aan de monitoring van de effecten van het beleid. Dit kan er toe leiden dat er in het aanbod maar een beperkte ontwikkeling is. Ook kan dit ertoe leiden dat de politieke aandacht vooral uitgaat naar de negatieve effecten die in de media komen en veel minder naar de positieve bijdrage van de (preventieve) activiteiten op de ontwikkeling van kinderen.

De beleidsambtenaren zijn zich er overigens wel van bewust dat de effecten van het beleid zeer belangrijk zijn. Beleidsambtenaren zijn bezig met de vraag hoe de effecten inzichtelijk gemaakt kunnen worden. Over de effecten van het beleid wordt bilateraal of in netwerkoverleggen gesproken met de betrokken instellingen. In dergelijke overleggen wordt bijvoorbeeld gesproken over de tevredenheid van klanten en of activiteiten druk bezocht zijn. Een aantal uitvoerende instellingen heeft in de interviews aangegeven dat zij werken met klanttevredenheidsonderzoeken, o.a. het peuterspeelzaalwerk, het Marokkaans Ouderpunt en de Brede School. En ook de GGD voert sinds 2006 klanttevredenheids-onderzoeken uit onder o.a. ouders die uitgenodigd zijn voor een periodiek onderzoek.

In het 213a onderzoek naar budgetsubsiëring is geconstateerd dat verantwoordingsgegevens die de instellingen tussentijds en bij de indiening van de jaarrekening moeten aanleveren, niet resultaatgericht en veelal erg omvangrijk zijn. Ook wordt door instellingen zelf niet gerapporteerd over eventuele afwijkingen. De verantwoordingsgegevens bieden daarom niet voldoende mogelijkheden om de realisatie van de gemaakte afspraken en de daarmee samenhangende resultaten van het beleid te kunnen vaststellen. In de interviews is dit beeld opnieuw bevestigd.

5.3 Conclusies

Met betrekking tot de effecten van het jeugdbeleid kan het volgende geconcludeerd worden:

- Het merendeel van de voorgenomen acties uit de startnotitie op de voor het onderzoek geselecteerde thema's zijn gerealiseerd of hebben een doorlopend karakter. Daarnaast zijn er ook zaken gerealiseerd die niet als actie waren opgenomen. Dit geldt o.a. voor de ontwikkeling van het JIVL, de Wmo en het Centrum voor Jeugd en Gezin
- Doordat de effecten van het jeugdbeleid moeilijk meetbaar zijn is er geen zicht op de effecten van het jeugdbeleid. Het ontbreekt aan gestructureerde informatie over de effecten van de prestaties van de verschillende instellingen.
- Er is wel inzicht in de prestaties van de instellingen, maar de relatie tussen geplande prestaties en effecten wordt niet structureel gemonitord en geëvalueerd.
- In de beleidsplanning wordt geen specifieke aandacht besteed aan monitoring en evaluatie. Dit kan er toe leiden dat er in het aanbod slechts een beperkte ontwikkeling is en dat de politieke aandacht vooral uitgaat naar de negatieve effecten die in de media komen en veel minder naar de positieve bijdrage van de preventieve activiteiten van het jeugdbeleid.

6 Huidige ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt een korte schets gegeven van de landelijke ontwikkelingen in het jeugdbeleid. Verder wordt specifiek ingegaan op de ontwikkeling van het Centrum Jeugd en Gezin in Veenendaal.

6.1 Landelijke ontwikkelingen op het gebied van jeugdbeleid

Landelijk heeft het kabinet ingezet op drie pijlers: versterking van de positie van het gezin, preventie en de vrijblijvendheid voorbij, en ongewenste situaties moeten kunnen worden gesignaleerd.

Het is de bedoeling dat het jeugdbeleid voor alle kinderen en ouders, ongeacht hun culturele achtergrond, goed toegankelijk is. Om beter toegerust te kunnen zijn op de diversiteit in de samenleving is in november 2007 door het ministerie van VWS de nota "Diversiteit in het jeugdbeleid"²¹ opgesteld met daarin een aantal belangrijke aanbevelingen:

- gemeenten moeten (niet-vrijblijvende) afspraken maken met scholen over het bevorderen van gemengde scholen. Witte scholen moeten niet alleen (meer) allochtone leerlingen opnemen en toponderwijs op zwarte scholen moet worden gestimuleerd;
- de gemeente dient instrumenten ter beschikking te krijgen om te bereiken dat alle jongeren tot minimaal 23 jaar een baan hebben, een opleiding volgen of een eigen bedrijf hebben;
- Gemeenten moeten mogelijkheden hebben om ouders die geen hulp willen aanvaarden of problemen niet onderkennen er toch toe te bewegen hulp te aanvaarden;
- de wethouder Jeugd maakt gedifferentieerde resultaatsafspraken met lokale instellingen over het bereik van allochtone jeugdigen en gezinnen om de ondervertegenwoordiging van hen in de vrijwillige hulpverlening weg te werken. Daarnaast maakt de wethouder jeugd gedifferentieerde resultaatsafspraken met lokale instellingen over de effectiviteit van het aanbod voor die doelgroep;
- de minister voor Jeugd en Gezin geeft de gezamenlijke jeugdingspecties opdracht toezicht te houden op de mate waarin gemeenten erin slagen om de positie van (allochtone)jeugdigen te verbeteren. De minister jeugd laat daarnaast een vierjarig actieprogramma ontwikkelen en uitvoeren, gericht op de implementatie van de aanbevelingen in dit advies;
- de minister voor Jeugd en Gezin installeert een Taskforce 'Diversiteit in het Jeugdbeleid' die de opdracht krijgt de aanbevelingen in dit advies met kracht te implementeren binnen de gemeenten in Nederland met meer dan 7% niet westerse allochtone inwoners van 0-19 jaar.

De focus in de jeugdsector ligt nu bij elke gemeente met de vraag: wie wordt regisseur bij deze complexe problematiek? De ontwikkelingsvragen doen zich vooral voor bij de professionals, zowel in de jeugdsector als ook in de zorgsector. In deze sectoren is een omslag in het denken nodig om te komen tot een andere oriëntatie, namelijk: focus op de leefomgeving van het kind (in de wijk, op school, in het gezin), de basisgezondheids-

²¹ Koersen op het kind; Diversiteit in het jeugdbeleid; Kompas voor het nieuwe kabinet, Steven van Eijk, Commissaris Jeugd- en jongerenbeleid

situatie van het kind (zowel de fysieke als psychische condities) en de wil om met de vele verschillende partijen niet vrijblijvend te gaan samenwerken.

Zoals uit de eerdere hoofdstukken naar voren komt zijn deze landelijke ontwikkelingen en discussies ook van belang voor de Veense situatie. Zo hebben we in het onderzoek geconstateerd dat voor allochtone jongeren soms een specifiek aanbod nodig is. Ook is er een versterking van de begeleiding nodig van jongeren die voortijdig school verlaten zonder startkwalificatie. En speelt in de zorgnetwerken ook de vraag hoe na de verbetering van de signaleringsfunctie het handelen c.q. aanpakken en doorpakken versterkt kan worden.

6.2 Ontwikkelingen ten aanzien van Centrum voor Jeugd en Gezin

6.2.1 Landelijk

De gemeenten hebben volgens het beleidskader van de minister voor Jeugd en Gezin verschillende opdrachten op het gebied van jeugd en gezin:

- de inrichting van een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) met een inlooph functie en aanbod op het maken van jeugdgezondheidszorg en opvoed- en opgroei steun;
- het maken van afspraken gericht op een sluitende jeugdketen in het kader van de regiefunctie, in elk geval op aansluiting op zorg- en adviesteams (ZAT's) en de provinciale Bureaus Jeugdzorg;
- aansluiting op de landelijke verwijzingsindex risicojeugd (VIR);
- het toezien op de invoering van een digitaal dossier in de jeugdgezondheidszorg en
- de regionale aanpak van kindermishandeling (RAAK-methodiek).

Gemeenten ontwikkelen in lokaal en/of regionaal verband deze trajecten in een samenhangend geheel. Samen vormen zij onderdelen van een infrastructuur die zorg draagt voor preventie en ondersteuning, vroegsignalering en tijdige interventie bij jeugdproblematiek.²² Het bovenstaande wordt vastgelegd in de op te stellen Wet op de Jeugdzorg. Daarin moet ook duidelijk worden in hoeverre de gemeenten bevoegdheden krijgen om instellingen, die nu buiten de gemeentelijke regie vallen, aan te sturen.

Het is inmiddels landelijk beleid om in elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin te ontwikkelen. Deze moeten uiterlijk 2011 van start gaan. Het doel daarvan is bestaande expertise te bundelen en te versterken, maar vooral om de onderlinge afstemming tussen instanties beter te borgen.

Het te ontwikkelen Centrum voor Jeugd en Gezin moet aan een aantal criteria voldoen om het CJG-logo te mogen dragen. Volgens de 'gereedheidskist' van minister Rouvoet vallen in ieder geval jeugdgezondheidszorg en maatschappelijke ondersteuning onder het bereik van de CJG. Verder worden de centra geacht nauw samen te werken met de Zorg Advies Teams in het onderwijs en de provinciale Bureaus voor de Jeugdzorg. In een aantal gemeenten zijn er inmiddels CJG's geopend of in ontwikkeling. De gemeente Leeuwarden kent een simpele vorm: het CJG is een nieuw telefoonnummer met daarachter inhoudelijke samenwerking, waar ouders en jongeren terecht kunnen voor vragen. In Rotterdam is gekozen voor de realisatie van 25 fysieke centra, waarvan er nu vier operationeel zijn.²³

²² Gemeenten en de zorg om jeugd en gezin, Ledenbrief VNG d.d. 18-9-2008.

²³ Voor meer voorbeelden zie F. de Booys, Huiskamer voor gezin in elke wijk, Binnenlands Bestuur, 15-10-2008, p. 8-11.

De rekenkamercommissie benadrukt dat het CJG een middel is en geen doel in zichzelf. Het doel is en blijft een sluitende jeugdketen, waarin vragen en problemen rond jeugd en gezin vroegtijdig worden gesignaleerd en opgelost. In preadviezen van de Raad voor de Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) en de Raad voor de Volksgezondheid en de Zorg (RVZ) wordt geconstateerd dat het nodig en mogelijk is de banden tussen gezinnen en hun directe omgeving te versterken. De overheid kan hierin een voorwaardenscheppende taak vervullen. In de publieke ruimte en in de publieke dienstverlening zijn er tal van mogelijkheden voor de overheid om invloed uit te oefenen op de kansen die gezinnen hebben om een eigen rijkdom aan sociale en familiale netwerken te ontwikkelen en te koesteren.²⁴ Het is ook aan de lokale overheid om hierin op maat ondersteuning te bieden.

6.2.2 Lokaal

In Veenendaal heeft een aantal partijen in 2006 initiatief genomen om gezamenlijk de ontwikkeling van een CJG op te pakken. Nieuwbouw van het Kloppend Harthuis in de nieuwe wijk Veenendaal-Oost was hiervoor de aanleiding. Deze discussie is in de loop van 2007 hervat met meerdere partijen die werken met jeugd en gezinnen in Veenendaal. De eerste stap in de discussie was het maken van een gezamenlijke visie voor een CJG in Veenendaal.

De visie is in de volgende stappen, met externe ondersteuning, tot stand gekomen:

- *Oriëntatie* (1), kennismaking met de verschillende partners in een CJG en uitspreken van verwachtingen en visie op een CJG in Veenendaal.
- *Visie* (2), waarin de organisaties hun gezamenlijke visie op een CJG kort en to the point vaststellen als basis voor de verdere uitwerking.

De oriëntatiebijeenkomst heeft plaatsgevonden op 4 september 2007. De visiebijeenkomst heeft vervolgens plaatsgevonden in november 2007. Beide bijeenkomsten werden naast de gemeente door 11 instellingen bezocht. Vervolgens is het visiedocument in januari 2008 opgesteld. Het gemeentebestuur heeft op 22 januari 2008 de visie vastgesteld. Het vervolg zal een haalbaarheidsfase zijn waarin partijen op basis van de gezamenlijke visie het concept van het CJG verder uitwerken en bepalen of en hoe het CJG ruimtelijk, maatschappelijk en financieel haalbaar is. De gemeente heeft hiervoor middelen beschikbaar.

In Veenendaal is er voor gekozen om de landelijke visie uit te werken naar een visie die past bij Veenendaal. Daarbij is er gekeken naar de al in Veenendaal bestaande structuur en samenwerking van organisaties die betrokken zijn bij de ondersteuning van kinderen, jongeren en ouders. Alle partijen hechten veel waarde aan het zo veel mogelijk gebruiken van wat al goed werkt maar zien ook duidelijk mogelijkheden voor verbetering.

In 2008 is gewerkt aan de verdere uitwerking en kaderstelling voor het CJG. In mei 2008 is het aan de orde geweest in de raadscommissie Welzijn. Inhoudelijke discussie is achterwege gebleven, omdat de raadscommissie eerst duidelijkheid wenste over de procesplanning. Naar verwachting zal de kaderstelling voor CJG in november 2008 door de raad vastgesteld worden. Het lijkt de rekenkamercommissie van belang dat de raad kaderstellende uitspraken doet over de uitgangspunten van het CJG. De onderstaande aandachtspunten kunnen daarbij behulpzaam zijn.

²⁴ Versterking voor gezinnen, Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling en Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, Den Haag, september 2008.

6.2.3 Aandachtspunten

Vanuit de resultaten van dit onderzoek zijn volgens de rekenkamercommissie de volgende aandachtspunten van belang voor de uitwerking van het CJG.

Regie: het is een reële verwachting dat de gemeente de regiefunctie krijgt toebedeeld in de jeugdketen. Het lijkt de rekenkamercommissie verstandig de samenwerking, afspraken en organisatie rondom de vormgeving van de CJG's op basis van dat uitgangspunt vorm te geven. Waar velen (mede)verantwoordelijk zijn, is uiteindelijk niemand verantwoordelijk. Het gemeentebestuur moet in deze haar positie opeisen en de verantwoordelijkheid voor het jeugdbeleid nemen. Een goede regie in de jeugdketen werkt niet zonder gemeentelijke verantwoordelijkheden en controle daarop door de gemeenteraad.

Organisatie: CJG's moeten fysiek vorm krijgen, virtuele (telefonische) loketten kunnen hooguit aanvullend zijn. De rekenkamercommissie beveelt aan de bestaande zorgstructuren, bijvoorbeeld op scholen, als uitgangspunt te nemen om zo vroegtijdige signalering (met aanscherping van bestaande afspraken en informatie-uitwisseling) mogelijk te maken. Op deze wijze kan op een efficiënte en toegankelijke manier een plek wordt gecreëerd waar ouders en jongeren terecht kunnen. Een nieuw gebouw c.q. nieuwe organisatie loopt grote kans een hogere drempel te zijn. Een ander probleem kan zijn dat een nieuwe organisatie snel geneigd is aanbodgericht te gaan werken, waar vraaggerichtheid (namelijk de vragen en problemen van ouders en jongeren) juist centraal moet staan.

Uitvoering: bij de opzet en uitvoering van de CJG's gaat het uiteindelijk om effectieve ondersteuning van ouders en jongeren. Bij voorkeur preventief en als de problemen toch al ontstaan zijn dan ook hulp en ondersteuning naderhand. Dat vraagt om een aanpak en stijl van hulpverlening waarin de verantwoordelijken op ouders en jongeren afstappen en niet afwachten. Korte lijnen en snelle acties moeten mogelijk maken dat hulp op maat geboden wordt. Een risico van de op te zetten CJG's is dat ze nieuwe bureaucratieën worden die uiteindelijk ouders en jongeren niet effectief kunnen helpen. De samenwerkende organisaties dienen met elkaar een sluitend vangnet te vormen en te bieden. Dat vergt van betrokkenen, meer dan tot nu toe wordt het geval is, een open houding, waarin met elkaar opbouwen en van elkaar leren centraal staat. Het motto bij deze uitwerking is volgens de rekenkamercommissie dan ook "Doen wat werkt".

7 Conclusies en aanbevelingen

In de afgelopen hoofdstukken zijn naar aanleiding van de centrale onderzoeksvraagstelling *“Is de ontwikkeling en uitvoering van het integrale jeugdbeleid in de gemeente Veenendaal doeltreffend en doelmatig?”* de verschillende aspecten van het jeugdbeleid onderzocht. Hierbij hebben de volgende drie vragen centraal gestaan:

1. Heeft de raad gestuurd op een effectief beleid?
2. Heeft het College van B en W gewaarborgd dat het jeugdbeleid effectief is uitgevoerd?
3. In hoeverre heeft het aanbod van, en de samenwerking tussen, de uitvoerende instellingen geleid tot een effectief jeugdbeleid?

7.1 Conclusies

Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat er in de gemeente Veenendaal beleid geformuleerd is, maar dat dit beleid niet doeltreffend en niet doelmatig is.

Kenmerken van beleid

- In Veenendaal is een breed aanbod op de door de rekenkamercommissie onderzochte terreinen van welzijn, gezondheid en zorg, vrije tijd en openbare ruimte en opvoedingsondersteuning.
- Instellingen, maar zeker ook ouders/verzorgers en kinderen hebben geen overzicht over het huidige aanbod, dit is mede als gevolg van het ontbreken van een “sociale kaart”, die hierin overzicht kan creëren.
- Het aantal betrokken instellingen bij de uitvoering van het jeugdbeleid is aanzienlijk. Dit geldt eveneens voor het aantal overlegstructuren. Een centrale regierol vanuit de gemeente wordt gemist bij veel van deze overleggen, waardoor de slagvaardigheid van de overlegstructuren beperkt is. Instellingen geven aan wel behoefte te hebben aan een dergelijke regisseur.

Inhoud van beleid

- De beleidsdoelstellingen opgenomen in de Startnotitie Jeugdbeleid zijn erg algemeen geformuleerd waardoor de waarde van de notitie als stuurinstrument beperkt is.
- Aan de ontwikkeling van de startnotitie Jeugdbeleid ligt een beperkte probleemanalyse ten grondslag, waardoor het risico kan ontstaan dat niet voldoende helder is of de “juiste dingen” voor de Veense jeugd worden gedaan.
- In de beleidsplanning wordt geen specifieke aandacht besteed aan monitoring en evaluatie. Dit kan er toe leiden dat er in het aanbod slechts een beperkte ontwikkeling is en dat de politieke aandacht vooral uitgaat naar de negatieve effecten die in de media komen en veel minder naar de positieve bijdrage van de preventieve activiteiten van het jeugdbeleid.

Financiën en verantwoording

- Het bedrag dat de gemeente Veenendaal besteedt aan het jeugdbeleid is niet nauwkeurig vast te stellen. Naar schatting gaat het in 2007 om 4% van de totale gemeentelijke begroting van ca. € 120 miljoen. Er is geen goed inzicht in de middelen

die besteed worden aan het jeugdbeleid en er is daardoor ook geen relatie te leggen tussen de beschikbare middelen en de eventuele effecten.

- Structurele verantwoordingsinformatie van de instellingen ontbreekt waardoor er geen sprake kan zijn van optimale sturing en bijsturing door de gemeente.
- Met ingang van 2009 wordt er een nieuwe werkwijze geïntroduceerd, de gemeente werkt met beleidsopdrachten aan de instellingen. De werkwijze, die is gericht op het leveren van concrete prestaties en het daarover afleggen van verantwoording, leidt tot een intensieve dialoog over de jeugdproblematiek tussen beleidsambtenaren en de betrokken instellingen. Deze werkwijze kan er ook toe leiden dat het aanbod beter afgestemd wordt op vraag c.q. behoefte en dat er meer vernieuwing komt in het aanbod.

Organisatie

- De ambtelijke organisatie toont grote betrokkenheid, maar er is sprake van een beperkte formatie en continuïteit, waardoor er minder aandacht besteed kan worden aan visieontwikkeling en monitoring.

Rol van de raad

- Ten aanzien van de rol en taakverdeling kan geconcludeerd worden dat de raad haar controlerende rol en kaderstellende rol slechts beperkt heeft uitgevoerd. De startnotitie is niet formeel door de raad vastgesteld, brede inhoudelijke discussies in de raadsvergadering over het jeugdbeleid hebben niet plaatsgevonden. De informatievoorziening was vooral gericht op onderdelen en minder op het integrale jeugdbeleid. Aandacht was er vooral voor de incidentele problemen die zich voordeden bij de uitvoering van het jeugdbeleid.

Overall kan geconcludeerd worden dat de raad niet gestuurd heeft op een effectief beleid, deels omdat de beleidsnotitie slechts een beperkte waarde heeft als stuurinstrument en deels omdat de raad geen volledig overzicht heeft over het integrale jeugdbeleid, waardoor sturing minder aan de orde kan zijn.

Het college heeft niet voldoende gewaarborgd dat het jeugdbeleid effectief wordt uitgevoerd. Het college heeft er namelijk niet voor gezorgd dat er een planning en controlcyclus is met structurele verantwoordingsinformatie van de instellingen.

Op de vraag in hoeverre het aanbod van, en de samenwerking tussen, de uitvoerende instellingen geleid heeft tot een effectief jeugdbeleid kan geen antwoord worden gegeven. Er is wel geconstateerd dat er een groot aanbod is, maar omdat monitoring en evaluatie ontbreken kan niet nagegaan worden of het aanbod effectief is.

7.2 Aanbevelingen

- Alle betrokkenen bij het jeugdbeleid, en zeker ook de raad, zijn gebaat met het verkrijgen van meer overzicht in de activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van het integrale jeugdbeleid. Ook zijn alle betrokkenen gebaat bij een beter inzicht in de resultaten van de uitvoering van het beleid. Gedacht kan worden aan de ontwikkeling van een jeugdmonitor. Dit geeft de raad de mogelijkheid om vanuit een breed overzicht van de actuele situatie van de ontwikkeling van jongeren in Veenendaal de beleidsmatige kaders te stellen.

- De planning en controlcyclus moet versterkt worden, met name heldere afspraken over verantwoordingsrapportages qua termijn en inhoud. Monitoring en evaluatie moeten standaard onderdeel vormen in de beleidscyclus.
- De recent ingezette ontwikkeling van de zogenoemde Lokale Educatieve Agenda kan een mogelijkheid zijn voor de gemeente om een sterkere strategische regie te voeren. Daarnaast kan deze ontwikkeling ertoe bijdragen dat een meer slagvaardige overlegstructuur ontstaat. Verder geeft het de mogelijkheid om in samenspraak te komen tot een actualisering van het integrale jeugdbeleid. De ontwikkeling van een jaarlijks werkprogramma (met concrete doelstellingen en activiteiten) voor de realisatie van het jeugdbeleid is zeer aan te bevelen.
- Bij de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin moet de gemeente de regie voeren en moet het gemeentebestuur haar verantwoordelijkheid nemen. Een Centrum voor Jeugd en Gezin moet toegankelijk en laag-drempelig zijn voor jongeren en ouders. De rekenkamercommissie beveelt aan om aan te sluiten bij bestaande school- en zorgstructuren. Bij de verdere ontwikkeling en invulling van het centrum moet naar de mening van de rekenkamercommissie het motto “Doen wat werkt” gehanteerd worden. Dat vereist van instellingen en gemeente een open houding, waarin met elkaar opbouwen en van elkaar leren centraal staat.

Bijlage 1: Lijst van afkortingen

AGZ	Algemene Gezondheidszorg
AMK	Algemeen Meldpunt Kindermishandeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
baO	Basisonderwijs
BIG	Bureau voor Individuele en Groepsgerichte hulpverlening
BJZ	Bijzondere Jeugd Zorg
BMR	Bof, Mazelen, Rode Hond
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CLV	School voor voortgezet onderwijs in Veenendaal
CSV	School voor voortgezet onderwijs in Veenendaal
DTP	Difterie, Tetanus, Polio
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GOA	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
IPO	Inter Provinciaal Overleg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JIS	Jeugdgezondheidszorg Informatie Systeem
JIVL	Programma Jeugd, Integrale Veiligheid en Leefbaarheid
JOP	Jongeren Ontmoetings Plaats
LBO	Lagerberoepsonderwijs
LEA	Locaal Educatieve Agenda
MO-groep	Maatschappelijk Ondernemers groep
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OAB	Opsporingsbevoegd Ambtenaar
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
PGO	Periodiek Gezondheids Onderzoek
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (JGZ)
ROC	Regionaal Opleidings Centrum
SOS	Samenhang op Scherp (bestuurlijk akkoord Provincie Utrecht – Gemeente Veenendaal)
SOT	Schoolondersteuningsteam (JGZ)
SVB	Sociale Verzekerings Bank
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WHO	World Health Organisation
WK	Wet Kinderopvang
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WSNS	Weer Samen Naar School
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
ZAT	Zorgadviesteam

Bijlage 2: Geraadpleegde bronnen

Booy, F. de , Huiskamer voor gezin in elke wijk. Binnenlands Bestuur, 15-10-2008, p. 8-11

Buro voor Individuele en Groepsgerichte hulp- en dienstverlening, (BIG-Barneveld B.V.) Onderzoek Veenendaal, Het Franse Gat, juni 2007

Capgemini in samenwerking met Alleato, Benchmark lokale jeugdhulp, definitieve rapportage over de gemeente Veenendaal, jaartal onbekend

Eijk, S. van, Koersen op het kind, Diversiteit in het jeugdbeleid; Kompas voor het nieuwe kabinet, november 2007

Faber organisatievernieuwing, Actieplan Veenendaal, Veiligheidsacties gerelateerd aan problematiek rond jeugd, mei 2001

Federatief Samenwerkingsverband WSNS Veenendaal e.o., Zorgplan schooljaar 2007-2008, juni 2007

Gemeente Veenendaal, Plan van aanpak organisatiebureau Faber "Actieplan Veenendaal, veiligheidsacties gerelateerd aan problematiek rondom jeugd", 4 september 2001, nummer 2002/01621

Gemeente Veenendaal en Provincie Utrecht, Convenant in het kader van het Programma Jeugdbeleid en Jeugdzorg in Samenhang, 10 september 2001

Gemeente Veenendaal, Visie Lokaal Sociaal Beleid, 28 feb 2002

Gemeente Veenendaal, Rapportage "Aanpak overlast probleemjongeren", 10 april 2002

Gemeente Veenendaal, besprekingsverslag "Startbijeenkomst regieplatform jeugd", 10 juli 2002

Gemeente Veenendaal, 'Notitie Budgetsubsiëring, een nieuwe wijze van subsidiëring van uitvoeringsorganisaties op het terrein van het lokaal sociaal beleid', 2 juli 2003

Gemeente Veenendaal, Algemene Subsidieverordening Veenendaal, 2 juli 2003

Gemeente Veendaal, Beleidskader Lokaal Sociaal Beleid 2002-2006, maart 2003

Gemeente Veenendaal, Memo, procedureel en inhoudelijk plan van aanpak startnotitie jeugdbeleid, 3 mei 2004

Gemeente Veenendaal, Besprekingsverslag openbare vergadering commissie Welzijn, 13 april 2004

Gemeente Veenendaal, B&W-voorstel "Sluiten bestuursakkoord Jeugdbeleid/Jeugdzorg "Samenhang op Scherp" met de provincie Utrecht", 25 mei 2005

Gemeente Veenendaal, Startnotitie Jeugdbeleid, januari 2005.

Gemeente Veenendaal, Besprekingsverslag openbare vergadering commissie Welzijn, 27 januari 2005

Gemeente Veenendaal, Centrum Visie 2030, februari 2005.

Gemeente Veenendaal, Budgetsubsiëring welzijnsonderzoek, 26 april 2007

Gemeente Veenendaal, eerste bestuursrapportage 2006 B&W, 23 mei 2006

Gemeente Veenendaal, Monitor 'Leefbaarheid, Veiligheid en Sociale Staat', maart 2006

Gemeente Veenendaal, van de nood een deugd maken, Beleidskader 2007-2010, Wet maatschappelijke ondersteuning, december 2006

Gemeente Veenendaal, Ontwikkelingen binnen het jongerenwerk door AM ten Kate, jan-jun, september 2006

Gemeente Veenendaal, Voortgangsrapportage Jeugdbeleid, 13 nov 2006, commissie welzijn 28 nov 2006

Gemeente Veenendaal, Beleidsopdracht subsidieverlening binnen Wmo Domein 2, Opgroeien en Opvoeden,

Gemeente Veenendaal, besprekingsverslag raadscommissie Welzijn, 20 mei 2008.

Gemeente op Maat 2006, CBS

GGD Midden-Nederland, De gezonde gids, GGD-producten gids Veenendaal, oktober 2006

GGD Midden-Nederland, GGD-gids 2006, verantwoording, oktober 2006

GGD Midden-Nederland, Gezondheid en leefstijl van de jeugd, resultaten jeugdgezondheidszorg schooljaar 2005-2006

Leerplicht/RMC, Jaarverslag schooljaar 2003/2004

Leerplicht/RMC, Jaarverslag schooljaar 2004/2005

Leerplicht/RMC, Jaarverslag schooljaar 2005/2006

Leerplicht/RMC, Jaarverslag schooljaar 2006/2007

Provincie Utrecht, Utrechtse Jeugd Centraal, vernieuwingsagenda van samenwerkende partners in de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en de jeugdbescherming, mei 2008.

Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling en Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, Versterking voor gezinnen, Den Haag, september 2008

Regioplan Beleidsonderzoek, GOA-Monitor Veenendaal, eindmeting 2005-2006, Amsterdam, 20 maart 2007

Stade Advies, Quick scan aansluiting jeugdzorg – lokaal jeugdbeleid Veenendaal, juni 2000

Stade Advies, Een sluitend zorgsysteem voor jeugdigen in de gemeente Veenendaal, de rol van de samenwerkingsverbanden in een sluitend stelsel van vroegsignalering en zorg voor jeugdigen, oktober 2002

Stade Advies, Uitkomsten uit de zelfanalyse gemeentelijke regievoering op het snijvlak lokaal jeugd- en onderwijsbeleid en de provinciale jeugdzorg Veenendaal, mei 2003

Stichting Brede School Nederland, Behoeftenonderzoek Dagarrangementen Veenendaal, wijkrapportages, 4 maart 2007

Stichting de Vaart, dienstenboek 2007, april 2007

Stichting de Vaart, Evaluatieverslag preventieproject 2004,

Veenendaalse Krant, 'Ingrijpen voor het uit de hand loopt', 11 januari 2006

Veenendaalse Krant, 'Probleemjongeren krijgen integraal jeugdbeleid', 1 juli 2002

Veenendaalse Krant, 'Veenendaal heeft geen criminele jongerengroepen', 2 december 2006

VNG Ledenbrief d.d. 18-9-2008, Gemeenten en de zorg om jeugd en gezin.

Bijlage 3: Geïnterviewde personen

<i>Naam</i>	<i>Organisatie</i>
Mw. S. van Dijk	Gemeente Veenendaal
Dhr. M. Bastiaansen	Gemeente Veenendaal
Mw. N.M. de Roode-Hof	Gemeente Veenendaal
Mw. B.M.H. Witjes	Gemeente Veenendaal
Dhr. Fateh	Gemeente Veenendaal
Mw. M. Eikman	Gemeente Veenendaal
Mw. J. Runia	Kwink Kinderopvang
Dhr. M. van den Brink	CPOV
Dhr. F. Hoving	Bureau Jeugdzorg
Dhr. E. Beemer	Weer samen naar school
Dhr. A. Kwast	Stichting Vitras
Mw. Hoeijmakers	MEE Utrecht
Mw. M. Van Brakel	Basisschool Achtbaan
Mw. J. van der Coelen	Basisschool Vuurvlinder
Mw. C.M. Eijkman	Gemeente Veenendaal
Dhr. B. Winters	CMD
Mw. J. Vergoed	CMD
Dhr. H. Fateh	Gemeente Veenendaal
Mw. J. Baart	GGD Midden Nederland
Dhr. A. van der Horst	Samenwerkingsverband Voortgezet onderwijs
Dhr. A. Feenstra	Stichting de Vaart
Mw. C. Dutenweerd	Gemeente Ede, coördinator RMC
Dhr. D. Lochtenberg	Jongerenraad

Mw. R. Westerlaken	Wethouder 2002-2006
Dhr. J. Pilon	Wethouder 2006-heden

Groepsinterview

Dhr. D. Both	Raadslid gemeente Veenendaal
Dhr. D. Roodbeen	Raadslid gemeente Veenendaal
Dhr. M. Punt	Raadslid gemeente Veenendaal
Dhr. K. Lochtenberg	Raadslid gemeente Veenendaal
Mw. I. Walta	Raadslid gemeente Veenendaal
Dhr. J. Hillaert	Raadslid gemeente Veenendaal
Dhr. J. Breur	Raadslid gemeente Veenendaal

Bijlage 4: Startnotitie jeugdbeleid

Concept-startnotitie Jeugdbeleid gemeente Veenendaal

Januari 2005

Brigitte Witjes, afdeling Regie en Beleid.
0318-538614, brigitte.witjes@veenendaal.nl

Startnotitie Jeugdbeleid

1. Inleiding

Een van de beleidsspeerpunten van het Lokaal Sociaal Beleid van de gemeente Veenendaal is het ontwikkelen van een Integraal Lokaal Jeugdbeleid. De start van de ontwikkeling van dit beleid wordt gegeven met deze startnotitie Jeugdbeleid. De startnotitie geeft de kaders en de inhoudelijke bepaling van het beleid weer. Deze notitie is tot stand gekomen na advisering door het Regieplatform Jeugdbeleid (bijlage I) en de Veense Jongerenraad.

De opbouw van de notitie is als volgt:

Paragraaf 2 geeft een korte schets van de aanleiding voor de formulering van een Integraal jeugdbeleid. Vervolgens geeft paragraaf 3 het beleidsmatige kader waarbinnen het jeugdbeleid in Veenendaal gestalte moet krijgen. Paragraaf 4 gaat in op de inhoudelijke bepaling van het jeugdbeleid en geeft de beleidsthema's weer. Paragraaf 5 geeft de wijze waarop de gemeente in organisatorische zin aan het beleid vorm gaat geven. Het financiële kader waarbinnen dit moet gebeuren komt in paragraaf 6 aan de orde. Paragraaf 7 geeft tenslotte een overzicht van benodigde acties om de doelstellingen te behalen en doet een voorstel voor de prioriteiten voor de komende 3 jaar.

De raadscommissie welzijn wordt gevraagd advies te geven over deze notitie.

2. Voorgeschiedenis en aanleiding

Met de notitie "Aanpak overlast probleemjongeren" (raadsbesluit 10-7-2002) is een korte inventarisatie gemaakt van de stand van zaken van de jeugd en het jeugdbeleid in Veenendaal. Conclusie was dat in Veenendaal vele voorzieningen zijn voor de jeugd en dat het met de meeste jeugdigen goed gaat. Wel is het besef doorgedrongen dat een integrale gemeentelijke visie op jeugdbeleid wenselijk en noodzakelijk is om samenhang in het geheel van voorzieningen te waarborgen en gerichte aandacht te hebben voor risicogroepen. De gemeente zou daarbij een regiefunctie moeten vervullen.

De raad besloot op dat moment een Regieplatform Jeugd in te stellen. Dit Regieplatform bestaat uit verschillende instellingen die op een of andere manier met de Veenendaalse Jeugd te maken hebben. Het platform wordt voorgezeten door de portefeuillehouder Jeugdbeleid. De opdracht aan het platform is het leveren van de inhoudelijke input ten behoeve van een Integraal Jeugdbeleid en het vervolgens uitwerken daarvan. In de zomer van 2003 zijn individuele gesprekken gevoerd met de organisaties. Deze interviews hadden tot doel de huidige stand van zaken in het Veenendaalse jeugdbeleid te evalueren. Die evaluatie vormt een belangrijke basis voor deze startnotitie. De startnotitie is in concept nogmaals besproken met het regieplatform in augustus 2004 en met de Jongerenraad in november 2004. De opmerkingen van zowel het regieplatform en de Jongerenraad zijn betrokken in de notitie die nu voor u ligt.

3. Uitgangspunten en Doelstelling Lokaal Jeugdbeleid

Het is van belang om zo helder mogelijk vast te stellen op welke manier het lokale Jeugdbeleid in de komende jaren gestalte zal krijgen. Dit doen we in de eerste plaats door de uitgangspunten voor het beleid aan te geven. De gemeente en andere betrokkenen kunnen bij de bepaling en de uitvoering van het beleid op deze uitgangspunten worden aangesproken. De uitgangspunten vormen op die manier het kader waarbinnen het jeugdbeleid vorm krijgt.

De gemeente Veenendaal heeft in de Visie en het Beleidskader Lokaal Sociaal Beleid (LSB) een eerste inkadering voor het te ontwikkelen Lokaal Integraal jeugdbeleid gegeven. De gemeente wil twee sporen hanteren:

- *Algemeen jeugdbeleid*, voor de grootste groep jeugdigen waar het goed mee gaat en waarvoor in principe geen specifieke maatregelen getroffen hoeven worden. Het gaat hierbij dan vooral om een adequaat voorzieningenniveau;
- *Specifiek jeugdbeleid*, waarbij de aandacht ligt bij het voorkomen en bestrijden van achterstanden.

Doelstelling

Het doel van het integraal jeugdbeleid in Veenendaal is:

Het scheppen van voorwaarden zodat jeugdigen zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en maatschappelijk verantwoordelijke volwassenen.

Doelgroep

Veenendaalse jongeren van 0 tot en met 23 jaar.

Uitgangspunten

Wij willen het jeugdbeleid ontwikkelen en uitvoeren op basis van de volgende uitgangspunten:

- **Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding.** De ouders bepalen in eerste instantie de normen en waarden die ze aan hun kinderen willen meegeven. De voorzieningen zijn een aanvulling en ondersteuning hierbij. Er is een trend waarneembaar dat de rol van 'andere opvoeders' toeneemt.
- **Integraal beleid.** Het basisvoorzieningsniveau strekt zich uit tot alle leefgebieden waar de jeugd zich op begeeft. Het is de verantwoordelijkheid van de overheid om zorg te dragen voor de basisvoorzieningen voor jeugd (onderwijs, gezondheidszorg en een veilige leefomgeving). Zij moet kwalitatief en kwantitatief voldoende voorzieningen treffen om ouders te ondersteunen in het nemen van hun opvoedingsverantwoordelijkheid. Het Lokaal Sociaal Beleid noemt de school als een partij met een belangrijke signaleringsfunctie in de maatschappelijke trends, daarnaast hebben ook het jongerenwerk en de netwerken¹ in Veenendaal die signaleringsfunctie. De signalen vormen input voor beleid.
- **Een goede balans tussen Algemeen en Specifiek jeugdbeleid.** Van belang is dat het jeugdbeleid een positieve insteek hanteert, waarbij ingezet wordt op het bieden van (ontwikkelings)kansen. Het overgrote deel van de kinderen en jongeren ontwikkelt zich tot zelfstandige volwassenen. Een minderheid ondervindt problemen: thuis, op school, in de omgeving of op de arbeidsmarkt. Een relatief klein deel veroorzaakt overlast voornamelijk door criminaliteit, zwerven en verslaving. Goede voorzieningen voorkomen dat de groep jongeren met problemen groter wordt. De mogelijkheden en verantwoordelijkheden van jeugdigen worden zoveel mogelijk gestimuleerd en benut.
- **Samenhangend beleid.** Voorzieningen dienen op elkaar aan te sluiten. Kinderen en jongeren zijn permanent in ontwikkeling, zowel fysiek, sociaal als emotioneel. Deze ontwikkeling vormt een samenhangend geheel. Voorzieningen hebben veelal betrekking op een aspect van deze integrale ontwikkeling. Per leeftijdsgroep is er behoefte aan verschillende samenhangende voorzieningen. Voor kinderen en jongeren is het onderscheid tussen deze voorzieningen volstrekt niet van belang. Instellingen (evenals gemeenten) moeten daarom denken vanuit het belang van het kind of de jongere en niet vanuit hun eigen kaders en hun eigen organisatie.
- **Vraaggericht.** Kinderen en jongeren hebben evenals volwassenen te maken met het gemeentelijk beleid en de gevolgen daarvan. Het aanbod moet aansluiten op de behoefte van de doelgroep. Dit betekent dat de gemeente en de instellingen deze behoefte in beeld moeten krijgen.
- **Interactief.** De gemeente ontwikkelt het beleid in overleg met betrokken partijen. Het Regieplatform en de Veense Jongerenraad zijn hier uitwerkingen van. Hiermee geeft de gemeente aan dat deze inbreng gezien wordt als waardevol.
- **Resultaatgericht.** We streven ernaar beleid zoveel mogelijk te formuleren aan de hand van concrete en meetbare resultaten. Met het Lokaal Sociaal Beleid is hiermee al een start gemaakt. De gemeente verstrekt budgetsubsidies aan de grotere organisaties en maakt produktafspraken.
- **Versterking regiefunctie gemeente.** Sturing zal plaats moeten vinden op vastgesteld jeugdbeleid. De gemeente neemt hierin het initiatief en doet concrete voorstellen. Zij brengt tevens de verschillende partijen bij elkaar om het beleid te stroomlijnen. De uitvoering wordt overgelaten aan organisaties die de deskundigheid in huis hebben.

¹ Hier wordt bedoeld op de buurtnetwerken, De School Ondersteuningsteams, het Jongerenoverleg 12+ en het RMC.

4. Inhoudelijke bepaling

Het jeugdbeleid is een omvangrijk beleid, omdat jeugd zich begeeft op vele terreinen (leefgebieden). Voor de inhoudelijke bepaling van een integraal beleid benoemen we om die reden eerst de beleidsthema's die betrekking hebben op de verschillende leefgebieden van de jeugd. Deze gebieden sluiten aan bij de thema's die in het verleden zijn benoemd in overleg met het regieplatform jeugd. Per beleidsthema geven wij aan wat de doelstellingen zijn voor de komende jaren.

1 Onderwijs

Doelstelling:

- Jongeren verlaten de school met een startkwalificatie (voorkomen voortijdig schoolverlaten);
- Leerplichtigen gaan naar school;
- De school fungeert als vindplaats en is ingebed in een zorgstructuur.

2 Welzijn

Doelstelling:

- Kwalitatief en kwantitatief voldoende vraaggericht basisaanbod ten behoeve van sociaal-culturele en emotionele ontwikkeling en ontmoeting;
- evenwicht tussen algemeen en specifiek aanbod.

3 Gezondheid en zorg

Doelstelling:

- Aansluiting Lokaal Jeugdbeleid en Jeugdzorg door middel van effectieve en sluitende zorgnetwerken met als functies signalering, beoordeling en doorverwijzing;
- Voorkomen van breukvlakken bij de overgang van de ene levensfase naar de andere;
- Uitvoering Integrale Jeugdgezondheidszorg;

4 Vrije tijd en openbare ruimte

Doelstelling:

- Een veilige plaats voor alle leeftijdsgroepen in de openbare ruimte

5 Veiligheid

Doelstelling:

- Voorkomen van crimineel gedrag en ontsporing van jongeren.

6 Opvoedingsondersteuning

Doelstelling:

- Het bieden van ondersteuning aan de ouders bij het uitvoeren van de opvoedingstaak.

7 Jongerenparticipatie

Doelstelling:

- De vragen en behoeften van de jeugd in beeld krijgen.

Binnen deze thema's zal paragraaf 7 de concrete acties formuleren die nodig zijn om de doelstellingen te bereiken

5. Organisatie en werkwijze

In deze paragraaf gaan we eerst in op de regierol van de gemeente. Vanuit haar regiefunctie zal de gemeente sturing moeten geven aan de nadere vormgeving en uitvoering van het beleid op basis van samenwerking tussen alle betrokken partners. Vervolgens geven we aan hoe het integraal jeugdbeleid in overleg en samenwerking met die partners uitgewerkt zal worden en hoe de communicatie zal verlopen.

5.1 Regierol gemeente

De regierol heeft een *inhoudelijke* component en een *procesmatige* component.

Vanuit de inhoud ziet de regisseur erop toe of het beleid voldoende samenhangend en consistent is. Tevens ziet de regisseur erop toe dat het beleid zodanig geformuleerd is, dat de gewenste resultaten toetsbaar zijn. Dit om te kunnen controleren of resultaten ook daadwerkelijk worden gehaald.

Onderdelen van de regiefunctie zijn:

- beschikken over de benodigde knowhow en expertise;
- zorgdragen voor samenhangende beleidsontwikkeling;
- toezien op heldere implementatie van het beleid;
- bewaken of geplande resultaten worden gehaald.

De gemeente heeft deze rol reeds opgepakt door met de gesubsidieerde instellingen productafspraken te maken, waarin ook afspraken zijn gemaakt over registratie-indicatoren die beleidsinformatie voor de nabije toekomst op moeten leveren. Voorts wordt via overleg met het regieplatform en overleg op individueel niveau een vinger aan de pols gehouden op het gebied van lokale behoeften en afstemming van werkzaamheden. Ook de jeugdparticipatie is dit jaar van start gegaan met de installatie van de Jongerenraad. Met het versterken van de netwerken en het aanscherpen van de budgetafspraken houdt de gemeente overzicht en stuurt bij.

De procesmatige component houdt in dat de regisseur het initiatief neemt tot een goede samenwerking van partijen. Mocht deze afstemming tekort schieten dan zal de regisseur moeten bijsturen.

Onderdelen van de regiefunctie zijn:

- kunnen bepalen van de positie van de gemeente ten opzichte van de andere actoren;
- zorgdragen voor samenhangende werkzaamheden;
- structureren (en onderhouden) van de samenwerking tussen de diverse partijen. Hiertoe behoren ook draagvlak creëren en afspraken over gewenste uitkomsten en evaluatiecriteria.

Als subsidieverstrekker kan de gemeente sturing geven aan de werkzaamheden en taakverdeling tussen verschillende organisaties. Vanuit dit oogpunt is de regisseur gericht op het voorkomen van overlap tussen competenties en werkzaamheden van (uitvoerende) instanties. Voor de concrete invulling van de regierol is het nodig aansluiting te zoeken bij de specifieke lokale situatie en zelfs daarbinnen te differentiëren. De gemeente zal steeds zoeken naar wie de sterkste spelers zijn, om die vervolgens een voortrekkersrol laten vervullen. Het mag duidelijk zijn dat dit geen eenvoudige aangelegenheid is. Te meer daar de gemeente zowel te maken heeft met spelers, die via rechtstreekse subsidiëring aangestuurd kunnen worden als met spelers die gefinancierd worden door de provincie of het rijk.

Sturing zal plaatsvinden op basis van vastgesteld jeugdbeleid aan de hand van meetbare resultaten². De gemeente neemt hierin het initiatief en doet concrete voorstellen. De organisaties denken mee en adviseren vanuit hun deskundigheid. Uitvoering wordt overgelaten aan organisaties die de deskundigheid in huis hebben.

² In het schema in bijlage III zijn per actiepunt dat voortvloeit uit deze notitie in kolom 3 de concrete resultaten benoemd voor de komende 3 jaar.

5.2 Uitwerking van het Integraal Jeugdbeleid

Wij stellen voor om een zogenaamd "voortrollend" actieplan te maken. Dat wil zeggen dat alle activiteiten die nodig geacht worden om de doelstellingen binnen de thema's te halen worden uitgezet in een tijdpad van telkens 3 jaar.

In deze notitie vindt u in paragraaf 7 het eerste 3-jarenplan. Dit is tot stand gekomen op basis van de inventarisatie van het huidige beleid (zie bijlage II) en besproken met het platform. Het platform heeft ingestemd met de aangegeven prioritering. Concrete uitwerking van de acties in de loop van het "planjaar" zal niet met het gehele regieplatform plaats hoeven vinden. De concrete acties worden uitgewerkt in kleinere "beleidsgroepen" die per thema gevormd worden. De gemeente neemt hiertoe het initiatief.

Halfjaarlijks vindt overleg plaats met het Regieplatform en de Jongerenraad. Doel van dit overleg is om halverwege een planjaar de voortgang met elkaar te bewaken en eventueel bij te sturen. Aan het einde van het jaar is het doel het bijstellen van de plannen. Actiepunten die volbracht zijn kunnen afgevoerd worden en indien van toepassing regulier ingebed worden. Op basis van de evaluatie van het afgelopen jaar zullen nieuwe actiepunten geformuleerd worden. Voor zover hieraan financiële consequenties verbonden zijn, zullen de actiepunten aan de raad ter besluitvorming voorgelegd worden.

De gemeentelijk coördinator Jeugdbeleid zal eens per kwartaal een Nieuwsbrief jeugdbeleid verspreiden onder de leden van het platform, de Jongerenraad, de gemeenteraad, het gemeentebestuur en de betrokken beleidsambtenaren.

6. Financieel kader

Het Veenendaalse Jeugdbeleid wordt momenteel uitgevoerd binnen de reguliere budgetten van de instellingen. De gemeente maakt in haar rol van subsidieverlener prestatie-afspraken. Op dit moment is er geen ruimte voor uitbreiding of intensivering van beleid, gezien de financiële situatie van de gemeente. Binnen het actieplan in paragraaf 7 wordt bekeken of er gekozen kan worden voor aanscherping van of keuzes binnen bestaand beleid. Voor zover dat niet mogelijk is zal alternatieve dekking worden gezocht en zal een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd worden.

Beleidsontwikkeling binnen de reguliere budgetten zal op bepaalde punten aanpassing van werkwijzen van organisaties vereisen. Hierin willen we als gemeente faciliterend optreden. Hiervoor is een eenmalig budget van € 150.000,- noodzakelijk voor een periode van 3 jaar. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het overschot van de Rijksstimuleringsregeling Kinderopvang (Rkb). Op dit moment valt over deze dekking nog geen absolute zekerheid te geven. Op basis van de gegevens waarover we nu beschikken kan geconcludeerd worden dat er een bedrag overblijft voor de gemeente Veenendaal na afrekening van de stimuleringsgelden met het rijk en de kinderopvang. Dit geld is vrij besteedbaar. Afrekening zal in de loop van 2005 plaatsvinden. Zodra de definitieve uitkomst bekend is zullen wij de raad voorstellen dit bedrag beschikbaar te stellen en deze middelen als dekking voordragen.

Voor de besteding van dit budget geldt de volgende procedure:

- Het budget is niet structureel en zal dus alleen voor eenmalige zaken ingezet kunnen worden en niet voor structurele verplichtingen;
- Het regieplatform jeugd adviseert over de besteding van de middelen, het college neemt hierover besluiten;
- Prioriteit wordt gegeven aan de inzet van deze middelen ten behoeve van de tijdelijk inzet van personen/instellingen om nieuwe werkmethoden of samenwerkingsverbanden op te zetten (pilots en haalbaarheidsonderzoeken). Na afloop van het project moet de methode of het samenwerkingsverband geïmplementeerd zijn in de reguliere werkwijze van betrokken instellingen en eventueel onderdeel uitmaken van de budgetafspraken.

7. Acties en prioriteiten voor 2005 en verder

Het Regieplatform en de Jongerenraad hebben geadviseerd over de benodigde acties en prioriteiten voor de komende 3 jaar. Het bestaande beleid is in beeld gebracht door middel van een inventarisatieronde met de instellingen van het regieplatform. Eerst zijn er individuele gesprekken gehouden en vervolgens heeft een plenaire bespreking van de bevindingen plaatsgevonden. Tevens is er documentenonderzoek gedaan. In dit proces is zowel de vraag naar algemene als specifieke voorzieningen betrokken. In overleg met het Regieplatform jeugdbeleid hebben we het huidige aanbod afgezet tegen de leefgebieden en brengen op die manier de leemtes in het aanbod in beeld (in Bijlage II vindt u een overzicht van het bestaande aanbod per thema en leeftijdsgroep). In overleg met de Jongerenraad is het laatste thema toegevoegd: jongerenparticipatie.

Op basis van de inventarisatie van het huidige beleid benoemt de notitie concreet de te ondernemen acties, die vervolgens uitgezet worden in de tijd. In overleg met het Regieplatform Jeugdbeleid is geconstateerd dat een aantal zaken al goed opgepakt wordt in Veenendaal. De conclusie luidt dat deze zaken behouden moeten worden en op punten versterkt. Maar er zijn ook wensen voor aanvulling en uitbreiding van het bestaande. In bijlage II ziet u een overzicht van de benodigde acties.

Binnen de genoemde acties moeten prioriteiten gesteld worden. Geadviseerd wordt in 2005 prioriteit te geven aan de versterking van juist die zaken die bijdragen aan meer samenhang in beleid, waardoor het huidige beleid versterkt wordt. Tevens adviseren wij ervoor te kiezen die actiepunten uit te werken die samenhang bevorderen en nieuwe beleidsinformatie voor de toekomst genereren, zodat op basis daarvan evaluatie en bijstelling van het actieplan kan plaatsvinden. In 2006 kan dan een integrale afweging plaatsvinden op basis van deze inhoudelijke voorstellen. Waarbij tevens een integrale financiële afweging aan de orde is.

De prioritering in de tijd ziet er voorlopig als volgt uit:

In 2004 zijn de volgende actiepunten opgepakt:

- 1.2 a en b: Leerplicht en MKB-leerbanenproject (in voorstelfase, dekking aanwezig)
- 1.5: Time-Out voorziening (in voorstelfase, dekking aanwezig);
- 2.1: a) Budgetcontract peuterspeelzaalwerk (gestreefd wordt naar afronding in januari 2005, dekking uit reguliere middelen);
- 2.4 b) overgangsregeling NaSchoolse Opvang+ (voorstelfase, dekking aanwezig);
- 6.1 Opvoedspreekuur 4-12 (uitvoering gestart in najaar 2004, dekking uit Zorgbeleid);

2005

- 1.1 Versterking School Ondersteunings Teams (SOT's);
- 1.3 Versterking Regionale meld en Coördinatiefunctie (RMC-functie);
- 1.4 Instandhouding Brede School binnen Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOA) en budget;
- 2.1 b) Verbetering huisvesting peuterspeelzalen;
- 2.2 Evaluatie breed aanbod jongerenwerk;
- 2.4 c) Standpunt over NSO+ in Lokaal jeugdbeleid;
- 3.1 Versterking buurtnetwerken;
- 3.2 Zorgstructuur 12+ (overlapt 1.1 voor een groot deel);
- 3.3 Gemeentelijk Taken Wet op de Jeugdzorg (sluit nauw aan bij 1.1, 1.3, 3.1 en 3.2);
- 3.4 Functies ten behoeve van samenhang in de zorg (sluit nauw aan bij 1.1, 1.3, 3.1, 3.2 en 3.3);
- 3.5 Samenwerking met Bureau jeugdzorg (sluit nauw aan bij 1.1, 1.3, 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4);
- 4.1 b, jongerenparticipatie in het kader van Centrumvisie;
- 5.1 Hanggroepen;
- 5.2 Preventieproject;
- 7.1 Jongerenparticipatie;

2006

- 2.3 specifiek aanbod jongerenwerk
- 2.4 a Specifieke opvang 12+
- 4.1 a) betrekken jongeren 12+ bij inrichting openbare ruimte in algemene zin

- 4.2 Vrije tijdsverenigingen
- 4.3 cultureel aanbod op scholen
- 6.1 Evaluatie opvoedspreekuur en afweging inbedding in regulier beleid
- 6.2 cursusaanbod opvoeding en gedrag
- 6.3 meisjes
- 7.1 Uitvoeren plan van aanpak dat in 2005 is opgesteld.

Bijlage I **Deelnemers regieplatform Jeugd**

Instelling	Naam	Adres	Telefoonnummer
Bureau Jeugdzorg	Dhr. F. Hoving	Laan der Techniek 22 3903 AT Veenendaal	0318-559400
Centrum Maatschappelijke Dienstverlening	Mw. P. van der Horst	Eikenlaan 2 3901 XA Veenendaal	0318-580100
St. De Vaart	Dhr. A. Feenstra	Laan der Techniek 22 3903 AT Veenendaal	0318- 525339
Christelijke Scholengemeenschap Veenendaal (VMBO)	Dhr. D. Looyé.	Postbus 234 3900 AE Veenendaal	0318-557010
Rembrandtcollege (Mavo, Havo, VWO)	Dhr. H. Lammers	Rembrandtlaan 2 3904 ZK Veenendaal	0318-509900
Christelijk Lyceum Veenendaal (Mavo, Havo, VWO)	Dhr. H. Brouwer	Kerkewijk 149 3904 AA Veenendaal	0318- 500621
Ichtuscollege (Mavo, Havo, VWO)	Dhr. A. de Groot	Vondellaan 4 3096 EA Veenendaal	0318-543210
V.O.V.S.O.	Dhr. A. van der Horst	Heekveld 6 3773 AD Barneveld	0342-400272 06-53590288
Kwink Kinderopvang en Peuterspeelzalen	Mw. I. Wolsing	Postbus 950 3900 AZ Veenendaal	0318-518036
Vitras (secretariaat JGZ Houten)	Dhr. A. Kwast	Postbus 1235 3430 BE Nieuwegein	
GGD	Mw. A. Schooten	Laan der techniek 22 Postbus 881 3900 AW Veenendaal	0318-514000
HALT	Mw. Van Gantvoort	Bergstraat 4 6710 HK Ede	
CPOV	De heren M. Van den Brink en P. Meivogel	Landjuweel 16-5 3905 PG Veenendaal	
Openbaar Basisonderwijs Het Mozaïek	Dhr. B. Wegkamp	Postbus 633 3900 AP Veenendaal	
Openbaar Basisonderwijs De Achtbaan	Mw. Van Brakel	Postbus 80 3900 AB Veenendaal	
Gemeente Veenendaal Wethouder	Mw. R.G. Westerlaken- Loos		0318-538412
Gemeente Veenendaal Leerplicht	Dhr. H. Fateh en mw. C. Klijn		0318- 538 571/325
Gemeente Veenendaal Buurtbeheer	Dhr. E. Stegenga		0318-538790
Gemeente Veenendaal onderwijs	Mw. N. de Roode		0318-538507

Gemeente Veenendaal Afd. bestuursaangelegenhed en	Dhr. R. Engelaar		0318-538247
Gemeente Veenendaal Leerplicht/RMC	Mw. M. Zeegers		0318-538 672
Gemeente Veenendaal Minderheden	Mw. J. Maaskant		0318- 538 568
Gemeente Veenendaal Kunst/cultuur	Mw. I. van Zoeren		0318- 538 775
Gemeente Veenendaal Zorg	Mw. M. van der Wel		0318-538 540
Gemeente Veenendaal Jeugdbeleid	Mw. B. Witjes		0318-538614

Bijlage II

Basisaanbod in het kader van Algemeen Jeugdbeleid

Onderwijs	Welzijn	Vrije tijd en openbare ruimte	(Gezondheids-) zorg inclusief aansluiting JJS	Jeugd en veiligheid	Opvoedings- ondersteuning	Jongerenparticipa- tie
0-4 jaar		1. Peuterspeelzalen 2. Kinderopvang 3. sociaal cultureel werk	1. Speelvoorzieningen 2. Buurthuizen/creativiteitscentra 3. breedtesport	1. (wijk)politie	Opvoedspreekuur 0-5 AMW	
5-12 jaar	1. basisonderwijs 2. leerplicht 3. afdeling onderwijs	4. Naschoolse opvang 5. AMW - Sociaal cultureel werk	4. muziekschool 5 schouwburg 6 musea 7 bibliotheek 8 muziekverenigingen 9 commerciële bedrijven op het terrein van jongerencultuur 10 vrijwilligersorganisaties (scouting e.d.) - Speelvoorzieningen - Buurthuizen/creativiteitscentra - breedtesport	1. Bureau Halt 2. ambulante jongerenwerk - (wijk) politie	Opvoedspreekuur 4-12 AMW	
13-18 jaar	4. V. O. 5. v.s.o. 6. ROC 7. mco-functie 8. Lokaal onderwijsbeleid 9. Schoolbegeleidingsdienst 10 direction - Leerplicht - afdeling onderwijs	- Sociaal cultureel werk - AMW	1 Escape - muziekschool - schouwburg - musea - bibliotheek - muziekverenigingen - commerciële bedrijven op het terrein van jongerencultuur - vrijwilligersorganisaties (scouting e.d.) - buurthuizen/ creativiteitscentra	- bureau Halt - ambulante jongerenwerk - (wijk) politie		Jongerenraad
19-23 jaar	-RMC -ROC	- Sociaal cultureel werk - AMW	- Escape - muziekschool - schouwburg - musea - poppodium - bibliotheek - muziekverenigingen - commerciële bedrijven op het terrein van jongerencultuur - vrijwilligersorganisaties (scouting e.d.) - buurthuizen/ creativiteitscentra	- bureau Halt - ambulante jongerenwerk - (wijk) politie		Jongerenraad

Specifiek jeugdbeleid, waarbij de aandacht ligt bij het voorkomen en bestrijden van achterstanden.

	Onderwijs	Welzijn	Vrije tijd en openbare ruimte	Gezondheid	Jeugd en veiligheid	Opvoedingsondersteuning
0-4 jaar	VVE			Maatwerk JGZ		Spel aan huls Spelinloop 1,5-2,5
5-12 jaar	Weer samen naar school Speciaal onderwijs GOA VVE	Brede school NSO+		Maatwerk JGZ		
13-18 jaar	Speciaal onderwijs Huiswerkbegeleiding Time out GOA		Inloopactiviteiten	Maatwerk JGZ Stuf op maat	1. preventieproject 2. de veilige school	
19-23 jaar	Time out		Inloopactiviteiten			

Bijlage III

Totaal overzicht van te ondernemen acties

Thema	Problematiek	Resultaat	Financiële consequentie
1) Onderwijs			
1.1 Zorg-systemen Voortgezet onderwijs.	De School Ondersteunings Teams (SOT) vormen de zorgstructuur voor 12 tot 18 jarigen op de scholen voor voortgezet onderwijs. Deze structuur is goed ontwikkeld in Veenendaal. Op 3 scholen zijn SOT's, op 1 school is wel een intern zorgsysteem, maar dit is niet ingebed in een SOT. Wij willen de SOT-structuur graag versterken en behouden. De coördinatiefunctie voor de SOT's wordt extern ingehuurd en betaald uit GOA-gelden (Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid). Met ingang van het schooljaar 2005-2006 bezuinigt de rijksoverheid op deze middelen. Vanaf dan behoeven de scholen de besteding van deze middelen niet meer te baseren op een gemeentelijk plan.	a) Voor augustus 2005 overeenstemming binnen het GOA-overleg over het behoud van de coördinatiefunctie van de SOT's binnen het GOA-beleid en budget; b) Versterking van de SOT's door een goede systematiek in Signaleren, Beoordelen en Doorverwijzen af te spreken (zie onder het thema Gezondheid en Zorg) en de uitbreiding van deze structuur naar alle scholen te bewerkstelligen.	a) Vooralsnog gaan we ervan uit dat uitvoering binnen het bestaande GOA-budget kan plaatsvinden. b) In beeld te brengen
1.2 Versterkte rol Leerplicht.	Adequate doorverwijzing van leerplachtigen met problemen is cruciaal. Er zijn echter wachtlijsten in de jeugdzorg, het REC (Regionaal Expertise Centrum) en Speciaal onderwijs. Voorts zijn er beperkte trajecten voor voortijdig schoolverlaters en er is gebrek aan banen voor BasisBeroepsgerichtLeerweg (BBL)-leerlingen en leerlingen uit het praktijkonderwijs.	a) De leerplicht heeft sinds 2003 de handhaving verscherpt en spreekt de scholen aan op hun meldplicht. Ten aanzien van de wachtlijsten zal de gemeente het signaal overbrengen naar de verantwoordelijken: rijk en provincie. b) Voor VMBO-leerlingen die 4 dagen werken en 1 dag naar school gaan, in het praktijkonderwijs zitten of leerlingen die de school voortijdig (dreigen te) verlaten zal in overleg met scholen, CWI, gemeente en MKB bekeken worden hoe voldoende stageplaatsen gerealiseerd kunnen worden.	a) Bestaande formatie leerplicht. b) Op dit moment is een voorstel in voorbereiding om dit te bekostigen uit het budget Wet Werk en Bijstand. Het gaat om € 4.425,- per jaar tot 2007.

1.3 <i>Uitwerking RMC-functie.</i>	Het Regionaal Meld en Coördinatiepunt (RMC) registreert 18+ers die de school voortijdig verlaten. De regioconsulent voert ambulant de trajectbegeleiding van de jongeren uit. De consulent zal lokaal de weg moeten kunnen vinden naar de juiste instanties.	Plan van aanpak lokale inbedding RMC, waarbij aansluiting gezocht wordt bij bestaande netwerken. In overleg met het Jongerenoverleg 12+ wordt bekeken hoe de RMC-functie binnen dit netwerk een plaats kan krijgen.	Nog in beeld te brengen
1.4 Brede School.	De Brede school is een samenwerkingsverband ten behoeve van de bestrijding van onderwijsachterstanden. Naast naschoolse sociaal-culturele activiteiten is er veel aandacht voor ouderparticipatie. Dit wordt bekostigd uit GOA-gelden. Met ingang van het schooljaar 2005-2006 bezuinigt de rijksoverheid op deze middelen. Vanaf dan hoeven de scholen de besteding van deze middelen niet meer te baseren op een gemeentelijk plan.	Binnen het GOA-overleg overeenstemming bereiken over de besteding van dit project.	Vooralsnog gaan we ervan uit dat uitvoering binnen het bestaande GOA-budget kan plaatsvinden.
1.5 <i>Tijdelijke opvang leerlingen</i>	Ten behoeve van leerplichtigen die problemen hebben en mede daardoor de school voortijdig drijven te verlaten is een Time-out voorziening nodig.	Het Samenwerkingsverband VOVSO start een pilot en haalbaarheidsonderzoek ten behoeve van een Time-Out voorziening in Veenendaal.	Reserve regionale RMC-middelen per 31-12-2003 van € 86.317
2) Welzijn			
2.1 <i>Versterking van het Peuterspeelzaalwerk.</i>	Het peuterspeelzaalwerk krijgt binnen het lokale jeugdbeleid een steeds groter belang toebedeeld bij de signalering en/of voorkoming van ontwikkelingsachterstanden. Het speelzaalwerk neemt een plaats in in de doorgaande ontwikkelingslijn 0-6 jaar. Anders dan de kinderopvang, die door de Rijksoverheid wordt overgelaten aan de markt, is het peuterspeelzaalwerk een voorziening die past in het lokale jeugdbeleid en steunt op lokale middelen. De gemeente is verantwoordelijk voor de kwaliteit. Het LSB geeft aan dat er geen strijdige functies in huisvesting mogen zijn. Met name de huisvesting gecombineerd met buurthuiswerk levert problemen op.	a) Het peuterspeelzaalwerk ontvangt vanaf 1-1-2005 een budgetsubsidie op basis van produktieafspraken. Hierbij is ook aandacht voor de positie van het speelzaalwerk in het netwerk 0-4/6. b) De huisvesting wordt aangepast aan de eisen voor peuterspeelzaalwerk.	a) Regulier budget is uitgangspunt b) MIP 2004: €116.905
2.2 Breed aanbod Jongerenwerk	Het jongerencentrum dient voor een zo breed mogelijk publiek toegankelijk te zijn.	Sinds de zomer 2003 kent het jongerencentrum een activiteitenaanbod dat gericht is op een brede doelgroep. Via het budgetcontract wordt op basis van de prestatieafspraken gevolgd of het bereik breder is geworden.	Regulier budget is uitgangspunt

2.3 specifieke groepen jongeren- werk	Het jongerenwerk organiseert naast het algemene aanbod ook specifieke activiteiten voor jongeren die moeilijk aansluiting vinden bij de reguliere activiteiten.	Eind 2005: Via de registratie- en prestatie-indicatoren die in het budgetcontract met het Sociaal Cultureel werk zijn opgenomen zal in beeld gebracht worden welke behoefte er is en hoe het aanbod daarop afgestemd kan worden.	Nog in beeld te brengen
2.4 Opvang ten behoefte van specifieke groepen.	Voor specifieke groepen is er behoefte aan opvang die dienstverlenend is aan de gezinnen (en in eerste instantie niet de insteek heeft van opvang ten behoeve van de combinatie werk-zorg). De behoefte is er voor 12+ en voor kinderen met leer- en gedragsproblemen.	a) Plan van aanpak invulling behoefte voor 12+, waarbij aansluiting gezocht wordt bij de reguliere activiteiten van het Sociaal Cultureel Werk. b) Voor kinderen met leer- en gedragsproblemen kent Veenendaal de NaSchoolse Opvang+ (NSO+). Kinderen met een IQ boven de 80 kunnen geen gebruik maken van de AWBZ-financiering. Er ligt een voorstel om deze groep op basis van de Sociaal Medische indicatie te subsidiëren. Het rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. c) Na 2006 valt de groep naar verwachting onder de Wet Kinderopvang. De NSO+ is echter 20% duurder dan reguliere opvang. Dit verschil zou eventueel binnen het jeugdbeleid op te vangen kunnen zijn in de vorm van een subsidie aan ouders.	a) Nog in beeld te brengen b) Overgangsregeling. Dekking budget SMI c) Nog in beeld te brengen

3) Gezondheid/ Zorg			
3.1 Versterking en uitbreiding Buurt-netwerken.	Veenendaal kent twee buurtnetwerken. Doelstelling van de netwerken is het vervullen van de functies van Signalering, Beoordeling en Doorverwijzing ³ voor 0-12 jarigen. De coördinatie ligt bij De Vaart op basis van prestatieafspraken. In overleg met de provincie wordt momenteel een lokale 0-meting gehouden ten aanzien van de aansluiting van lokaal beleid op jeugdzorg (de nulmeting heeft betrekking op de structuur en de voorzieningen). De 0-meting zal als uitgangspunt genomen worden voor het versterken van de huidige structuur in de gemeente. Momenteel wordt de coördinatie van de buurtnetwerken bekostigd uit GOA-gelden. Met ingang van het schooljaar 2005-2006 bezuinigt de rijksoverheid op deze middelen. Vanaf dan hoeven de scholen de besteding van deze middelen niet meer te baseren op een gemeentelijk plan	a) Jaarlijks evalueren van prestatie-afspraken en aanscherpen op basis van 0-meting. b) Binnen het GOA-overleg willen wij overeenstemming bereiken over de besteding en aanscherping van deze structuur.	a) Vooralsnog gaan we ervan uit dat financiering binnen het GOA-budget blijft plaatsvinden. b) idem
3.2 Zorgstructuur 12+.	Op dit terrein bestaan de volgende netwerken: School Ondersteuningsteams (SOT's) en jongerenoverleg 12+ (JO 12+). Geëvalueerd moet worden of deze netwerken voldoende toegerust zijn om de functies signalering beoordeling en doorverwijzing te vervullen. In overleg met de provincie wordt momenteel een lokale 0-meting gehouden ten aanzien van de aansluiting van lokaal beleid op jeugdzorg (de nulmeting heeft betrekking op de voorzieningen). De 0-meting kan als uitgangspunt genomen worden voor het versterken van de huidige structuur in de gemeente. De Sot's worden bekostigd uit GOA-gelden. Met ingang van het schooljaar 2005-2006 bezuinigt de rijksoverheid op deze middelen. Vanaf dan hoeven de scholen de besteding van deze middelen niet meer te baseren op een gemeentelijk plan. Het Jongerenoverleg 12+ wordt gecoördineerd door de leerplicht. De druk op de formatie is groot.	a) Plan van aanpak zorgstructuur 12+ mede op basis van 0-meting provincie. b) Binnen het GOA-overleg overeenstemming bereiken over de besteding en aanscherping van deze structuur; c) In overleg met JO 12+ deze structuur scherper afbakenen van de SOT's en bestedingen van de coördinatiefunctie;	a) Vooralsnog gaan we ervan uit dat financiering binnen de reguliere middelen en het GOA-budget blijft plaatsvinden. b) Idem c) Nog in beeld te brengen;

³ Signalering: het signaleren van problemen of dreigende problemen bij kinderen. Beoordeling: het beoordelen van de aard van de problematiek en de wijze van aanpak. Doorverwijzing: het overzicht hebben van bestaand aanbod en het kunnen plaatsen van het kind bij de juiste instelling/hulpverlener.

3.3 Gemeentelijke taken onder de Wet op Jeugdzorg	Landelijk is een werkgroep ingesteld die op grond van de Wet op de Jeugdzorg in beeld heeft gebracht wat de wettelijke gemeentelijke taken zijn. Dit zijn: a) de uitbreiding van de licht ambulante hulp. In Veenendaal heeft het Algemeen maatschappelijk Werk (AMW) de taak van licht ambulante hulpverlening. Met de komst van Bureau Jeugdzorg in 2000 is de taakverdeling die onder de Wet op de Jeugdzorg gaat gelden reeds geformaliseerd. Er is een forse toename in het aantal licht ambulante hulpverleningstrajecten. Om aan deze vraag tegemoet te komen zou uitbreiding van formatie noodzakelijk zijn. Gezien de financiële situatie van de gemeente is dit vooralsnog onmogelijk. b) het vormgeven van de functie "gezinscoach". Dit naar aanleiding van ernstige incidenten in Roermond. c) het versterken van de ontwikkelingslijn voor 0-6 jarigen. Dit zijn wettelijke taken die onontkoombaar zijn.	a) Afspraken met de provincie over de overdracht van de taak "toegangsfunctie tot de zorg" aan Bureau Jeugdzorg en de ondersteuning die BJ kan bieden in het kader van de licht ambulante hulpverlening. b) Plan van aanpak, waarbij zoveel mogelijk aangesloten wordt bij hetgeen lokaal al aanwezig is. c) In het kader van de Tijdelijke regeling Voegsignalering (TrV) is al veel ontwikkeld op het gebied van 0-6 jarigen. Binnen de budgetcontracten met consultatiebureau en peuterspeelzaalwerk zullen duidelijke afspraken gemaakt worden over contactmomenten, signalering, beoordeling en doorverwijzing.	a) Vooralsnog binnen reguliere middelen b) Nog in beeld te brengen. c) Binnen reguliere budgetten.
3.4 Functies ten behoeve van samenhang in Zorg:	a) Informatie: Het bieden van informatie aan ouders, kinderen en instellingen. b) Signalering: signaleren van vragen en/of problemen bij ouders en kinderen. Hiervoor moeten zogenaamde vindplaatsen aangewezen worden. c) Toegang, Beoordeling en Toeleiding: Na signalering zal er aansluiting bij het aanbod gevonden moeten worden. Het aanbod moet daarom overzichtelijk en bereikbaar zijn. We bereiken dit door het opzetten van netwerken en het maken van een sociale kaart. d) Coördinatie van zorg: het gaat hier om coördinatie van het hulpaanbod in geval van meervoudige problematiek, bijvoorbeeld binnen de netwerken maar ook in de vorm van een gezinscoach.	a) Er zal een sociale kaart gemaakt worden in overleg met alle betrokken instellingen. Deze zal beschikbaar gesteld worden aan het publiek en de instellingen. b) in Veenendaal wordt de school als belangrijke vindplaats genoemd. Hiermee is de leeftijdsgroep 5 tot 18 jaar gedekt. Voor de 0-4 jarigen en de 18+ moet nog een vindplaats gevonden worden. In overleg met peuterspeelzaalwerk en consultatiebureau zal een vorm gezocht worden. De eerder in deze notitie genoemde ontwikkelingen rond het RMC en de voegsignalering zijn aanknopingspunten. Voor de 12+ die op straat gesignaleerd wordt is er het jongerenoverleg 12+. c) Onderzocht moet worden op welke punten nog deskundigheidsbevordering nodig is en hoe de overdracht tussen de netwerken plaatsvindt.	a) Binnen reguliere budgetten b) Binnen reguliere budgetten c) Binnen reguliere budgetten Indien er een opstartbudget nodig is zal dit in beeld gebracht worden. d) Binnen reguliere budgetten.

3.5 Samenwerking Bureau Jeugdzorg	BJ heeft als wettelijke taak om het lokale aanbod te ondersteunen, door deelname in netwerken en deskundigheidsbevordering. In de 0-meting van het lokale hulpaanbod en de netwerken, die samen met de provincie plaatsvindt komt tevens de rol van Bureau Jeugdzorg aan de orde.	Resultaatafspraken met provincie over inzet bureau jeugdzorg in lokale veld	nvt
4) Vrije tijd en openbare ruimte			
4.1 Speelruimte en Openbare ruimte in het algemeen.	Speelruimteplan is totstandgekomen in overleg met buurtbewoners. In 2007 vindt afronding plaats. Bij het inrichten van de openbare ruimte wordt de jeugd van 12+ nog onvoldoende betrokken.	a) Dit onderwerp leent zich voor jongerenparticipatie en zal onder thema 7 betrokken worden. b) In de Centrumvisie 2030 is het actiepunt opgenomen dat onderzoek gedaan zal worden naar een jongeren voorziening in het centrum.	a) Nog in beeld te brengen. Voor dit doel zijn momenteel geen middelen. b) idem
4.2 Vrije tijdsverenigingen	Vrije tijds-verenigingen hebben veel met jeugd te maken. Op dit moment bestaat er geen visie op de rol die zij binnen het jeugdbeleid in zouden kunnen nemen. Gedacht kan worden aan vraaggericht werken, signalering en ondersteuning.	Plan van aanpak betrekken vrije-tijdsverenigingen	Nog in beeld te brengen. Voor dit doel zijn momenteel geen middelen
4.3 Versterking cultureel aanbod via de scholen	Het idee bestaat dat met meer stroomlijning in de uitvoering van het bestaande beleid winst gehaald kan worden. De budgetten zijn beperkt.	Plan van aanpak: meer structuur aanbrengen in het cultureel aanbod.	Binnen reguliere budgetten

5) Veiligheid				
5.1 Hanggroep en.	Op het gebied van zogenaamde "Hanggroepjongeren" zijn afspraken gemaakt met het ambulant Jongerenwerk. Er zijn echter niet voldoende uren om de totale groep in beeld te krijgen. Daarbij zal een nieuwe gezamenlijke strategie tussen politie, gemeente en jongerenwerk geformuleerd moeten worden om overlast terug te dringen.	Plan van aanpak in overleg met politie, jongerenwerk en gemeente.	Binnen reguliere budgetten Sociaal Cultureel Werk en Veiligheidsbeleid. Indien niet mogelijk dan zullen consequenties in beeld gebracht worden.	
5.2 Preventie- project	Doelstelling is het begeleiden van individuele jongeren die eenvoudige problemen hebben en dreigen te ontsporen. Hierover zijn resultaatafspraken gemaakt met De Vaart. Binnen de beperkte middelen willen we meer nadruk leggen op de individuele begeleiding. Tevens levert het project beleidsinformatie op ten aanzien van het beschikbare aanbod indien interventies noodzakelijk zijn.	Plan van aanpak in overleg met De Vaart	Binnen reguliere budgetten Sociaal Cultureel Werk en Veiligheidsbeleid. Indien niet mogelijk dan zullen consequenties in beeld gebracht worden.	
6) Opvoeding sondersteu- ning				
6.1 Laag- drempelige Opvoeding s- ondersteuni- ng.	In het najaar van 2004 start een opvoedspreekuur voor 4-12 jarigen. Aansluiting zal gezocht worden bij de Brede School	Gestart in najaar 2004. Evaluatie vindt plaats in 2006	Budget Lokaal gezondheidsbeleid	
6.2 Cursusaan- bod	Er is behoefte aan cursussen sociale vaardigheden en opvoedingsondersteuning. Er worden vooral veel gedragsproblemen gesignaleerd..	In beeld brengen hoe het bestaande aanbod op de behoefte aangepast kan worden en welke vraag dan nog openstaat op basis van gegevens uit netwerken en de JGZ 0-4	Nog in beeld te brengen	

6.3 Meisjes	Er is behoefte aan een voorziening voor meisjes die dreigen te ontsporen..	deze behoefte specifiek in beeld brengen en bekijken of en hoe die ingepast kan worden in het bestaande aanbod	Nog in beeld te brengen
7) jongerenp articipatie			
7.1 betrekken jeugd bij uitvoering en beleidsontw ikkeling	In overleg met de Jongerenraad voorstellen formuleren over hoe de jeugd te betrekken bij de beleidsvorming op de verschillende thema's	a) Benoemen van thema's die zich lenen voor jongerenparticipatie; b) Plan van aanpak hoe dit in samenwerking met Jongerenraad vorm te geven	Nog in beeld te brengen

Bijlage 5: Nationale kaders jeugdbeleid

Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wmo is sinds 1 januari 2007 van kracht en is in de plaats gekomen van een aantal bestaande wetten: de Welzijnswet, de wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De Wmo is erop gericht het mogelijk te maken dat iedereen volwaardig aan de samenleving kan deelnemen. Gemeenten moeten daarvoor op negen prestatievelden beleid formuleren:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden ;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning ;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer;
7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

Wet op de jeugdzorg

De Wet op de jeugdzorg is per 1 januari 2006 ingegaan en bestemd voor jeugdigen tot 18 jaar met ernstige opgroei- en opvoedproblemen en die niet geholpen kunnen worden via de algemene (lokale) voorzieningen. De belangrijkste uitgangspunten van de Wet op de jeugdzorg zijn het recht op jeugdzorg¹ en een strikte scheiding tussen het vaststellen van de indicatie en het achterliggende zorgaanbod. Bureau Jeugdzorg is het orgaan dat moet bepalen of iemand al dan niet aanspraak kan maken op jeugdzorg en dient onafhankelijk van het achterliggende zorgaanbod te opereren. De provincie is er verantwoordelijk voor dat rechthebbenden hun aanspraak op het achterliggende aanbod van jeugdzorg tot gelding kunnen brengen en verantwoordelijk voor het in stand houden van bureau jeugdzorg

De gemeente is verantwoordelijk voor de volgende vijf functies in het kader van de wet op de jeugdzorg:

- Informatie: Het gaat hierbij om informatie aan ouders en kinderen over bijvoorbeeld opvoeden en opgroeien en over informatie over het voor-zieningenaanbod in de gemeente of de regio.
- Signalering: Het signaleren van problemen bij jongeren en opvoeders, ook als de betrokkenen die problemen zelf niet goed onderkennen.
- Toegang en toeleiding tot het hulpaanbod: Het lokale hulpaanbod moet inzichtelijk zijn, zowel voor professionals als voor hulpvragers, zodat zo snel mogelijk hulp geboden kan worden waar nodig.

- Licht pedagogische hulp: Kortdurende hulp aan gezinnen op momenten dat de opvoeding dreigt te verwateren.
- Coördinatie van zorg op lokaal niveau: Dit betreft de coördinatie van begeleiding van gezinnen met een meervoudige problematiek, die te maken hebben met diverse instanties en hulpverleners.

Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV)

In de Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV) zijn de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente ten aanzien van collectieve preventie op het gebied van volksgezondheid vastgelegd. De gemeente brengt de hieruit voortvloeiende werkzaamheden onder bij de GGD en de thuiszorg. De WCPV onderscheidt drie deelterreinen: collectieve preventie, infectie-ziektebestrijding en jeugdgezondheidszorg.

Wet onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

In de nieuwe Wet onderwijsachterstandenbeleid, die op 1 augustus 2006 in werking is getreden, zijn de verantwoordelijkheden van scholen, gemeenten en rijk sterk herdefinieerd. Scholen worden verantwoordelijk voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. De tot 1 augustus 2006 geldende praktijk van een Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden (GOA)-plan, OOGO-overleg¹ en een gemeentelijke regietaak zijn niet langer verplicht. Een deel van het voormalig gemeentelijk GOA- budget, gaat rechtstreeks naar de scholen. Gemeenten ontvangen nog een resterend deel dat dient te worden ingezet voor:

1. Vroege en voorschoolse educatie (VVE-beleid);
2. Schakelklassen: een jaar extra ondersteuning voor leerlingen met grote taalachterstanden, in vormen van daartoe speciaal ingerichte groepen of groepjes. Dit kan op drie manieren vormgegeven worden: een voltijdklas, een deeltijdklas naast de reguliere lessen of een verlengde schooldag;
3. Tenminste jaarlijks overleg met schoolbesturen, over in ieder geval: - het voorkomen van etnische segregatie; - het bevorderen van integratie; - het bestrijden van achterstanden; - de doorlopende leerlijn van voorschools naar basisonderwijs; - afstemming van de inschrijvings- en toelatingsprocedures; - een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over scholen.

Verder is een beperkt deel van de financiën naar eigen inzicht te besteden. Gemeenten blijven bovendien verantwoordelijk voor de lokale infrastructuur: de afstemming van voorzieningen rond het onderwijs, waaronder het bestrijden van voortijdig schoolverlaten.

Leerplicht- en RMC-wet

De RMC-wet bepaalt dat alle gemeenten alle voortijdige schoolverlaters tot 23 jaar moeten registreren en dat ze ervoor moeten zorgen dat deze voortijdige schoolverlaters terugkeren in het onderwijs, zodat zij alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. De bedoeling is dat zoveel mogelijk jongeren gediplomeerd de school verlaten. Daarom bestaat er sinds 2002 de RMC-wet (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie). Dit houdt in dat in principe iedere jongere een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt moet halen op minimaal het niveau van een HAVO-, VWO- of MBO-niveau 2-diploma.

Wet kinderopvang (Wk)

Op 1 januari 2005 is de Wet op de kinderopvang ingevoerd. Kinderopvang en buitenschoolse opvang is daardoor per 1 januari 2005 geen kerntaak (meer) van de

gemeente. Ouders worden de centrale partij en krijgen via de belastingdienst een financiële vergoeding (naar draagkracht) voor de opvang van hun kinderen. De gemeente heeft nog slechts drie wettelijke taken:

1. De gemeente moet een register inrichten en daarin alle kinderopvangorganisaties die zich aanmelden, inschrijven.
2. De gemeente verstrekt een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang voor in de wet omschreven doelgroepen. De gemeente gaat het ontbrekende werkgeversdeel financieren voor ouders met een uitkering die een re-integratietraject volgen, herintreders, nieuwkomers en in de toekomst ook oudkomers die een verplicht inburgeringstraject volgen, ouders die studie/opleiding en zorg combineren en huishoudens met een sociaal medische indicatie.
3. De gemeente houdt toezicht op kwaliteit en heeft een handhavingsplicht. De gemeente moet ingrijpen als uit inspectierapportages van de toezichthouders (GGD) blijkt dat niet of onvoldoende wordt voldaan aan de landelijke kwaliteitseisen.

Bijlage 6: Deelnemende organisaties regieplatform jeugd

Bureau Jeugdzorg
Centrum Maatschappelijke Dienstverlening
Stichting de Vaart
Christelijke Scholengemeenschap Veenendaal
Rembrandtcollege
Christelijk Lyceum Veenendaal
Ichthuscollege
V.O.V.S.O.
Kwink Kinderopvang en Peuterspeelzalen
Vitras
GGD
HALT
CPOV
Openbaar Basisonderwijs Het Mozaïek
Openbaar Basisonderwijs De Achtbaan
Weer Samen naar School
Gemeente Veenendaal wethouder
Gemeente Veenendaal leerplicht
Gemeente Veenendaal buurtbeheer
Gemeente Veenendaal onderwijs
Gemeente Veenendaal afd. bestuursaangelegenheden
Gemeente Veenendaal minderheden
Gemeente Veenendaal kunst/cultuur
Gemeente Veenendaal Zorg
Gemeente Veenendaal Jeugdbeleid

Bijlage 7: Beleidsopdracht Opgroeien en opvoeden

Beleidsopdracht subsidieverlening binnen WMO Domein 2

Opgroeien en Opvoeden

1. Wat willen we bereiken?

De doelstelling van het jeugdbeleid in Veenendaal is: Het scheppen van voorwaarden zodat jeugdigen zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en maatschappelijk verantwoordelijke volwassenen. De doelgroep voor dit beleid zijn Veenendaalse jongeren van 0 tot en met 23 jaar.

1.1 Positieve insteek

Met 95% van de jeugdigen gaat het goed. Ook in Veenendaal. Dat moeten we zo zien te houden. Vandaar dat we een sterk basisaanbod wensen voor onze jeugd, zodat jeugdigen en ouders hun eigen verantwoordelijkheid kunnen (blijven) nemen.

Daar waar risico's (kunnen) ontstaan willen we dicht op de reguliere voorzieningen een vangnet creëren om afglijden van risicogroepen te voorkomen en hen zoveel als mogelijk binnen de reguliere voorziening te behouden. Daar waar het onverhoopt toch misgaat moet ruimte zijn voor specifieke voorzieningen.

1.2 Eindstations WMO

In 2010 zijn we tevreden als:

- jeugd zo probleemloos mogelijk op kan groeien
- jeugd gebruik maakt van de mogelijkheden die de samenleving te bieden heeft om hun eigen kracht te ontwikkelen en te versterken
- we jeugd en jongeren vroeg bewust maken van het feit dat ze deel uitmaken van de samenleving en daarin medeverantwoordelijkheid dragen
- ouders en gezinnen goed toegerust zijn voor hun verantwoordelijke opvoedingstaak
- de kansen groter zijn op vroege signalering als er iets mis dreigt te gaan om daarmee grotere problemen te voorkomen

1.3 Tussenstations WMO:

Om dit eindstation te bereiken is een aantal tussenstations aangewezen. De tussenstations staan op volgorde van belangrijkheid zoals aangegeven door deelnemers van de beleidsconferentie van 8 oktober 2007. Per station staat het jaartal aangegeven waarin de gemeente hier extra aandacht aan wil besteden:

- 1) Vroege signalering van problemen (2008)
- 2) Weten waar je moet zijn met opvoedingsvragen (2008)
- 3) Maatschappelijke stages (2008)
- 4) Les in Burgerschap (2008)
- 5) Maatwerk hulp voor multiprobleemgezinnen (2009)
- 6) Extra stimuleren van sociale en verbale vaardigheden (2009)
- 7) Vrije tijd: ontdekken wat je leuk vindt en waar je goed in bent (2009)
- 8) Keren van tendensen van toenemend overgewicht, drank- en drugsgebruik en sociaal-emotionele problemen (2010)
- 9) Het bevorderen van een goed functionerend totaalaanbod van vrijetijdsvoorzieningen (2010)

1c. Doelen en resultaten

Deze beleidsopdracht voor 2009 zal breder zijn dan alleen de WMO-prioriteiten voor dat jaar. Deze opdracht heeft betrekking op het totale gewenste voorzieningenniveau voor jeugd en opvoeders in Veenendaal. Om dit brede terrein te omvatten brengen we de te behalen resultaten onder in de volgende thema's:

1. Onderwijs
2. Welzijn, vrije tijd, openbare ruimte en veiligheid
3. Gezondheid en zorg
4. Opvoedingsondersteuning
5. Jongerenparticipatie

Binnen deze beleidsopdracht vragen wij u een aanbod te doen op productniveau op de volgende doelen en resultaten:

1. Onderwijs

Beleidsdoelen	Resultaatgebieden	Gevraagde prestaties zijn gericht op (resultaatverwachting):
1. Jongeren kunnen na hun opleiding in hun eigen levensonderhoud voorzien.	1.1 Jongeren verlaten de school met een startkwalificatie, ofwel voortijdig schoolverlaten wordt voorkomen.	1.1.1 Jongeren met motivatieproblemen worden ondersteund bij het hervinden van de eigen motivatie en doelen.
		1.1.2 Het toeleiden van jongeren naar scholing, stage of werk.
		1.1.3 Het bieden van ondersteuning aan jongeren om hun huiswerk te maken.
		1.1.4 Het intensief begeleiden van jongeren met dreigende schooluitval wegens meervoudige problematiek.
	1.2 Jongeren hebben voldoende sociale vaardigheden.	1.2.1 Het in algemene zin bevorderen van een positieve communicatie en interactie.
		1.2.2 Het bieden van gerichte sociale vaardigheidstrainingen voor jongeren die hierbij extra aandacht nodig hebben.
	1.3 Jongeren beheersen het Nederlands voldoende.	1.3.1 Het bieden van programma's ter voorkoming en bestrijding van taalachterstanden.
2. Kinderen en jongeren weten zich gesteund vanuit hun thuissituatie.	2.1 Ouders zijn betrokken bij de schoolloopbaan van hun kinderen.	2.1.1 Het bieden van activiteiten en ondersteuning om ouderbetrokkenheid te stimuleren.
		2.1.2 Het bieden van voorlichting aan ouders over het onderwijssysteem.
3. Les in Burgerschap	3.1 Jongeren leren inhoud te geven aan het begrip 'goede burger'.	3.1.3 Het bieden van activiteiten en lessen waarmee invulling wordt gegeven aan het begrip burgerschap.

2. Welzijn, vrije tijd en openbare ruimte en veiligheid

Beleidsdoelen	Resultaatgebieden	Gevraagde prestaties zijn gericht op (resultaatverwachting):
1. Er is voldoende vraaggericht basisaanbod ten behoeve van sociaal-culturele en emotionele ontwikkeling en ontmoeting.	1.1 Jongeren van verschillende leeftijdsgroepen vinden binnen een voor de leeftijdsgroep bereikbare straal een zinvolle vrije tijdsbesteding.	1.1.1 Op wijkniveau zijn er naschoolse activiteiten voor kinderen in de basisschoolleeftijd.
		1.1.2 Op wijkniveau zijn er naschoolse activiteiten voor kinderen in de leeftijd 12-15.
		1.1.3 Op stedelijk niveau zijn er activiteiten voor jongeren in de leeftijd 15-23.
	1.2 Er is plaats voor subculturen binnen het aanbod.	1.2.1 Subculturen worden in de gelegenheid gesteld eigen invulling te geven aan de activiteiten. Indien mogelijk wordt daarbij (op termijn) gestreefd naar integratie in de reguliere activiteiten.
2. Jongeren leren al jong in sociaal verband te functioneren.	2.1 Het bieden van een speelgelegenheid in georganiseerd verband voor kinderen van 2,5 -4 jaar.	2.1.1. Voor kinderen van 2,5- 4 jaar is er een professionele, breed toegankelijke basisvoorziening, die een speelplek biedt waar het creëren van optimale ontwikkelingskansen centraal staat. Gedurende een of meerdere dagdelen per week.
3. Een veilige plaats voor alle leeftijdsgroepen in de openbare ruimte.	3.1 Jongeren zijn in staat elkaar op een veilige en aangename manier te ontmoeten op straat.	3.1.1 Alle jongeren-hanggroepen zijn in beeld volgens de methode Ferweda.
		3.1.2 Alle groepen worden gestimuleerd zelf verantwoordelijkheid te nemen voor een goede relatie met hun omgeving. Zij worden gewezen op voorzieningen en hun behoeften zijn in beeld voor algemene beleidsontwikkeling.
		3.1.3 Overlastgevende groepen worden aangesproken en begeleid op het nemen van eigen verantwoordelijkheid en het ontwikkelen van positief gedrag.
		3.1.4 Communicatie tussen omwonenden en overlastgevende groep wordt positief bevorderd.

		3.1.5 Leden van overlastgevende groepen die een leidende rol hebben in de overlast komen individueel in beeld en worden geïsoleerd van de groep. De weerbaarheid van de overige groepsleden wordt versterkt.
	3.2 Overtredingen en crimineel gedrag worden niet getolereerd.	3.2.1 Alle groepen kennen de wettelijke en sociale grenzen. Dit wordt helder, eenduidig en actief gecommuniceerd vanuit de professionele instellingen.
		3.2.2 Individuen en groepen die criminele activiteiten ontplooiën zijn in beeld. Zij worden bekeurd/gearresteerd, aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en begeleid naar (justitiële) interventies.
	3.3 De straat is vindplaats voor risico's en problemen op individueel niveau.	3.3.1 Individuen die knelpunten ervaren op school, thuis of in hun psychosociale ontwikkeling krijgen advies of worden gemeld en doorgeleid naar hulpverlening.
4. Jongeren worden gestimuleerd actief bezig zijn.	4.1 Jongeren worden, daar waar zij zich bevinden, gestimuleerd en geactiveerd tot een zinvolle invulling van hun vrije tijdsbesteding.	4.1.1 Jongeren krijgen activiteiten aangeboden op straat.
		4.1.2 Jongeren worden toegeleid naar reguliere vrijetijdsactiviteiten.
5. Voorkomen van crimineel gedrag en ontsporing van jongeren.	5.1 Het intensief begeleiden van jongeren die dreigen af te glijden naar criminaliteit wegens meervoudige problematiek.	5.1.1 Het bieden van intensieve individuele begeleidingstrajecten voor jongeren die op meerdere leefgebieden problemen hebben.
	5.2 Jongeren hebben besef van normen en waarden en nemen hierin een actieve houding aan.	5.2.1 Het bijbrengen van communicatieve en sociale vaardigheden en weerbaarheid.
6. Voorkomen dat jongeren slachtoffer worden van criminele activiteiten op hen gericht.	6.1 Jongeren zijn zich bewust van risico's.	6.1.1 Actief bieden van informatie over veiligheidsrisico's.
	6.2 Jongeren zijn weerbaar.	6.2.1 Aanleren van vaardigheden om "nee" te zeggen en grenzen te stellen.

3 Gezondheid en zorg

Beleidsdoelen	Resultaatgebieden	Gevraagde prestaties zijn gericht op (resultaatverwachting):
1 Het bewaken en bevorderen van een gezonde ontwikkeling van kinderen tot aan volwassenheid.	1.1 Basis integrale Jeugdgezondheidszorg voor 0-19 jarigen	1 1.1 Het bieden van het wettelijke basisaanbod en maatwerkaanbod integrale JGZ. <u>Geen deel beleidsopdracht.</u> Dit is een apart traject met IJGZ.
2. Voorkomen van emotionele en psychosociale ontwikkelingsstoornissen bij jongeren.	2.1 Een laagdrempelige voorziening die professionele hulp biedt, zodat jongeren zoveel mogelijk zelfredzaam worden.	2.1.1 Een laagdrempelige voorziening voor informatie, advies en aanmelding van psychosociale problematiek.
		2.1.2 Het aanbieden van een laagdrempelig hulpverleningstraject voor deze problematiek.
3. Risico's worden vroegtijdig gesignaleerd.	3.1 Het vroegtijdig signaleren van problemen bij kinderen en deze in samenhang met anderen aanpakken.	3.1.1 Het bevorderen van de deskundigheid op het gebied van signaleren en melden van professionals die werkzaam zijn in de basisvoorzieningen.
		3.1.2 Het deelnemen aan en verantwoordelijkheid nemen voor zorgnetwerken waar casuïstiek gemeld, beoordeelt en doorverwezen kan worden.
		3.1.3 Het bieden van een voorziening waar de hulp- of zorgvraag van een gezin laagdrempelig in beeld komt en aangepakt of doorverwezen wordt.
4. Problemen en/of probleemverergering bij risico-groepen en individuen voorkomen.	4.1 Meer nadruk op preventie.	4.1.1 Het geven van extra aandacht, informatie, voorlichting en lichte vormen van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering <i>ter voorkoming</i> van een beroep op geïndiceerde hulpverlening.
	4.2 Wachtijden beheersbaar maken/houden.	4.2.1 Het geven van extra aandacht, informatie, voorlichting en lichte vormen van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering <i>ter overbrugging</i> van wachttijd voor geïndiceerde hulpverlening.
	4.3 Het voorkomen van breukvlakken bij de overgang van lichte hulp naar geïndiceerde hulp en vice versa.	4.3.1 Het geven van extra aandacht, informatie, voorlichting en lichte vormen van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering <i>als aanvulling</i> op

		hulpverlening.
--	--	----------------

4 Opvoedingsondersteuning

Beleidsdoelen	Resultaatgebieden	Gevraagde prestaties zijn gericht op (resultaatverwachting):
1. Het voorkomen van ontwikkelings- en opvoedingsproblemen bij jeugdigen.	1.1 Ouders zijn in staat hun opvoedingsverantwoordelijkheid te nemen.	1.1.1 Het actief aanbieden van informatie aan de ouders over opvoeding.
		1.1.2 Een laagdrempelig loket waar ouders vragen kunnen stellen en advies kunnen krijgen.
		1.1.3 Toeleiding naar de basisvoorzieningen binnen Veenendaal, zoals bibliotheek, peuterspeelzaal en vrijetijdsvoorzieningen
		1.1.4 Toeleiding, indien nodig, naar de (jeugd)hulpverlening.
	1.2 Het verbeteren van de interactie tussen opvoeder en kind.	1.2.1 Het laagdrempelig aanbieden van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering.

5 Jongerenparticipatie

Beleidsdoelen	Resultaatgebieden	Gevraagde prestaties zijn gericht op (resultaatverwachting):
1. De wensen en behoeften van de jeugd zijn inzichtelijk voor de gemeente.	1.1 Wensen en behoeften van de jeugd worden gesignaleerd.	1.1.1 De jeugd wordt actief gevraagd naar haar tevredenheid over het aanbod.
		1.1.2 Het gemeentebestuur krijgt gerichte adviezen.
		1.1.3 Jongeren worden geïnformeerd over voor hun relevante beleidsaangelegenheden.
2. Jongeren zijn betrokken bij de maatschappij	2.1 Jongeren maken in de praktijk kennis met verschillende aspecten van het maatschappelijk leven.	2.1.2 Er worden maatschappelijke stages aangeboden waarbij er sprake is van wederkerigheid: niet alleen de jongeren leren verschillende onderdelen van de maatschappij kennen, maar ook de plaats waar de stage gelopen wordt raakt aangesloten op de belevingswereld van jongeren.

2. Randvoorwaarden

2.1 Aanpak

Stimuleren van participatie

Het aanbod moet toegankelijk zijn voor alle jongeren/opvoeders. Met name de allochtone groepen verdienen hierbij nog extra aandacht. Hoewel er ruimte moet zijn voor specifiek aanbod, is het wenselijk om uiteindelijk te werken naar een aanbod dat een zo breed mogelijke doelgroep bereikt (integratie). Op die manier kunnen er nieuwe verbindingen ontstaan tussen groepen die anders niet zo makkelijk met elkaar in contact komen. Dit kan bijdragen aan meer onderlinge zorg en verantwoordelijkheid voor elkaar in de leefomgeving, waarbij jongeren/gezinnen vanuit hun eigen talent, positie en persoonlijke netwerk iets voor een ander kunnen betekenen.

Onder participatie verstaan we ook dat het aanbod jongeren stimuleert een eigen inbreng te hebben en verantwoordelijkheid te nemen.

Opvoedingsverantwoordelijkheid ligt bij ouders

Opvoedingsverantwoordelijkheid wordt niet overgenomen van de ouders, maar gestimuleerd, aangevuld of ondersteund. Dit aanbod moet zo laagdrempelig en inzichtelijk mogelijk zijn voor ouders.

Bij ieder product is ouderbetrokkenheid overigens een belangrijk aspect.

Laagdrempeligheid staat voorop, aangevuld met “outreaching” werken.

Een sterk preventief aanbod is noodzakelijk om ouders en jeugdigen hun eigen verantwoordelijkheid te laten (blijven) nemen. Er moet een goede balans zijn tussen het bereiken van kwetsbare groepen en het toegankelijk zijn voor alle jongeren/opvoeders. Niet iedereen heeft dezelfde behoeften. De één moet gestimuleerd worden de ander vindt zijn eigen weg. Daar waar echter sprake is van “zorgmijders” of het niet willen of kunnen nemen van eigen verantwoordelijkheid moet ruimte zijn voor zogenaamd “out-reaching” werken (er op af).

2.2 Productvernieuwing

Van de instelling wordt verwacht dat deze haar aanbod laat aansluiten bij de actuele behoeften in de samenleving. Tevredenheidsonderzoek bij directe klantgroepen én de bredere omgeving (potentiële klantgroepen) kan richting geven aan productvernieuwing.

In gevallen dat de instelling of de gemeente opmerkt dat een bepaald aanbod in voorgaande jaren niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd, doet de instelling in haar offerte voor 2009 een voorstel voor een andere invulling van het productenaanbod. In dat aanbod maakt de instelling aannemelijk dat met de prestatie het gewenste doel gehaald kan worden door inzicht te geven in de kwaliteitsaspecten, zoals:

- opleidingsniveau medewerkers, vakkracht of vrijwilliger?
- bewezen of logische methodiek: uit de omschrijving blijkt dat de wijze van aanpakken logischerwijs tot het doel zou kunnen leiden.

2.3 Samenwerking

Instellingen zijn op de hoogte van het totale aanbod in Veenendaal. Zij kennen de grenzen van hun eigen verantwoordelijkheid en weten in deze gevallen tot een goede overdracht te komen, zodat jongeren niet tussen wal en schip vallen. Overleg en informatie delen zijn, binnen de wettelijke kaders, een vanzelfsprekendheid.

De uitvoerende organisaties stemmen af met keten- en netwerkpartners t.b.v. een samenhangend voorzieningenaanbod op het gebied van jeugd, integrale veiligheid en leefbaarheid.

Het aanbod moet helder in beeld gebracht worden voor de andere partners en opgenomen zijn in de sociale kaart. Deze kaart is op dit moment in ontwikkeling bij het gemeentelijk WMO-loket. Opvoeders, jeugdigen en professionals weten op die manier ook met welke vraag ze waar terecht kunnen.

2.4 Verplichting tot deelname aan...

JIVL: Een afvaardiging van de uitvoerende organisaties neemt deel aan de strategische en tactische overleggen in het kader van het programma Jeugd, Integrale Veiligheid en Leefbaarheid. Middels dit programma wordt de integraliteit van alle acties binnen verschillende WMO-domeinen bewaakt.

Netwerkoeverleggen jeugd: Van de organisaties betrokken bij de uitvoering van de Integrale Jeugdgezondheidszorg, het maatschappelijk werk, het sociaal cultureel werk, het onderwijs en kinderopvang/peuterspeelzaalwerk wordt verwacht dat zij deelnemen aan de lokale jeugdneterkoverleggen voor casuïstiek. In Veenendaal kennen we de buurtnetwerken, het jongerenoverleg 12+ en de ZAT's.

Jeugd in Openbare Ruimte (JOR): Van aanbieders van jongerenwerk/sportbuurtwerk in Veenendaal wordt verwacht dat zij deelnemen in het JOR-overleg met de gemeente en de lokale toezichthouders.

Afstemmingsoverleggen VVE: van aanbieders van VVE (scholen en peuterspeelzaalwerk) en het sociaal cultureel werk wordt verwacht dat zij deelnemen aan de afstemmingsoverleggen VVE, die onder leiding van een door de gemeente aangestelde coördinator worden georganiseerd.

Regieplatform jeugd/onderwijs (te ontwikkelen Lokaal Educatieve Agenda): Van alle organisaties die een aanbod hebben voor jeugd/gezinnen in Veenendaal wordt deelname aan dit strategisch overleg verwacht. Het overleg is bedoeld om:

- de portefeuillehouders jeugd en onderwijs te adviseren over de speerpunten van beleid
- onderling het aanbod af te stemmen.

2.5 Rekening houden met toekomstige ontwikkelingen

Toekomstige ontwikkelingen kunnen leiden tot aanpassingen in het beleid op de korte en lange termijn. De instelling houdt hier rekening mee en/of maakt gebruik van deze ontwikkelingen bij het invullen van haar productenaanbod. Hieronder 5 belangrijke ontwikkelingen voor WMO-domein 2:

1) Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

In Veenendaal vormen we momenteel samen met de partners een visie op wat een Centrum voor Jeugd en Gezin voor Veenendaal kan en moet betekenen. Het is in ieder geval het Centrum waar vraag en aanbod samen moeten komen.

2) Verwijsindex

Om signalen integraal in beeld te krijgen is de *Verwijsindex* ontwikkeld. Dit is een digitaal systeem waarin hulpverleners een jongere/gezin in kunnen voeren. Indien het gezin bij een andere hulpverlener ook in het systeem voorkomt dan gaat een "bliep"-systeem in werking. Er wordt geen inhoudelijke informatie uitgewisseld via dit systeem, maar het zorgt ervoor dat de verschillende hulpverleners van elkaar weten dat zij voor hetzelfde gezin werken. Op die manier kunnen zij met elkaar contact opnemen en binnen de wettelijke grenzen informatie uitwisselen.

3) Elektronisch Kinddossier (EKD)

Het EKD kan in de toekomst het volledig geïntegreerde kinddossier worden. Het is een elektronisch dossier dat het kind vanaf de geboorte volgt. Het is nog niet helemaal uitgekristalliseerd welke gegevens erin opgenomen gaan worden. Vooralsnog gaat het om vooral gezondheidsgegevens.

4) Uitbreiding van voorzieningenaanbod voor jeugdigen in de 12+ leeftijd in de openbare ruimte.

De gemeenteraad heeft in haar raadsprogramma opgenomen dat er in verschillende wijken Jongerenontmoetingsplaatsen (JOP's) gerealiseerd gaan worden. Daarnaast is er geld beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van een bovenwijkse voorziening voor oudere jeugd.

5) Sterkere aandacht voor de jongste leeftijdsgroep en preventie.

Steeds duidelijker wordt dat in de eerste levensjaren een belangrijke basis wordt gelegd voor de rest van de ontwikkeling. Investeren in deze leeftijdsgroep en de opvoeders van jonge gezinnen, zal op termijn grote winst opleveren.

Bijlage 8: Financieel kader

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de middelen die de gemeente Veenendaal in 2007 beschikbaar had voor het lokale jeugdbeleid. Gerealiseerd moet worden dat veel instellingen die lokaal actief zijn op het terrein van jeugd en onderwijs, rechtstreeks middelen ontvangen van Rijk en/of Provincie. In totaal is er dus een groter budget beschikbaar dan onderstaande tabel aangeeft. Daarentegen houden een aantal van de genoemde instellingen zich niet alleen bezig met jeugdbeleid. De vermelde bedragen betreffen totale gemeentelijke subsidies. Het totaal vermelde subsidiebedrag ad € 4,8 miljoen moet als een indicatie gezien worden.

Betrokken instellingen jeugdbeleid

gemeentelijke subsidiëring op jaarbasis in euro.

Peil 2007

	<i>subsidie in €</i>	<i>Opmerkingen</i>
Bureau Jeugdzorg Utrecht	-	Wordt gefinancierd door de Provincie
GGD Midden Nederland	688.263	Basispakket GGD 2007 (JGZ is hiervan onderdeel)
GGD Maatwerk	140.866	
Centrum Maatschappelijke Dienstverlening:		
Budget Advies Centrum (BAC)	379.241	
Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW)	117.527	
Bureau Sociaal Raadslieden (BSR)	68.979	
Bureau Sociaal Raadslieden (BSR) extra 2007	16.736	
Consultatiebureau Vitras	780.050	
Stichting de Vaart:		
Buurtwerk	804.029	<i>Jeugd is onderdeel</i>
Jongerenwerk	503.339	
Ontwikkelingsstimulering en opvoedingsondersteuning	364.068	Jeugd is onderdeel
Evenementen	38.084	
Kwink Peuterspeelzalen BV	287.508	Ca. 880 kindplaatsen
Kwink Kinderopvang BV	68.680	Subsidie Sociaal Medische Indicatie (SMI)
Budgettaire ruimte voor incidentele aanvragen SMI, laagdrempelige opvang t.b.v. observatie en advies	48.000	
		Krijgen sinds aug 2006 geen GOA-VVE subsidies meer. Krijgen lumpsum van het Rijk.
Basisscholen		
RMC-functie	25.000	
Leerplicht	2 fte	
Buurtvaders	33.000	
Politie	86.750	Surveillance jeugdoverlast
Rotary	-	Geen financiële bijdrage
Patrimonium	-	Co-financiert enkele leefbaarheids en

		veiligheidsprojecten met de gemeente.
Youth for Christ	199.334	
kerkelijk jeugdwerk	-	geen subsidierelatie
Young people solutions	-	eenmalige opdracht vanuit Werk en inkomen
Jongerencentrum Escape	-	zie jongerenwerk de Vaart
Jeugdsoos Seven	-	geen subsidierelatie
Vallei jeugdfonds	-	geen subsidierelatie, werft middelen verstrekt zelf subsidies aan jeugdactiviteiten
voortzetting GOA/Samenhang op Scherp(eenmalig in 2008) buurtnetwerk+ uitbreiding licht pedagogische hulpverlening/opvoedspreekuur observatie en adviesgroep homestart Contactpersoon allochtone	143.000	In 2008 wordt afgewogen in hoeverre deze projecten structureel onderdeel van het jeugdbeleid gaan uitmaken
Totaal	4.792.454	Indicatief bedrag! Niet alle budgetten zijn uitgesplitst naar jeugd.Werkelijke totaal zal lager zijn.

Bijlage 9: Resultaten acties jeugdbeleid

Welzijn

Voor het veld Welzijn heeft de gemeente vier acties ingezet.

Doelstelling	Acties	Gepland tijdstip waarop acties opgepakt worden	Resultaten
1. Versterking van het peuterspeelzaalwerk	Het peuterspeelzaalwerk ontvangt vanaf 1-1-2005 een budgetsubsidie op basis van productafspraken.	2004	Het budgetcontract met bijbehorende specifieke productafspraken is ingevoerd per 1 januari 2008. Daarvoor was sprake van een budgetsubsidie met globale productafspraken. (Subsidiebeschikkingen 2005, 2006, 2007 en 2008)
	De huisvesting wordt aangepast aan de eisen voor peuterspeelzaalwerk	2005	Op 28 juni 2005 heeft het college besloten de buitenspeelplaatsen van Kwink Peuterspeelzalen op te knappen, zodat er een veilige basisspeelvoorziening is voor alle peuters. De gemeente zorgt ervoor dat de reeds aanwezige speelvoorzieningen opgeknapt worden en stelt een budget aan de peuterspeelzalen beschikbaar om nieuwe toestellen aan te schaffen. Kwink heeft 14 locaties in Veenendaal. Met het budget kan Kwink op alle locaties in ieder geval een speelhuisje en een zandbak aanschaffen, maar de exacte keuze laat de gemeente aan de speelzalen zelf over. Kwink heeft de aanpassingen volgens afspraak gerealiseerd. (B&W-besluit 13 november 2007 en subsidievaststellingsbeschikking 26 november 2007)
2. Breed aanbod Jongerenwerk	Sinds de zomer 2003 kent het jongerencentrum een activiteiten aanbod dat gericht is op een brede doelgroep. Via het budgetcontract wordt op basis van de prestatieafspraken gevolgd of het bereik breder is geworden	2005	Stichting De Vaart heeft via een eerste voortgangsrapportage in september 2006 inzicht gegeven in het bereik van de activiteiten van Escape. Het aanbod richt zich op een breder publiek. (Ontwikkelingen binnen het jongerenwerk jan-jun, sep 2006)
3. Specifieke groepen jongerenwerk	Eind 2005: Via de registratie- en prestatie-indicatoren die in het budgetcontract met het Sociaal Cultureel werk zijn opgenomen zal in beeld gebracht worden welke behoefte er is en hoe het aanbod daarop afgestemd kan worden.	2006	Door de beleidsambtenaar is aangegeven dat dit een doorlopend punt van aandacht is. De Vaart heeft op verschillende wijze contact met (groepen) jongeren. Door deze contacten kan de Vaart achterhalen welke behoeften leven onder de jeugd in het algemeen, maar ook onder specifieke groepen. Op basis daarvan biedt de Vaart naast het algemene brede aanbod ook specifieke activiteiten aan. In het

Doelstelling	Acties	Gepland tijdstip waarop acties opgepakt worden	Resultaten
			productenboek van de Vaart behorend bij het budgetcontract is onder 4 a-b ook terug te lezen dat zij ruimte bieden aan jongeren (sub) culturen.
4. <i>Opvang ten behoeve van specifieke groepen</i>	Plan van aanpak invulling behoefte voor 12+, waarbij aansluiting gezocht wordt bij de reguliere activiteiten van het Sociaal Cultureel Werk	2006	Volgens beleidsambtenaar is dit een doorlopend actiepunt.
	Voor kinderen met leer- en gedragsproblemen kent Veenendaal de NaSchoolseOpvang (NSO+). Kinderen met een IQ boven de 80 kunnen geen gebruik maken van de AWBZ-financiering. Er ligt een voorstel om deze groep op basis van de Sociaal Medische indicatie te subsidiëren. Het rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld.	2004	Op 21 december 2004 heeft het college besloten voor het jaar 2005 een overgangsregeling Kinderopvang op basis van een Sociaal Medische Indicatie (SMI) te treffen. Dit vindt plaats door inkoop van twee kindplaatsen kinderopvang/NSO en één kindplaats NSO+ bij Kwink Kinderopvang BV. De overgangsregeling duurde tot 31 december 2005. Kinderopvang op sociaal medische indicatie wordt in 2005, 2006, 2007 en 2008 ingekocht bij Kwink (is telkens met 1 jaar verlengd) en incidenteel ook bij andere instellingen. Enkele NSO+ plaatsen worden door AWBZ of jeugdzorg. Per jaar wordt bekeken hoeveel plaatsen de gemeente inkoop vanuit het SMI-budget. Op 18 december 2007 is besloten jaarlijks een bedrag te bestemmen voor voor laagdrempelige opvangvoorzieningen die: -preventieve ondersteuning bieden aan gezinnen met lichte opvoedingsvragen, -sociaal-medische problematiek hebben - of een hulpvraag die nadere indicatie behoeft. (Collegebesluit 18 dec 2007, interview beleidsambtenaar)
	Na 2006 valt de groep naar verwachting onder de Wet Kinderopvang. De NSO+ is echter 20% duurder dan de reguliere opvang. Dit verschil zou eventueel binnen het jeugdbeleid op te vangen kunnen zijn in de vorm van een subsidie aan ouders.	2005	Ieder jaar wordt bekeken hoeveel plaatsen vanuit gemeentelijk budget noodzakelijk zijn, op basis van SMI-aanvragen. Er zijn dus wel structureel middelen op de gemeentebegroting beschikbaar, maar jaarlijks wordt afgewogen op welke wijze die middelen ingezet worden: NSO+, SMI of Observatie en Advies. (Collegebesluit 18 december 2007)

Gezondheid en zorg

Voor het veld Gezondheid en zorg heeft de gemeente vijf acties ingezet.

Doelstelling	Acties	Gepland tijdstip waarop acties opgepakt worden	Resultaten
1. Versterking buurtnetwerken	a) jaarlijks evalueren van prestatie-afspraken en aanscherpen op basis van 0-meting. b) binnen het GOA-overleg willen wij overeenstemming bereiken over de bestendinging en aanscherping van deze structuur	2005	Bij de provincie Utrecht is een subsidieaanvraag ingediend voor het project Buurtnetwerk+. In 2005 en 2006 is het project door de provincie gefinancierd. Het project heeft als doel het bereik en de preventieve functie van de buurtnetwerken te optimaliseren door het vormgeven van een buurtnetwerk+ voor ouders en kinderen met een meervoudige problematiek die niet door het reguliere aanbod van de school opgevangen kunnen worden en die te zwaar zijn voor bespreking in de reguliere buurtnetwerken. Aangesloten wordt op de pilot rond basisschool Mozaïek aan den Bongerd. Met het project wordt hierop een vervolg gegeven door te onderzoeken in welke vorm de ontwikkelde methodiek geïmplementeerd kan worden in de totale buurtnetwerk-structuur door middel van het opstarten van een buurtnetwerk+ naast de bestaande reguliere netwerken. Met BJU wordt afgesproken welke deskundigheidsbevordering gegeven wordt in 2006 aan het buurtnetwerk. Het project is in 2007 voortgezet en het is de bedoeling dat het in 2008 en 2009 ook wordt voortgezet met gemeentelijke middelen. (B&W besluit 15 nov 2005)
2. Zorgstructuur 12+	a) plan van aanpak zorgstructuur 12+ mede op basis van 0-meting provincie. b) binnen het GOA-overleg overeenstemming bereiken over de bestendinging en aanscherping van deze structuur; c) in overleg met JO 12 + deze structuur scherper afbakenen van de SOT's en bestendigen van de coördinatiefunctie.	2005	Bij de provincie is een subsidieaanvraag gedaan en toegewezen om deelname van de lokale instellingen aan de ZAT-structuur bij het Ichthus te kunnen faciliteren. Dit is nu structureel in de gemeentebegroting opgenomen. Met BJU zijn afspraken gemaakt voor te leveren deskundigheidsbevordering aan de ZAT's.
3. Gemeentelijke taken Wet op de Jeugdzorg	a) afspraken met de provincie over de overdracht van de taak toegangsfunctie tot de zorg aan Bureau Jeugdzorg en de ondersteuning die BJ kan bieden in het kader van de licht ambulante hulpverlening;	2005	De gemeenten zijn met de invoering van de Wet op de Jeugdzorg per 1 januari 2005 verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende aanbod van licht ambulante hulpverlening en het organiseren van een lokale structuur voor informatie, signalering, beoordeling en doorverwijzing van jeugdigen

Doelstelling	Acties	Gepland tijdstip waarop acties opgepakt worden	Resultaten
	b) plan van aanpak, waarbij zoveel mogelijk aangesloten wordt bij het geen lokaal al aanwezig is. c) in het kader van de tijdelijke regeling vroegsignalering (TrV) is al veel ontwikkeld op het gebied van 0-6 jarigen. Binnen de budgetcontracten met consultatiebureau en peuterspeelzaalwerk zullen duidelijk afspraken gemaakt worden over contactmomenten, signalering, beoordeling en doorverwijzing.		naar de hulpverlening en coördinatie van zorg. De gemeente en de provincie zijn hierbij van elkaar afhankelijk, omdat de provincie verantwoordelijk is voor de geïndiceerde jeugdzorg. Daarom heeft de gemeente op 30 juni 2005 met de provincie Utrecht het bestuurlijk akkoord Samenhang op Scherp ondertekend. Met het sluiten van dit bestuurlijk akkoord spreken de provincie Utrecht en gemeente Veenendaal de intentie uit om gezamenlijk een goede aansluiting tussen de provinciale jeugdzorg en het lokale jeugdbeleid te realiseren. Mede op basis van het akkoord heeft Veenendaal de volgende zaken gerealiseerd: - o <u>Informatie</u>: vanuit het WMO-loket is op de gemeentelijke website een aantal links gemaakt naar sociale kaarten. Hierin wordt ook verwezen naar informatie voor jeugd. Momenteel is de gemeente aan de slag met de realisatie van een Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarin zal het onderwerp sociale kaart voor jeugdigen en gezinnen opgepakt worden. - o <u>Signalering</u> in de budgetcontracten van Peuterspeelzaalwerk, consultatiebureau, GGD en jongerenwerk is vastgelegd dat zij een signalerende functie hebben ten aanzien van jongeren en gezinnen. In de uitwerking van de versterking van de netwerkstructuur en de oprichting van het Centrum jeugd en gezin zal deze singaleringsfunctie verder ontwikkeld worden. - o <u>Beoordeling, Doorverwijzing</u>: Iedere school voor voortgezet onderwijs heeft sinds 2005 een ZAT. Momenteel wordt gewerkt aan het verbeteren van de afspraken en werkprocessen in de ZAT's. Daarnaast zal versterking van de gehele netwerkstructuur onderwerp zijn bij de vormgeving van het Centrum jeugd en Gezin. - o <u>Lokaal aanbod licht ambulante hulpverlening</u> Dit aanbod is sinds 2005 uitgebreid met 60 trajecten jeugdhulpverlening bij het AMW. Daarnaast is er in 2005 een opvoedspreekuur voor 5-12

Doelstelling	Acties	Gepland tijdstip waarop acties opgepakt worden	Resultaten
			jarigen gestart. Gezinscoach Coördinatie lokale hulpverlening: In 2008 heeft het college besloten Stichting Interhulp een pilot te laten uitvoeren in het Franse Gat ten behoeve van 10 multiprobleemgezinnen. Deze pilot gaat informatie opleveren voor een Veenendaal brede verbeterde zorgcoördinatie en hulpverlening aan multiprobleemgezinnen. Dit is tevens onderwerp in het op te richten Centrum voor Jeugd en Gezin.
4. Functies ten behoeve van samenhang in de zorg	a) er zal een sociale kaart gemaakt worden in overleg met alle betrokken instellingen. Deze zal beschikbaar gesteld worden aan het publiek en de instellingen. b) in Veenendaal wordt de school als belangrijke vindplaats genoemd. Hiermee is de leeftijdsgroep 5 tot 18 jaar gedekt. Voor de 0-4 jarigen en de 18+ moet nog een vindplaats gevonden worden. In overleg met peuterspeelzaalwerk en consultatiebureau zal een vorm gezocht worden. De eerder in deze notitie genoemde ontwikkelingen rond het RMC en de vroegsignalering zijn aanknopingspunten. Voor de 12+ die op straat signaleerd wordt is er het jongerenoverleg 12+. c) onderzocht moet worden op welke punten nog deskundigheidsbevordering nodig is en hoe de overdracht tussen de netwerken plaatsvindt.	2005	Uit de 'beleidsopdracht subsidieverlening binnen Wmo Domein 2, Opgroeien en Opvoeden' blijkt dat de sociale kaart op dit moment in ontwikkeling is bij het gemeentelijk Wmo-loket. Kijkend op de website wordt melding gemaakt van een 'sociale kaart' maar dit is opsomming van links naar welzijnsorganisaties. Door de beleidsambtenaar is aangegeven dat alle aanbieders van sociale kaarten een gebrekkig product boden. Op termijn wordt een beter product verwacht. In afwachting van dit product is gekozen voor doorverwijzing naar verschillende sociale kaarten. Op die manier kunnen jeugdigen en gezinnen toch informatie verkrijgen. Samenhang in de zorg worden in de netwerken zoveel mogelijk nagestreefd, binnen de wettelijke grenzen. Naar de mening van de beleidsambtenaar kan de gemeente met de vorming van de centra voor jeugd en gezin, het elektronisch Kinddossier (EKD) en de Verwijs Index Risicjongeren (VIR) nog extra verbeterlagen te maken.
5. Samenwerking met Bureau jeugdzorg	Resultaatafspraken met provincie over inzet bureau Jeugdzorg in lokale veld.		Door de beleidsambtenaar is aangegeven dat met Bureau jeugdzorg continu overleg plaats vindt over de wijze waarop BJU in het lokale veld participeert en adviseert. BJU neemt actief deel aan lokale zorgnetwerken.

Vrije tijd en openbare ruimte

Voor het veld Vrije tijd en openbare ruimte heeft de gemeente drie acties ingezet.

Doelstelling	Acties	Gepland tijdspit waarop acties opgepakt worden	Resultaten
1. Speelruimte en Openbare ruimte in het algemeen	Dit onderwerp leent zich voor jongerenparticipatie en zal onder thema 7 betrokken worden	2005	Onbekend
	In de Centrumvisie 2030 is het actiepunt opgenomen dat onderzoek gedaan zal worden naar een jongerenvoorziening in het centrum	2005	Er is een speelruimteplan tot stand gekomen in overleg met buurtbewoners. In 2007 is deze afgerond. In de Centrumvisie 2030 (feb 2005) is opgenomen dat er onderzoek gedaan zal worden naar een jongerenvoorziening in het centrum. De discussie over het aanbod, en met name het buitenaanbod, voor jongeren is ook in 2007-2008 nog steeds gaande.
2. Vrijtijdsverenigingen	Plan van aanpak betrekken vrije-tijdsverenigingen	2006	Niet gerealiseerd.
3. Versterking cultureel aanbod via de scholen	Plan van aanpak: meer structuur aanbrengen in het culturele aanbod	2006	Onbekend

Opvoedingsondersteuning

Voor het veld Opvoedingsondersteuning heeft de gemeente drie acties ingezet.

Doelstelling	Acties	Gepland tijdspit waarop acties opgepakt worden	Resultaten
1. Laagdrempelige Opvoedingsondersteuning		2004	Begin 2005 is een start gemaakt met een opvoedspreekuur voor 4-12 jarigen. Het eerste half jaar is vooral ingezet op naamsbekendheid. Er is veel behoefte aan ondersteuning, maar toch wordt er nog niet veel gebruik van gemaakt. Om de drempel te verlagen is de naam veranderd in 'Informatiepunt Opvoeden' en is veranderd van locaties. Er waren in 2006 32 cliënten van verschillende achtergrond. In 2007 heeft het CMD twee keer per week telefonische gesprekken, wordt er op het consultatiebureau een opvoedspreekuur gehouden en heeft het CMD op drie basisscholen een opvoedspreekuur.
2. Cursusaanbod	In beeld brengen hoe het bestaande aanbod op de behoefte aangepast kan	2006	Aanbod door verschillende instellingen. Voor jeugd zijn er sociale vaardigheidstrainingen, voor

	worden en welke vraag dan nog openstaat op basis van gegevens uit netwerken en de JGZ 0-4		instellingen trainingen voor signalering en gespreksvoering. Afstemming vindt adhoc plaats. Ten aanzien van de behoeften vindt overleg plaats.
3. Meisjes	Er is behoefte aan een voorziening voor meisjes die dreigen te ontsporen, deze behoefte specifiek in beeld brengen en bekijken of en hoe die ingepast kan worden in het bestaande aanbod	2006	In het bestaande aanbod is opvang voor meisjes maar er is in 2007 geen specifiek aanbod ontwikkeld ondanks dat gesignaleerd wordt dat de vraag en complexiteit van de problematiek van meiden toeneemt. In JIVL-verband is wel een start gemaakt met de aanpak van bijvoorbeeld loverboy-problematiek.

Bijlage 10: Gespreksnotitie t.b.v. interviews

Evaluatie integraal jeugdbeleid gemeente Veenendaal

- *Doen we wat we moeten doen en doen we het goed? –*

De rekenkamercommissie heeft B&A gevraagd het lokale jeugdbeleid te evalueren. De evaluatie richt zich op de ontwikkeling en uitvoering van het integrale jeugdbeleid over de periode 2003 tot nu. Centraal staat de vraag wat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdbeleid is: hoe en in welke mate zijn de doelstellingen zoals verwoord in de nota gerealiseerd? Hierbij maken we onderscheid tussen algemeen jeugdbeleid (een adequaat voorzieningen nivo) en specifiek jeugdbeleid (voorkomen en bestrijden van achterstanden). Eveneens wordt onderzocht in hoeverre het lokale beleid aansluit bij de recente landelijke ontwikkelingen in het jeugdbeleid.

Vragenlijst voor gesprekken met uitvoerende organisaties:

Bij het bespreken van de vragen is het van belang onderscheid te maken tussen de situatie van 2003, de ontwikkelingen van de afgelopen vijf jaar en de huidige situatie!

1. Korte schets van de organisatie:

- *Doelstelling, taken*
- *Organisatie en personeel*
- *Budget: structureel en incidenteel*
- *Locaties*
- *Belangrijkste ontwikkelingen in de laatste vijf jaar*

2. Visie:

- *Wat waren m.b.t. de jeugd in Veenendaal de vraagstukken/maatschappelijke opgaven de afgelopen vijf jaar (eventueel uitsplitsing naar leeftijdsgroep, sexe, etniciteit, wijk)?*
- *Welke visie heeft uw organisatie op deze opgaven?*
- *Welke rol/taak en doelstellingen heeft uw organisatie m.b.t. deze opgaven?*
- *Wat is uw visie op de uitvoering van uw taken?*

3. Aanbod:

- *Welke producten en diensten voert uw organisatie uit in opdracht van de gemeente (uitsplitsing naar doelgroep, leeftijd, sexe, etniciteit, wijk)?*
- *Biedt u producten/diensten samen met één of meerdere uitvoerende organisaties aan?*
- *Hoe is uw aanbod tot stand gekomen?*
- *Voldoet uw aanbod aan de vraag?*
- *Wat is het bereik en de toegankelijkheid van uw aanbod?*
- *Is uw aanbod afgestemd op het aanbod van de andere uitvoerende organisaties?*
- *In hoeverre is er naar uw mening sprake van een samenhangend aanbod in Veenendaal?*

4. Monitoring en evaluatie van het aanbod:

- *Hoe krijgt uw organisatie inzicht in de kwaliteit van het aanbod?*
- *Bent u tevreden over de kwaliteit en de omvang van uw aanbod? Waar is verbetering /aanpassing wenselijk?*
- *Wanneer vindt aanpassing van het aanbod plaats?*
- *Hoe wordt inzicht verkregen in de behaalde resultaten?*
- *Wat zijn de behaalde resultaten? (output en outcome)*

5. *Afstemming en samenwerking met ander uitvoerende organisaties:*

- *Aan welke reguliere overleggen neemt u deel op beleidsnivo en op uitvoerend nivo?*
- *Wat ziet u als het doel van elk van deze overleggen?*
- *Wat is voor uw organisatie het belang van deze overleggen?*
- *Hoe vindt u de inhoudelijke en organisatorische effectiviteit en efficiëntie van deze overleggen?*
- *Zitten de juiste organisaties aan tafel?*

6. *Rol van de gemeente:*

- *Wat ziet u als de rol van de gemeente?*
- *Hoe kunt u uw relatie met de gemeente omschrijven?*
- *In hoeverre schept de gemeente de condities die uw organisatie nodig heeft om prestaties te leveren?*
- *Hoe verloopt het subsidieproces?*
- *In hoeverre stelt de gemeente toetsbare en realiseerbare prestatie eisen aan haar subsidie?*
- *Op welke wijze wordt inhoudelijke en financiële verantwoording afgelegd naar de gemeente?*

7. *Wensen en verwachtingen:*

- *Wat denkt u dat de drie belangrijkste uitkomsten van de evaluatie zullen zijn?*
 - *Wanneer bent u tevreden met het evaluatierapport?*
 - *Stel dat u wethouder jeugdbeleid bent waar zou u dan de komende vier jaar prioriteit aan geven?*
 - *Hebt u nog tips en suggesties?*
-